

"Əsrin müqaviləsi"ndən doğan reallıq

BTC qalib gəldi! Azərbaycanın bədxahları yenə də məqsədlərinə çatmadılar. Ümummilli Liderin daha bir şah əsəri tarixdə özünə yer aldı. 2004-cü il fevralın 3-də Bakıda, "Gülüstən" sarayında Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə BTC layihəsinin maliyyələşdirilməsi ilə əlaqədar son sənədlər imzalandı.

Bu gün BTC təkə ölkəmizin deyil, bütün regionun həyatında mühüm rol oynayır. Bu kəmə Azərbaycanla və ərazisindən keçdiyi ölkələrə bir-bir başa gəlirlər gətirməklə yanaşı, marşrut boyu yerləşən yaşayış məntəqələrinin icmalarının həyatına sosial sərmayələri ilə də dəstək verir.

BTC-nin əhəmiyyəti həm də onun özündən sonra neçə-neçə nəhəng layihəyə yol açmasındadır. Başqa sözlə, Ümummilli Lider Heydər Əliyev bu nəhəng qurğunun təməlini qoydu, Prezident İlham Əliyev bu işi uğurla davam etdirərək BTC-ni möhtəşəm dəhlizlərə qovuşdurdu. Dövlətimizin başçısının dediyi kimi: "Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin tikilməsi nəticəsində biz artıq pəncərədən başlayaraq böyük qapı açdıq. Azərbaycanı beynəlxalq enerji ailəsinə daxil edə bildik. Həm siyasi, həm iqtisadi baxımdan böyük uğurlar əldə edə bildişik".

Xatırladaq ki, uzunluğu 1768 kilometr olan BTC Xəzər regionundan xam neft ixrac etmək üçün çəkilib. Kəmərin Azərbaycanla 443, Gürcüstanda 249, Türkiyədə 1076 kilometr məsafə qət edir. Əvvəlcə gündə bir milyon barel neft ötürmək gücündə layihələndirilən boru xəttinin gündəlik ötürücülük qabiliyyəti 2009-cu ilin yazından 1,2 milyon barelə çatdırılıb. Kəmərin 8 nasos stansiyası və 98 siyirtmə məntəqəsi var. Baş nasos stansiyası Səngəçaldada yerləşir. İkinci stansiya da ölkəmizin ərazisində, Yevlax rayonundadır. Daha iki stansiya Gürcüstanda fəaliyyət göstərir. Qalan dörd stansiya Türkiyənin payına düşür.

Əlcəzair Azərbaycan ilə münasibətləri daha da möhkəmləndirmək əzmindədir

Prezident İlham Əliyev Əlcəzairin Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 17-də Əlcəzair Xalq Demokratik Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri xanım Zəkiyyə İğlın etimadnaməsini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim etdi.

Prezident İlham Əliyev səfirə söhbət etdi. Dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin müxtəlif səviyyələrdə mömnunluq hissi doğurduğunu deyərək siyasi, iqtisadi, enerji sahələrində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinin önəmini vurğuladı.

Dövlət Departamenti: "Biz həmişə Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərini bir araya gətirmək imkanlarını nəzərdən keçiririk"

"Biz həmişə Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərini bir araya gətirmək imkanlarını nəzərdən keçiririk".

AZƏRTAC-ın məlumatına görə, bu sözləri ABŞ Dövlət Departamentinin sözçüsü Metyu Miller Nyu Yorkda BMT Baş Assambleyası çərçivəsində xarici işlər nazirlərinin görüşü ilə bağlı planlara dair suala cavabında deyib.

O, hazırda görüşlə bağlı hər hansı məlumatın olmadığını əlavə edib.

"Biz davamlı və layiqli sülh razılaşmasını əldə etməsi istiqamətində hər iki ölkəni dəstəkləməkdə davam edirik. Tərəflər sülh sazişinin yekunlaşması ilə bağlı əhəmiyyətli irəliləyiş əldə ediblər. Biz bacardığımız bütün istiqamətlərdə, o cümlədən əgər bu, kömək edərsə, görüşlərin təşkili ilə bağlı dəstəyimizə sadıq".

Ağ Ev İlham Əliyevin sülh gündəliyini təqdir edir

Azərbaycanın səyləri nəticəsində bölgədə ədalətə və beynəlxalq hüquqa əsaslanan yeni reallıqlar yaranıb

Son günlərdə Ermənistanla Azərbaycan arasında aparılan danışıqlar, delimitasiya, demarkasiya prosesindəki irəliləyişlər tərəflərin sülh müqaviləsini imzalamaya çox yaxınlaşdıqlarını göstərir.

Artıq Ermənistan rəhbərliyi də, erməni xalqı da anlayır ki, regionda təhlükəsizliyin qarantı Prezident İlham Əliyevin müəyyənləş-

dirəyi sülh gündəliyidir. Çünki İlham Əliyev konkret olaraq Ermənistanla çıxış yolu göstərir və regionun hərtərəfli yüksəlişi üçün təqdirəlayiq addımlar atır, yeni əməkdaşlıq təklifləri irəli sürür və bütün bunlar Hayastanın illərdir işğalçılıq siyasəti səbəbindən düşüdüğü acınacaqlı vəziyyətdən qurtuluşu üçün real zəmin yaradır.

ABŞ-dən Azərbaycana dəstək

COP29 fonunda dünyanın diqqət mərkəzinə çevrilən Azərbaycana beynəlxalq dəstək də böyükdür. Ötən bazar ertəsi Prezident İlham Əliyevə zəng vuran ABŞ Dövlət katibi Entoni Blinken COP29-un uğurla keçirilməsi üçün ölkəmizin Azərbaycana dəstək göstərdiyini qeyd edərək Azərbaycanla ABŞ-nin COP komandalının və heyətlərinin yaxından əməkdaşlıq etdiklərini vurğulayıb.

Azərbaycanın xidmət sektoru beynəlxalq platformaya çıxır

Bu il sərgidə 80-dən çox ölkə və beynəlxalq təşkilat iştirak edirdi. "Global xidmətlər, orta q rıfah" mövzusu ilə keçirilən sərgidə 100-dən çox forum və tədbir təşkil olunmuşdu. Azərbaycan standında investora göstərilən xidmətlər və dəstək mexanizmləri, nəqliyyat xidmətləri, turizm sektoru, kino çəkilişləri sahəsindəki imkanlar, eləcə də kosmik sənaye sahəsində təklif olunan xidmətlər haqqında məlumatlar yer almışdı.

İlham Əliyev Xocalını gülüstana çevirir

28 may 2024-cü ildə Xocalıya qayıtdıq. Həmin gün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dövlətin tikdiyi evlərin sənədlərini bir qrup xocalılıya təqdim etdi. Çox unudulmaz bir gün yaşadığımız. Həmin gün həm Prezidentimizlə, Müzəffər Ali Baş Komandanla görüşdüm, həm də Xocalıya, doğma evimə, el-obama qayıtdım. Ömrümüz boyu bizə bu sevinci yaşadanlara minnətdar olacağıq. Prezident İlham Əliyev indi Xocalını gülüstana çevirir.

Əlcəzair Azərbaycan ilə münasibətləri daha da möhkəmləndirmək əzmindədir

Prezident İlham Əliyev Əlcəzairin Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Əvvəli 1-ci sahə.

Azərbaycanın gözəl ölkə olduğunu və buraya səfirindən sovruncu hissə duyduğunu bildiren səfir ilk növbədə Əlcəzair Xalq Demokratik Respublikasının Prezidenti Abdelmacid Tebbunun salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı. O qeyd etdi ki, Əlcəzair Prezidenti dövlətimizin başçısı ilə dostluğunu yüksək qiymətləndirir. 2022-ci ildə Azərbaycan Prezidentinin Əlcəzairə səfirinin əlaqələrimizin tarixində yeni səhifə olduğunu deyən Zəkəyyə İğli vurğuladı ki, Abdelmacid Tebbun Əlcəzairdə keçirilən prezident seçkilərində qələbəsi ilə bağlı dövlətimizin başçısına ona təbrik məktubuna görə minnətdarlığını ifadə edir və Azərbaycan ilə münasibətləri daha da möhkəmləndirmək əzmindədir.

Səfir fəaliyyəti dövründə əlaqələrimizin daha da genişləndirilməsi istiqamətində səylərini əsirgəməyəcəyini dedi.

Əlcəzair Prezidentinin salamlarına görə minnətdarlığını bildiren dövlətimizin başçısı onun da salamlarını Abdelmacid Tebbuna çatdırmağı xahiş etdi və Prezident seçilməsi münasibətilə bir daha təbriklərini çatdırdı.

Dövlətimizin başçısı Əlcəzairə səfirini məmnunluqla xatırlayaraq bu səfirin ölkələrimiz arasında sıx əməkdaşlığı bir daha nümayiş etdirdiyini vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan və Əlcəzair arasında beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən BMT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı,

Qoşulma Hərəkatı çərçivəsində əməkdaşlığın davam etdirilməsinin zəruriliyini bildirdi və Azərbaycanın beynəlxalq təşkilatlarda daim sərəməlilik prinsipindən çıxış etdiyini dedi.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın Qoşulma Hərəkatına sədrliyi müddətində Əlcəzairin ölkəmi-

zə göstərdiyi dəstəyə və həmrəyliyə görə təşəkkürünü bildirdi.

Prezident İlham Əliyev ölkələrin suverenliyi, ərazi bütövlüyü, çoxtərəfli və neokolonializmlə mübarizə məsələlərinin vacibliyini toxundu.

Səfir Azərbaycanın Qoşulma Hərəkatında uğurlu sədrliyi münasibətilə təbriklərini çatdırdı.

Əlcəzairə səfəri zamanı Milli Mücahidlər Muzeyini ziyarət etdiyi xatırladan dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, Əlcəzair xalqına qarşı törədilmiş cinayətlər və vəhşiliklərlə bağlı orada gördükləri onda xüsusi heyrat doğurub.

Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, ölkəmiz Qoşulma Hərəka-

tına sədrliyi dövründə və hazırda da keçmiş imperiyaların müstəmləkə üsul-idarəsindən əzab-əziyyət çəkən xalqların azadlığı və suverenliyi işinə dəstək verilməsi istiqamətində fəaliyyətini davam etdirir.

Enerji sahəsində əməkdaşlıq məsələsinə toxunan dövlətimizin başçısı ölkələrimizin Avropa qitəsi-

nə mühüm qaz ixracatçısı olduqlarını dedi və OPEC+ çərçivəsində yaxından əməkdaşlığın aparılmasından məmnunluğunu ifadə etdi.

COP29-un ölkəmizdə keçirilməsi münasibətilə də təbriklərini çatdıran səfir Azərbaycanın bu mühüm tədbirə uğurla əvəhəbətini edəcəyinə əminliyini bildirdi.

R.G.Xəlilovun Salyan Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 124-cü maddəsinin II hissəsini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

Rüstəm Gülabba oğlu Xəlilov Salyan Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 17 sentyabr 2024-cü il

S.H.Hətəmovun Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 124-cü maddəsinin II hissəsini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

Sevindik Hacığa oğlu Hətəmov Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 17 sentyabr 2024-cü il

R.G.Xəlilovun Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 124-cü maddəsinin II hissəsini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

Rüstəm Gülabba oğlu Xəlilov Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 17 sentyabr 2024-cü il

S.H.Hətəmovun Salyan Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 124-cü maddəsinin II hissəsini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

Sevindik Hacığa oğlu Hətəmov Salyan Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 17 sentyabr 2024-cü il

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 423

QƏRAR

Bakı şəhəri, 14 sentyabr 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 3 avqust tarixli 262 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş

"Siyasi partiyanın maliyyə hesabatının forması, məzmunu və təqdim edilməsi qaydası"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini **qərara alıram:** Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 3 avqust tarixli 262

nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023, № 8 (II kitab), maddə 1245 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Siyasi partiyanın maliyyə hesabatının forması, məzmunu və təqdim edilməsi qaydası"na 2 nömrəli əlavə - "Maliyyə fəaliyyətinin nəti-

cələri haqqında hesabat"ın adında "Maliyyə" sözü "Maliyyə-təsərrüfat" sözləri ilə əvəz edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan ilə Qazaxıstan arasında ikitərəfli və çoxtərəfli strateji əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub

Sentyabrın 17-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ilə Qazaxıstanın Baş nazirinin müavini, xarici işlər naziri Murat Nurtleu arasında telefon danışıqları olub.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, telefon danışıqları zamanı iki ölkə arasında ikitərəfli və çoxtərəfli strateji əməkdaşlıq məsələləri, habelə regional əlaqələr müzakirə olunub. Tərəflər həmçinin beynəlxalq təşkilatlar və çoxtərəfli platformalar çərçivəsində əməkdaşlıq perspektivlərinə dair müzakirə aparıblar.

Müzakirə çərçivəsində Azərbaycanın Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirə (AQEM) 2024-2026-cı illər üzrə sədrliyinə dair prioritet istiqamətlərə toxunulub.

Hər iki tərəf Azərbaycan ilə Qazaxıstan arasında münasibətlərin strateji tərəfdaşlıq, dostluq və çoxşaxəli əməkdaşlığa əsaslanmasından məmnunluqlarını ifadə ediblər.

Telefon danışıqları zamanı həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Prezidentin göstərişi ilə bölgələrdə vətəndaşların qəbulu keçirilir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırıqlarına uyğun olaraq, prokurorluq orqanları tərəfindən vətəndaşların qəbulu daim diqqətdə saxlanılmaqla onların ərizə və şikayətlərinin yerində dinlənilərək həll olunması üçün müvafiq tədbirlər görülür.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, sentyabrın 17-də baş prokuror Kamran Əliyev Xızı Rayon Prokurorluğunun inzibati binasında Xızı, Siyəzən, Şabran rayonları və digər bölgələrdən olan vətəndaşların qəbulu edib.

Qəbulda iştirak edən 15 vətəndaşın müraciətində konkret

cinayət işlərinin istintaqı və törədilmiş cinayətlər barədə məlumatların araşdırılması zamanı yol verilmiş qanun pozuntuları, məhkəmədə baxılan cinayət işləri üzrə dövlət ittihamının mü-

göstərişlər verilib. Qəbuldan sonra prokurorluq əməkdaşları ilə görüş keçirən K.Əliyev onlara konkret tapşırıqlar verib, vətəndaşların müraciətlərinə obyektiv baxılması və qəbulu işinin düzgün təşkilinə görə təbriklərini təqdim edib. Əlavə olaraq, qəbulu zamanı vətəndaşların müraciətlərini qəbulu işinin düzgün təşkilinə görə təbriklərini təqdim edib. Əlavə olaraq, qəbulu zamanı vətəndaşların müraciətlərini qəbulu işinin düzgün təşkilinə görə təbriklərini təqdim edib.

Azərbaycan və Türkiyə arasında hərbi əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilib

Azərbaycan Respublikası müdafiə nazirinin müavini - Hərbi Hava Qüvvələrinin Komandanı vəzifəsini icra edən general-leytenant Namiq İslamzadə Türkiyə Respublikasının Hərbi Hava Qüvvələrinin komandanı ordu generalı Ziya Cemal Kadioğlunun dəvəti ilə Ankarada səfərdədir.

Müdafiə Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, səfər çərçivəsində general-leyte-

nant N.İslamzadə Türkiyə Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi

ordu generalı Metin Gürak ilə görüşüb. Ordu generalı Z.C.Kadioğlunun da iştirak etdiyi görüşdə hər iki qardaş ölkə arasında hərbi əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri, əlavə olaraq qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra digər məsələlər müzakirə edilib.

Bakıda növbəti təhlükəsizlik forumu olub

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) təşkilatçılığı ilə 50-yə yaxın ölkənin xüsusi xidmət orqanlarının nümayəndələrinin iştirak etdiyi "Qlobal nəqliyyat şəbəkələrinin təhlükəsizliyinə yönəlməli müasir çağırışlar" mövzusunda II Bakı Təhlükəsizlik Forumu keçirilib.

DTX-nin Mətbuat xidmətindən bildirilib ki, əvvəlcə tədbirdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin forumun iştirakçılarına müraciəti əhatə edən videomaterial təqdim olunub.

Tədbirdə çıxış edən DTX-nin rəisi general-polkovnik Əli Nağıyev qonaqları salamladıqdan sonra ötən ilin may ayında keçirilmiş və bu il yenidən təşkil olunan Bakı Təhlükəsizlik Forumunun tərəfdaş qurumları arasında məlumat mübadiləsinin və qarşılıqlı əlaqənin digər sahələrinin genişləndirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıdığını bildirdi.

Xidmət rəisi Əli Nağıyev həmçinin beynəlxalq terrorçuluqla və bütövlükdə təhlükəsizlik sistemində təhdid hesab olunan hallarla mübarizədə xüsusi xidmət orqanlarının fəaliyyətinin koordinasiya şəkildə təmin edilməsinin vacibliyini qeyd etmiş, tədbirin ümumi maraq kəşf edən məsələlər ətrafında ölkələrin təhlükəsizlik strukturlarının müzakirə aparmaları üçün önəmli platforma olduğunu nəzərə çatdırıb.

Xidmət rəisi builki forumun COP29 ərəfəsində keçirilməsinin təsadüfi olmadığını diqqət çəkərək, enerji resurslarının daşınmasında istifadə olunan nəqliyyat xətlərini hədəf alan terror-təxribat aktlarının global xarakterli iqtisadi və ekoloji fəlakətlərə səbəb ola biləcəyindən və bu xüsusda birgə səylərin daha da gücləndirilməsinin və ümumi fəaliyyətin səmərəliliyinin artırılmasının zəruriliyindən danışıb.

General-polkovnik Əli Nağıyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin beynəlxalq aləmdə aktual olan məsələlərə dair tədbirlərin respublikamızda təşkil olunmasına davamlı siyasi

dəstək verdiyini vurğulayaraq, bu konfransın qlobal nəqliyyat dəhlizlərinin təhlükəsizliyinin üzvləşdiyi risklərlə mübarizədə ortaq yanaşmaların formalaşdırılmasına və fəaliyyət strategiyasının təkmilləşdirilməsinə öz töhfəsini verəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Daha sonra tədbir xüsusi xidmət orqanlarının nümayəndə heyəti rəhbərlərinin mövzu ilə əlaqədar çıxışları ilə öz işini davam etdirib. Sonda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Bakı Təhlükəsizlik Forumunun Bakıda daimi əsasda fəaliyyət göstərəcək Katibliyinin yaradılmasının iştirakçı ölkələr tərəfindən yekdilliklə dəstəkləndiyi bildirilib.

Əvvəli 1-ci səh.

Bu səbəbdən də Prezident İlham Əliyevin sülh gündəliyini təkə biz yox, beynəlxalq təşkilatlar, böyük dövlətlər və sazişin imzalanması üçün çalışan vasitəçilər də etiraf edirlər.

Sentyabrın 16-da ABŞ Dövlət katibi Entoni Blinken Prezident İlham Əliyevə telefon zəngi və söylədiyi fikirlər də bunun bariz təəcəssümüdür. Entoni Blinken Ermənistanla Azərbaycan arasında davamlı sülhün öldə olunmasının vacibliyini vurğulayaraq, Amerika Birləşmiş Ştallarının bu məqsəddə nail olunması üçün bundan sonra da səylərini əsrigəməyəcəyini bildirdi. O, Ermənistanla Azərbaycan arasında sərhədlərin delimitasiyası sahəsində öldə edilmiş nailiyyətləri, o cümlədən dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə komissiyaların birgə fəaliyyəti haqqında Əsasnamənin müvafiq qaydada 2024-cü il avqustun 30-da imzalanmasını müsbət addım kimi qiymətləndirib.

Regionda artıq sülhün mövcud olduğunu deyən İlham Əliyev vurğulayıb ki, möhz Azərbaycanın səyləri nəticəsində bölgəmişdə ədalət və beynəlxalq hüquqa əsaslanan yeni reallıqlar və status-qvo yaranıb.

İlham Əliyev Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh müqaviləsinin təşəbbüsünün da möhz ölkəmiz olduğu qeyd edərək bu müqavilənin imzalanması üçün Ermənistanın öz konstitusiyası və digər qanunverici aktları əsasında Azərbaycanla qarşı olan ərazi iddialarına, həmçinin ATƏT-in keçmiş qalığı olan Minsk qrupu və onunla bağlı

Ağ Ev İlham Əliyevin sülh gündəliyini təqdir edir

Azərbaycanın səyləri nəticəsində bölgədə ədalətə və beynəlxalq hüquqa əsaslanan yeni reallıqlar yaranıb

olan bütün təsisatların fəaliyyətinə son qoyulmasının vacibliyini vurğulayıb. Sərhədlərin delimitasiyası məsələsinə toxunan Prezident İlham Əliyev ikitərəfli proses çərçivəsində öldə olunmuş müsbət nəticələri qeyd edib və Əsasnamə əsasında bu prosesin aparılacağını bildirdi.

Dövlət katibinin tərəflər arasında münasibətlərin normalaşdırılması və sülh gündəliyinin irəli aparılması üçün Ağ Evin bundan sonra da dərəcə göstərməyə hazır olduğunu bildirməsi həm də onu təsdiq edir ki, ABŞ İlham Əliyevin postmüharibə dövründə yürütdüyü siyasətə öz dəstəyini nümayiş etdirir.

Prezident ABŞ-nin sülh gündəliyinə töhfə vermək öz-

mini yüksək qiymətləndirərək Ermənistan konstitusiyasına, müvafiq qanunlarla və ölkədaxili normativ-hüquqi aktlar əsasında Azərbaycana qarşı olan ərazi iddialarına son qoyulmasının sülh gündəliyinin irəli aparılmasını baxımından vacibliyini qeyd edib.

Göründüyü kimi, Azərbaycan Prezidenti sözünün sahibini kiçik bir daha boyan edib ki, artıq Dağlıq Qarabağ adlı münəşşə mövcud deyil. Bu səbəbdən də illər öncə keçmiş münəşşənin həll olunması istiqamətində yaradılan istənilən qurumun mövcudluğuna ehtiyac yoxdur. Yəni keçmiş qalığı olan münəşşə səhifəsinin tamamilə bağlanması üçün qeyri-funksional olan ATƏT-in Minsk qrupu-

nun "fəaliyyətinə" rəsmən xitam verilməlidir.

Digər tərəfdən Ermənistanın son zamanda ikibaşlı oyun oynaması sazişin bağlanması ehtimalına kölgə salır. Bir tərəfdən Nikol Paşinyan müqavilənin bəzi bəndləri ilə razılaşdığı və sənədə imza atmağa hazır olduğunu söyləsə də, digər tərəfdən Qərbi Ermənistan silahlandırmaq davam edir. Bu da onu göstərir ki, bəzi qüvvələr regionda sülhün bərqərar olmasını istəmirlər. Cə-

Bakıda Azərbaycan-İraq biznes-forumu olub

Bakıda Azərbaycan İqtisadiyyat Nazirliyi, İraqın Ticarət Nazirliyinin dəstəyi, İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyi (AZPROMO) və İraqın Ticarət Palataları Federasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə Azərbaycan-İraq biznes-forumu keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə hər iki ölkədən rəsmi şəxslərlə yanaşı, kənd təsərrüfatı, qida, logistika, tikinti, konsaltinq, gəmiçilik və s. sahələrdə fəaliyyət göstərən 100-ə yaxın iş adamı iştirak edib.

Forumda çıxış edən iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbrəyev zəngin tarixə malik Azərbaycan-İraq əlaqələrinin dövlət başçıları arasında qurulan münasibətlərində genişləndirilməsinə töhfə verib. Qeyd edilib ki, iki ölkə arasında siyasi, sosial, turizm və nəqliyyat sahələrində əhatə edən saziş və anlaşma memorandumlarının imzalanması tərəfdaşlığın daha da gücləndirib. Bu ilin yanvar-iyul aylarında Azərbaycan-İraq ticarət dövriyyəsinə 49 faizlik artım qeydə alınıb. Bu gün 170-ə yaxın İraq şirkəti Azərbaycana müxtəlif sektorlarda fəaliyyət göstərir. Azərbaycan şirkətləri İraqda böyük infrastruktur layihələrində podratçı qismində iştirak ediblər və bu ölkədə inşaat, enerji, su təchizatı, yol və körpülərin tikintisinə tələb mövcudluğu şirkətlərin İraqda fəaliyyəti üçün yeni imkanlar açır. İqtisadiyyat naziri ölkəmizin nəqliyyat-tranzit imkanları, sənaye zonalarında yaradılmış şərait, həmçinin işğaldan azad edilmiş ərazilərdə sahibkarlar üçün tətbiq edilən güzəştərlə bağlı məlumat verib.

İraqın ticarət naziri Ater Davud Əl-Gureyri iki ölkə arasında tarixi bağlarının olduğunu və ölkəsinin Azərbaycanla əlaqələrinin genişləndirilməsində maraqlı olduğunu vurğulayıb, iqtisadi tərəfdaşlığın inkişafı istiqamətində bəzi fikirlərini bildirdi. Nazir ölkəsində geniş iqtisadi islahatların aparıldığını və əlverişli investisiya mühiti yaradıldığını diqqətə çatdırıb, iş adamlarını fəal əməkdaşlığa dəvət edib.

AZPROMO-nun rəhbəri Yusif Abdullayev Azərbaycan və İraq işgüzar dairələri arasında əlaqələrin önəmini qeyd edib, "Made in Azerbaijan" brendinin təşviqi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verib.

İraqın Ticarət Palataları Federasiyasının prezidenti Əbdülrəzaq Əl-Zuheyri təmsil etdiyi qurumun fəaliyyəti, İraqın investisiya mühiti və iki ölkə arasında iqtisadiyyatın müxtəlif sahələri üzrə əməkdaşlığın genişləndirilməsi perspektivlərindən danışıb.

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov ölkəmizdə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı istiqamətində reallaşdırılan tədbirləri, bu sahədə agentliyin fəaliyyətini, eləcə də KOB sahəsində İraqın müvafiq qurumları və sahibkarlıq subyektləri ilə əməkdaşlıq imkanlarını diqqətə çatdırıb.

İraq-Azərbaycan Biznes Şurasının sədri Məhəmməd Əl-Davudi işgüzar dairələr arasında keçirilən görüşlərin ikitərəfli iqtisadi münasibətlərin genişləndirilməsindəki əhəmiyyətini vurğulayıb. İki ölkə arasında iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi məqsədilə nəqliyyat-logistika və digər sahələr üzrə müəyyən anlaşmaların öldə edilməsinin vacibliyini qeyd edib.

Forumda biznes nümayəndələri arasında fəaliyyətin əlaqələndirilməsi, özəl sektordə, ticarət, enerji və turizm sahələrində əməkdaşlıq potensialının reallaşdırılması barədə müzakirələr aparılıb.

Azərbaycan-İraq biznes-forumu çərçivəsində KOBİA ilə İraqın Ticarət Palataları Federasiyası arasında Azərbaycan-İraq Biznes Şurasının yaradılması haqqında razılaşma sənədi imzalanıb. Biznes Şurasının sahibkarlar arasında əməkdaşlıq və təcrübə mübadiləsi üçün platforma rolunu oynamaqla, iqtisadi əlaqələrin gücləndirilməsi və ticarət imkanlarının artırılması istiqamətində mühüm addım olacağı qeyd olunub.

Biznes-forum iş adamları arasında ikitərəfli görüşlərlə davam edib.

Antiterror tədbirləri Qarabağ dastanının qızıl səhifəsidir

"Hazırda xalqımız tarixinin ən mühüm və qürurlu səhifələrindən birinin - ödən 19-20 sentyabr tarixində Qarabağda həyata keçirilən antiterror tədbirləri nəticəsində qazanılan əzəmətli Qələbənin öldənününü sevin və coşuq ilə qeyd edir. Bu əməliyyat qızıl hərlərlə Azərbaycanın qəhrəmanlıq salnaməsinə həkk olunmuş böyük Kəfər yolunun Xankəndi zirvəsidir. Həmin o əzəmətli zirvədən döndüb səfər, 21 il öncəyə baxdıqda Azərbaycan adlı dövləti əmansız təlatümlərdən, xain xislətlərdən qoruyan, dərindən siyasi-iqtisadi böhrandan xilas edərək yenidən quran Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqına o məşhur müraciəti yada düşür: "İnanıram ki, mənəm axıra çatdıra bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işləri Sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdıra biləcək". Ulu Öndərimiz, sözsüz ki, xalqın və dövlətin taleyi ilə bağlı hər bir məsələyə məsuliyyətlə yanaşırdı. Bu müraciətdə də böyük bir məsuliyyət və dərindən inam var idi".

Bu fikirləri kütləvi informasiya vasitələrində açıqlamasında Azərbaycan Hökumətləri İttifaqları Konfederasiyasının sədri Sahib Məmmədov deyib.

Onun sözlərinə görə, Ümməmilli Liderimiz əmin idi ki, yüksək intellektli, pragmatik düşüncəli, beynəlxalq siyasəti və dünya iqtisadiyyatından dərin bilgilərlə donatılmış İlham Əliyev cənabları qarşıda duran bütün vəzifələrinə və dəqiq yerinə yetirəcək: "Çünkü o, Heydər Əliyev məkəbinin ən işıqlı mənəudur, dahi Liderimizdən dərslərini və ondan qətiyyəti, iradəni, xalqına dərin məhəbbətini və Vətənxədaqətini əxz edib. Təbii ki, Ulu Öndərimizin nəzərdə tutduğu taleyüklü məsələlərinə baxdıqda mənəm tələp tələpimizdən azad edilmiş birinci gəlirdi. Heç də təsadüfi deyildir ki, Şuşa düşmənə qanun və təminatın gün Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev Ulu Öndər Heydər Əliyev məzarını ziyarət edərək " Xoşbəxt addamı ki, ata vəsiyyətinə yerinə yetirdim. Şüən azad etdik! " demişdi. Cənab İlham Əliyev Prezident kimi fəaliyyətinin ilk günündən xalqımız artıq qələbəyə qovuşmuşdu. Dövlətimizin başçısının məqsədyönlü və genişmiqyaslı fəaliyyəti nəticəsində ölkəmizin müstəqilliyi daha da möhkəmləndi, iqtisadiyyat rəşadətə inkişaf yolu tutdu, Azərbaycan kosmos aləminə özünü qeyri-adi dərəcədə qaldırmaq üçün əhəmiyyətli addımlar atıb. 2016-cı ildə Aprel döyüşləri və 2018-ci ildə Günnüt zəfəri böyük Qələbənin müjdələridir. 2020-ci ildə isə düşmənə 1000 döyüşlərdə ağır zərbə vuruldu və bundan ayrılmaq "dəmir yumruq" başlarına endi. Cəmi 44 günə işğalçı ordu məhv edildi, sağ qalanlar isə yalnız fərarilər idi. Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin misilsiz sərkərdəlik məharəti, yenilməz ordununun gücü və yüksək döyüş ruhu, həmçinin xalqımızın sarsılmaz birliyi sayəsində möhtəşəm və bənərsiz Qələbə ilə işğala son qoyuldu".

"Müharibədən sonra Azərbaycan döfərləri Ermənistanla sülh əlini uzatma da, qarşı tərəf müxtəlif bəhanələrlə bundan yayınır, hətta hərbi təxribatlarla əl atır, möhv edilmiş ordusunun tör-töküntülərini üzünə gətirdüyü öhdəliklərə baxmayaraq, ərazilərimizdən çıxarmırdı. Bununla yanaşı, köşfyyat fəaliyyətlərini genişləndirir, təmizlənmis əraziləri yenidən minalayır, məqsədyönlü və planlı terror siyasətini həyata keçirir. Qarabağda separatizmin tullantıları isə "müstəqillik" oyununu yenidən davam etdirir, nə qədər güclünə olsa da, "prezident"lər seçir, qondayma "parlament"ləri bəyanatlarla səsəndirir. 2023-cü il sentyabrın 19-da isə terror məqsədilə övləclərdən qurucuların minaların partlaması nəticəsində müllki şəxslərin və Daxili Qoşunların hərbi qulluqçularının şəhid olması, ordumuzun bölmələrinin atəşə tutulması və iki hərbi qulluqçunun yaralanması, həmçinin elə həmin gün Ağdam və Şuşada iki müllki şəxsin erməni terrorunun qurbanı olması səbir kasasını doldurdu son damla oldu. Bütün bunlar göstərirdi ki, antiterror tədbirləri qaçılmazdır. Odur ki, yenilməz və qəhrəman ordumuz üçtərəfli Bəyanatın müddəalarının təmin olunması, erməni silahlıların zərərsizləşdirilərək topraqlarımızdan çıxarılması, Azərbaycanın müllki işçiləri və hərbçilərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, eləcə də Azərbaycanın konstitusiyası quruluşunun bərpə olunması məqsədilə Qarabağda lokal xarakterli antiterror tədbirlərinə başlandı. Rəşadətli və təcrübəli əsgər və zabitlərimiz bu əməliyyat da uğurla yekunlaşdırmaq üçün elə də çox vaxt lazım olmadı, cəmi 24 saatdan az müddətdə düşmənün dizini yerə qoydu və təslim olmağa məcbur etdi. Separatizmin başında duranlar, vaxtilə Azərbaycana hədə gözlənlər saxlanırlar qədər qədərli Bakıya gətirildilər. Bu əməliyyat da Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin ali sərkərdəlik keyfiyyətlərini, Azərbaycan Ordusunun gücünü, peşəkar səviyyəsinə, qələbə əznini bütün dünyaya göstərdi. Xalqımız həmişə olduğu kimi, bu dəfə də həmrəylik nümayiş etdirərək öz rəhbərinin ətrafında "dəmir yumruq"u döndürdü. Möhz bu vəhdət bizi növbəti parlaq Qələbəyə qovuşdurdu. Bu gün azad Xankəndidə, Şuşada, Xocalıda, Füzulidə, Laçında və digər işğaldan azad edilmiş ərazilərdə həyat yenidən qaynayır, geniş və sistemli abadlıq-quruculuq işləri aparılır. Yerli sakinlər xoşbəxt və böyük fəxr içərisində öz yurd-yuvalarına döndürülür. Gözlə Şuşamız əvvəlki kimi yənə də qonaq-qaralıdır, beynəlxalq və yerli tədbirlər, konfranslar, musiqi festivallarına layiqli şəkildə evsahibliyi edir. Bu il uzun illərdən sonra Şuşada və Xocalıda ilk zəng çalındı, səhərlər köçürülən ailələrin övladları yeni tədris ilinə başladılar. Eləcə də Xankəndidəki Qarabağ Universiteti qapılarını tələbələr üçün açıb. Bu mənəzərni seyr etdikdə yənə də Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqgörənliklə 2003-cü ildə xalqına etdiyi müraciətini üzünə qoydu və taleyüklü məsələni cənab İlham Əliyevin yüksək peşəkariyyətlə necə həll etdiyi görünür". - deyər AHİK sədri bildirib.

"Hadisələrin sonrakı gedijisi göstərdi ki, Şərqi Zəngəzurun və Qarabağın işğaldan azad edilməsi dövlətimizin başçısı cənab İlham Əliyevin dəmir iradəsi və sarsılmaz qətiyyəti sayəsində başa gəlib. Əsasən münaqişədən sonra bir sıra dövlətlər, beynəlxalq təşkilatlar yənə də ikili standartlardan çıxış edərək sərəmsəlməyə başladılar, mənasız, böhtan xarakterli bəyanatlar qəbul etdilər. Elo sandılar ki, guya Azərbaycanda ləkəyə, haqq işinə kölgə sala biləcək və tutduğu yoldan döndərməklər. Bu işdə daha çox dərindən-qabıqdan çıxan isə dünyada ədalətsiz mövqeyi və yanaşmaları ilə tanınan Fransa idi və bu gün də həmin amplyaşındadır. Fransa prezidenti Emmanuel Makron utanmadan bərdə vəziyyətdə olan daxili siyasətlərini bir konara tullayaraq Azərbaycanın daxili işinə əl uzatmağa cəhd edir. Müstəmləkəçi siyasətini davam etdirər, insan haqlarını ayaqlar altına atan, koloniyaçıların sərvətlərini talayan bir ölkəni boyundan hündürə tullaması, təbii ki, yer-sizdir və iflasa uğrayacaq. Azərbaycan müstəqil dövlətdir, dönməz yol tutub və onun siyasətinə təsir etməyə Fransa kimi dövlətlərin gücü çatmaz. Sözsüz ki, bunu illər təcrübəsi də sübut edir". - deyər konfederasiya sədri Sahib Məmmədov fikrini tamamlayıb.

İşçi qrupun iclasında Vahid Məhkəmə Portalı üzrə yaradılmış yeni funksional imkanlar təqdim olunub

Sentyabrın 17-də Biznes Mühiti və Beynəlxalq Reytinglər üzrə Komissiyanın "Mübahisələrin həlli, məhkəmə sistemi və hüququn aililiyi" İşçi qrupunun geniş tərkibdə növbəti iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iclasda Biznes Mühiti və Beynəlxalq Reytinglər üzrə Komissiyanın Katibliyinin, Ədliyyə Nazirliyinin, Ali Məhkəmənin, Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin və Məhkəmə-Hüquq Şurasının əməkdaşları, İqtisadiyyat Nazirliyinin, Dövlət Gömrük Komissiyasının, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin, Mediasiya Şurasının nümayəndələri və İşçi qrupun digər üzvləri, o cümlədən özəl sektorun nümayəndələri iştirak ediblər.

Prezident Administrasiyasının İqtisadi siyasət və sənaye məsələləri şöbəsinin sektor müdiri, Komissiyanın Katibliyinin rəhbəri Vüsal Şıxəliyev İşçi qrupun ötən illərdə kifayət qədər uğurlu fəaliyyət göstərdiyini, 2024-cü il üzrə əsas hədəfləri əhatə edən yol xəritəsinin əksər tədbirlərinin artıq icra olunub yekunlaşdığını, bu işlər çərçivəsində öldə edilmiş nailiyyətlərin müvafiq səhədə biznes mühitinə əhəmiyyətli müsbət təsir edəcəyini və özəl sektorun məmnunluğunun artmasına xidmət edəcəyini bildirdi.

Daha sonra çıxış edən ədliyyə nazirinin müavini, İşçi qrupun rəhbəri Toğrul Hüseyy-

nov İşçi qrupun fəaliyyəti nəticəsində öldə edilmiş əsas nailiyyətləri sənləndirib. T.Hüseynov qeyd edib ki, elektron məhkəmə sisteminin inkişafı, həbelə məhkəmələrin və digər orqanların qərarlarının operativ icrası və effektivliyinin artırılması istiqamətində qanunvericilikdə müvafiq dəyişikliklərin edilməsi üzrə işlər aparılır. O, həmçinin mediasiyanın rəqəmsallaşdırılması, icra və məhkəmə statistikası ilə bağlı məlumatların açığılığın təmin edilməsi məqsədilə işlətilməli tədbirlərin görüldüyünü bildirdi.

Qeyd olunub ki, İşçi qrupu və Mediasiya Şurasının birgə fəaliyyəti çərçivəsində mediasiya proseslərinin inkişaf etdirilməsi və rəqəmsallaşdırılması istiqamətində mühüm addımlar atılıb. Vahid Məhkəmə Portalında yaradılmış yeni funksional imkanlar ilə fiziki və hüquqi şəxslər üçün bütün mediasiya təşkilatları və mediatorlar barədə ətraflı məlumat əldə etmək, həbelə istənilən mediatoriya və mediasiya təşkilatına həmin portal vasitəsilə elektron formada müraciət etmək imkanı yaradılıb.

Bununla yanaşı, bütün mediasiya təşkilatları "gov.az" ölkə kodlu domenlə təmin edilib.

Mübahisələrə baxılması və qərarların qəbul edilməsinin önəmi ilə yanaşı, qəbul olunmuş qərarların icrasının da bir o qədər əhəmiyyət daşıdığı sənləndirilərək beynəlxalq mediasiya barışıq sazişlərinin tanınması və icrası məqsədilə Sinqapur Konvensiyası kimi tanınan "Mediasiya vasitəsilə öldə olunan beynəlxalq barışıq sazişləri üzrə BMT Konvensiyası"nın müzakirəsi üzrə işlərə başlandığı bildirilib.

Tədbirdə mübahisələrin həllinin ən rahat və çevik yollarından olan arbitraj proseslərinin tənzimlənməsi sahəsində ən son yeniliklər sənləndirilib.

İclasda həmçinin Vahid Məhkəmə Portalı üzrə yaradılmış yeni funksional imkanlar təqdim olunub. Geniş auditoriyanın məhkəmə statistikası sahəsində məlumatlara əlçatılığının təmin edilməsi məqsədi ilə portalın "Məhkəmə statistikası" bölməsinin yeniləndiyi, burada məhkəmələr tərəfindən icraata daxil olmuş və həll olunmuş müxtəlif kateqoriyalı kom-

mersiya işlərinin sayı, bitmə əmsali (clearance rate) və işlərə baxılma müddəti (disposition time) barədə hər bir məhkəmə üzrə müvafiq illəri (rübələri) əhatə edən statistik məlumatların yerləşdirildiyi qeyd olunub.

İcra sahəsində statistikaların açıqlılığının təmin edilməsi məqsədilə icra səndləri üzrə icra icraatlarının orta müddəti, orta xərcləri və həll olunması vəziyyətini əhatə edən statistik məlumatların Ədliyyə Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsində "Hesabatlar" başlığı altında (<https://justice.gov.az/categories/2137>) yerləşdirildiyi bildirilib.

Tədbirdə həmçinin "Elektron Məhkəmə" informasiya sistemi vasitəsilə elektron qaydada aparılan məhkəmə icraatı üzrə hazırkı vəziyyət, istifadəçi məmnunluğu və qarşıda duran vəzifələr müzakirə olunub.

Bununla yanaşı, İşçi qrupun 2024-cü il üzrə əsas hədəflərini əhatə edən yol xəritəsində nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icra vəziyyəti, hazırlanmış layihələrlə və görülmüş işlərlə bağlı məlumat verilib. Bildirilib ki, yol xəritəsinin icrası çərçivəsində mübahisələrin həlli, icra və məhkəmə sistemi ilə bağlı bir sıra yenilikləri əhatə edən mühüm layihələr hazırlanaraq Biznes Mühiti və Beynəlxalq Reytinglər üzrə Komissiyaya təqdim olunub.

Tədbir iclas iştirakçılarının çıxışları və İşçi qrupun fəaliyyəti ilə bağlı müzakirələrlə davam etdirilib.

HDQ-də "Partlayıcı sursatların zərərsizləşdirilməsi" kursu keçirilir

2024-cü ilin hazırlıq planına əsasən, Hərbi Dəniz Qüvvələrinin (HDQ) dəniz xüsusi təyinatlılarının bir qrup şəxsi heyəti ilə "Partlayıcı sursatların zərərsizləşdirilməsi" kursu keçirilir.

Müdafie Nazirliyinin Mətbuat xidmətinə AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, kursun planına uyğun olaraq, dəniz fəzası üzrə

Kursun keçirilməsində əsas məqsəd bölmələrin döyüş hazırlığını müasir tələblərə uyğunlaşdırmaq, eləcə də hərbi qulluqçuların praktiki vərdişlərini və dövrün tələblərinə uyğun yeni mühəndis avadanlıqlarından effektiv istifadə etmə üzrə bacarıqlarını təkmilləşdir-məkdir.

◆ Biz qayıtdıq, Vətən!

Dünyada elə şəhərlər var ki, onların gözəlliyi haqqında çox oxuyur, çox eşidir. Eşitdikə də ürəyimizdən keçir ki, gedib o gözəllikləri yaxından görək. Amma bəzən ömrümüz boyu o şəhərlərə həsrət qalırıq...

İllərdən bəri həsrətini çəkdiyimiz, onu görmək arzusu ilə yaşadığımız gözəl məkənlərdən biri də Xocalı idi. Təəssüflər olsun ki, bu şəhər yaddaşlarda həm qədim yaşayış məskəni, həm də sakinlərinin soyuq bir qış gecəsində erməni qəsbkarları tərəfindən dağıldı, meşələrdə güllələnmiş ilə qalmışdı. Xocalı haqqında deyilən, yazılan qan qoxulu ifadələrdən tüklerimiz biz-biz olurdu. Azərbaycanın bu gözəl diyarında törədikləri faciəyə, qanlı əməllərə görə erməni separatçılarına nifrətlər yağdırırdıq.

30 ildən çox idi ki, ürəyimizdən həm gedib Xocalının gözəlliyini görmək, həm də günahsız insanların öldürüldüyü yerləri ziyarət etmək keçirdi. Amma ermənilər sakinlərini vəhşicəsinə qətlə yetirdikləri Xocalı şəhərini 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə işğal etmişdilər. Bir gecənin içində onlarca sakinin qanı töküldüyü şəhər düşmən əlinə keçmiş, yağmalanmış və dağıdılmışdı. Xocalı işğal altında inildesə də, yolları bağlı olsa da, bu doğma şəhərimizi görmək arzusu həmişə ürəyimizdə əbədi məşəl kimi yanırdı. Ümid edirdik ki, Xocalıya gedən yollar açılacaq. Həmin xoşbəxt gün mütləq həyatımıza qədəm qoyacaq...

Gerçəkləşən xəyallar, çəkilən geniş yollar

19-20 sentyabr 2023-cü ildə Azərbaycan Ordusunun Qarabağda erməni separatçılarına qarşı həyata keçirdiyi uğurlu antiterror tədbirlərindən sonra Xocalıya gedən yollar açıldı. 31 ildən sonra Azərbaycan Ordusunun cəsur zabit və əsgərləri qəhrəmanlıqları ilə xəyalları gerçəkləşdirdi.

Biz də bunun sevincini yaşaya-yasaya Xocalıya gedirik. Gedirik ki, bu şəhərin gözəlliyinə baxaq, köçkünlük həyatına "əlvida" deyib doğma ocaqlarına qayıtmış sakinlərlə görüşüb söhbət edək. 32 ildən sonra ata-baba yurdunun işığına yığılmış insanların sevincinə sevinc qataq.

...Günəş qızarmış üfəqdən Yer üzünə boylanmağa hazırlaşır. Xocalıya tez çatmaq üçün yuxudan erkən oyanmışıq. Ağdam keçid məntəqəsinin qarşısında xeyli maşın dayanıb. Bizim kimi hamı Qarabağ - Əsgəranı, Xocalını, Xankəndini, Şuşanı və başqa gözəl məkənləri görməyə tələsir. Sənədlərin yoxlanışından sonra yolumuza davam edirik. Ağdamın mərkəzinə doğru uzanan yeni çəkilmiş geniş yol bizi doğması kimi qoynuna alır. Əvvəllər bu yerlər nə vaxtsa döşənmiş asfaltdan adda-budda "yadigar" qalmış çala-çökək yol idi. İndi yolun əvvəlki görkəmindən heç bir əsər-əlamət qalmayıb. Qısa müddət ərzində çox geniş və rahat yol salımb.

Üzü Xocalıya gətirdiyimiz yoldan Ağdam şəhərində aparılan quuruluq işləri aydın görünür. Gör-düklərimizdən ürəyimiz açılır. Yeni kəndlər salınır, evlər tikilir. Təzə salınan kənd və qəsəbələri birləşdirəcək yeni yollar çəkilir. Üst-üstə qoyulan hər daş, çəkilən hər metr yol Ağdamın gözəlliyinə gözəllik qatır, sabahına işıq salır. Uzun müddət rayonun ərazisini işğaldə saxlayan qəsbkarlar kəndləri viran qoyublar, evləri dağıdıblar.

İlham Əliyev Xocalını gülüstana çevirir

Bu dəhşətli mənzərə gözümüzü yaşardır, ovqatımızı korlayır. Bütün bu ürəkdağlayan mənzərələr düşmənlə olan nifrətimizi ikiqat, üçqat artırır. Şükürlər olsun ki, ermənilərin vəhşicəsinə dağıtdıqları evlərin yerindən təzələri boy verir. Bu qəlbəoxşayan mənzərələr ürəyimizdə dolayan kədəri qovub bizdən uzaqlaşdırır. Qarabağın işıqlı sabbahlarına fokuslanmış gözəl fikirlər ovqatımıza rəng çalarları qatır. Ümid edirik ki, növbəti gələcəyimizdə yeni salınan kəndlərə doğma sakinlərin köçdüyünü görəyik.

Zeynəb Sadiqova:

- 32 illik həsrətdən sonra Xocalını görmək üçün burnumun ucu göynəyirdi. Axır ki, həmin günü görmək, onun sevincini yaşamaq mənə nəsib oldu.

Xocalıya qayıtdım. Doğma ocaqlarımızın torpağından, daşından öpdüm. İndi özümü dünyanın ən xoşbəxt insanı hesab edirəm. İşğal dövründə ermənilər şəhərimizi dağıtmaqla, uçurmaqla məşğul olublar. Biz yavaş-yavaş Xocalını qurub-yaradacaq, onu daha da gözəlləşdirə-gözəlləşdirə düşməne gözdağı verəcəyik.

Mahir Hümətov:

- 28 may 2024-cü ildə Xocalıya qayıtdım. Həmin gün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dövlətin tikdiyi evlərin sənədlərini bir qrup xocalılıya təqdim etdi. Çox unudulmaz bir gün yaşadım. Həmin gün həm Prezidentimizlə, Müzəffər Ali Baş Komandanla görüşdüm, həm də Xocalıya, doğma evimə, el-obama qayıtdım. Ömrümüz boyu bizə bu sevinci yaşadamlarına minnətdar olacağıq. Prezident İlham Əliyev indi Xocalını gülüstana çevirir.

Şəhidlərin ruhu da sakitlik tapmışdı

Yollar bizi irəli apardıqca yeni salınan, yeni tikilən Ağdam rayonu yavaş-yavaş arxada qalır. Şəhidlər xiyabanının yaxınlığından keçirik. Xiyabanda xeyli ziyarətçi gözü dəyir. Rayon işğaldə qaldığı illərdə erməni separatçıları xiyabandakı bütün məzarların başdaşlarını sındırmış, qəbirləri təhqir edib tanınmaz hala salmışdılar. Ağdam işğaldan azad olunandan sonra rayon sakinləri yavaş-yavaş əzizlərinin məzarını düzəltməyə başlayıblar. Bəzi məzarların üstündə şəhidlərin böyüdülmüş şəkillərini gördük. Doğmaların, əzizlərinin ziyarətindən şəhidlərin ruhu sakitlik tapmışdı.

Qarabağın dərinliklərinə, gözəlliklərinə doğru uzanan yollar yavaş-yavaş bizi Əsgəran qəsəbəsinə yaxınlaşdırır. Qəsəbə bizi əson sərni mehi və sükutu ilə qarşılayır. Yolumuzun üstündəki tarixi şahidlik edən Əsgəran qalasıdır. Bir çox dövlət idarəsi yavaş-yavaş işə düşür. Erməni separatçıları antiterror əməliyyatı zamanı qəsəbəni könüllü şəkildə, özü də tez bir zamanda tərk etdiklərinə görə evləri, binaları yandırmışa vaxt tapa bilməyiblər. Buna görə də tikililər salamat qalıb.

Qəsəbənin küçələrində sakitlikdir. Adamlar gözə çox döymür. Mağaza və dövlət idarələrinin qarşısına vurulmuş lövhələr diqqətimizi cəlb edir. Binaların ən yüksək nöqtəsində üçrəngli bayrağımız dalğalanır. Çox qürurverici mənzərədir. Artıq bir zamanlar bu binaların üstündən asılmış xunta rejiminin əski parçasına bənzəyən bayrağı gözü dəymir. Bu gün onların hamısı ayaqlar altında tapdalanır. Qə-

"Gözün aydın, Vətən, biz qayıtdıq!"

Əsgəran qəsəbəsindəki məktəb binasının qarşısında təmizlik işləri aparılan gənc bir oğlanla tanış olduq. Söhbət zamanı öyrəndik ki, Baxşeyiş Rüstəmov əslən Laçın rayonundandır. Hərbi xidmətdən yeni-cə qayıdıb. Hazırda qəsəbədə bər-

pa işləri aparın şirkətlərdən birində çalışır. B.Rüstəmov deyir: "Qarabağı görmək çoxdankı arzum idi. Ona görə də əlimə düşmüş fürsəti buraxmadım. Xeyli müddətdir ki, Əsgərandə işləyirəm. Xocalını, Xankəndini, Şuşanı və başqa kənd və qəsəbələri də gedib görmüşəm. Qarabağı təsvir edildiyindən, yazıldığından da gözəldir. Qarabağın

pa işləri aparın şirkətlərdən birində çalışır. B.Rüstəmov deyir: "Qarabağı görmək çoxdankı arzum idi. Ona görə də əlimə düşmüş fürsəti buraxmadım. Xeyli müddətdir ki, Əsgərandə işləyirəm. Xocalını, Xankəndini, Şuşanı və başqa kənd və qəsəbələri də gedib görmüşəm. Qarabağı təsvir edildiyindən, yazıldığından da gözəldir. Qarabağın

şurdu. Fevral ayının 25-dən 26-na keçən gecə ermənilər Xocalıya hücum edəndə yaxın qohumlarımı, əzizlərimi itirdim. Onları ermənilər Kətil dağının qarlı meşələrində qanlarına qəltan etdilər.

32 ilə yaxın nisgillə dolu həyat yaşadım. Amma bir gün, bir an olsa belə Xocalını unutmıdım. Doğma ocaqların həsrətini çəkə-çəkə geri dönməyimiz günü gözlədik. 2023-cü il sentyabrın 19-20-də Qarabağda keçirilən antiterror tədbirləri nəticəsində Xocalı işğaldan azad olundu. Bu xəbəri eşidəndə sevincimdən hönkür-hönkür ağladım. Doğma şəhərimizi erməni separatçılarından təmizləmişdik, intizara son qoyulmuşdu. 32 illik həsrətdən sonra Xocalını görmək üçün burnumun ucu göynəyirdi. Axır ki, həmin günü görmək, onun sevincini yaşamaq mənə nəsib oldu.

28 may 2024-cü ildə qoynunda doğulub böyüdüyüm Xocalıya qayıtdım. Doğma ocaqlarımızın torpağından, daşından öpdüm. İndi özümü dünyanın ən xoşbəxt insanı hesab edirəm. İşğal dövründə ermənilər şəhərimizi dağıtmaqla, uçurmaqla məşğul olublar. Biz yavaş-yavaş Xocalını qurub-yaradacaq, onu daha da gözəlləşdirə-gözəlləşdirə düşməne gözdağı verəcəyik.

Əzəmətli Xocalı dağları

- İnsan həyatında əlamətdar günlər çox olur. Belə günlərdən biri də uzun ayrılıqdan sonra doğma ocaqlarına döndüyün gündür, - deyir Xocalı sakinli Mahir Hümətov söhbətində qoşuldu:

- İndi ata-baba yurduna döndüyümüz günlərin sevincini yaşayırdım. Erməni işğalçıların Xocalıya hücumları 1991-ci ildən başladı. Mən də tay-tuşları kimi silaha sarılıb şəhərimizin müdafiəsinə qalxdım. Qüvvələrimiz bərabər olmadığına görə düşmən doğma ocaqlarımızı işğal etdi, silahsız camaatı qarlı meşələrdə güllələdi. Xatırlayıram ki, biz Xocalını on beş-yirmi avtomatla qoruyurdun. Biz torpaqlarımızı itirsək də, mərdliyimizi, igidliyimizi və cəsarətimizi itirmədik.

Uğurla başa çatın döyüşlərdən sonra şanlı Azərbaycan Ordusu uzun illər işğaldə qalmış bölgələrimiz kimi, Xocalıdan da erməniləri qovub çıxardı. Eşitdiyimiz bu sadə xəbər uzun illər qaysaq bağlamayan yaramıza məlhəm oldu.

Yavaş-yavaş doğma ocaqlarımıza qayıtmağa hazırlaşdıq. Şükürlər olsun ki, həsrətini çəkdiyimiz günlərin sevincini yaşamağa da tələminizə yazıldı. 28 may 2024-cü ildə Xocalıya qayıtdım. Həmin gün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dövlətin tikdiyi evlərin sənədlərini bir qrup xocalılıya təqdim etdi. Çox unudulmaz bir gün yaşadım. Həmin gün həm Prezidentimizlə, Müzəffər Ali Baş Komandanla görüşdüm, həm də Xocalıya, doğma evimə, el-obama qayıtdım. Ömrümüz boyu bizə bu sevinci yaşadamlarına minnətdar olacağıq. Prezident İlham Əliyev indi Xocalını gülüstana çevirir.

Keçmiş məcburi köçkünlərdən ürəklərə rahatlıq gətirən bu xoş sözləri eşidəndən sonra başımızı qaldırıb yaşılığa bürünmüş dağlara baxdıq. Uca dağlar şəhərin sakinləri kimi çox vüqarlı, qürurlu və əzəmətli görünürdü. Baş buludlara söykən dağların özəmətinə baxanda əmin olduq ki, bu gündən sonra Xocalının torpağının da, daşının da üzü həmişə güləcək. Çünki artıq bu yerlərin əsl sahibləri həmişəlik olaraq geri dönüb doğma şəhərlərimizə sahib çıxdılar.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,

"Azərbaycan"

Bakı-Xocalı-Bakı

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Korporasiyasına, Dünya Bankına, digər beynəlxalq maliyyə qurumlarına layihə haqqında əks məlumat göndərirdilər.

Lakin Ümummilli Lider layihənin həyata keçirilməsini bütün mərhələlərində olduğu kimi, yenə də "BTC olacaq, olacaq, olacaqdır!" deyirdi. Bu baxımdan 2003-cü ilin fevral ayında Vaşinqtonda keçirilən "Şər-qərb enerji dəhlizi realıdır" konfransında söxsən iştirak etməyi qərara alması da təsadüfi deyildi. Tədbirin keçirildiyi günlərdə Heydər Əliyev ABŞ-nin ovahtkı Prezidenti və Vitse-prezidenti, ticarət naziri və energetika naziri ilə görüşdü. Azərbaycanın, Gürcüstanın və Türkiyənin səlahiyyətli nümayəndələri, Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkətinin rəhbəri Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasında oldular. BTC-nin maliyyələşdirilməsinə dair fikir mübadiləsi aparıldı. Sonra Ulu Öndər korporasiyanın rəhbərini qəbul etdi. Beləliklə, Heydər Əliyev dünyadakı

dər Əliyev bu nəhəng qurğunun təməlini qoydu, Prezident İlham Əliyev bu işi uğurla davam etdirərək BTC-ni möhtəşəm dəhlizlərə qovuşdurdu. Dövlətimizin başçısının dediyi kimi: "Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin tikilməsi nəticəsində biz artıq pəncərədən başlayaraq böyük qapı açdıq. Azərbaycan beynəlxalq enerji aqlısına daxil edilib. Həm siyasi, həm iqtisadi baxımdan böyük uğurlar əldə edilibmişik".

Xatırladaq ki, uzunluğu 1768 kilometr olan BTC Xəzər regionundan xam neft ixrac etmək üçün çəkilib. Kəməz Azərbaycanda 443, Gürcüstanda 249, Türkiyədə 1076 kilometr məsafə qət edir. Əvvəlcə gündə bir milyon barel neft ötürmək gücündə layihələndirilən boru xəttinin gündəlik ötürüclüklü qabiliyyəti 2009-cu ilin yazından 1,2 milyon barelə çatdırılıb. Kəmərin 8 nasos stansiyası və 98 siyirtmə məntəqəsi var. Baş nasos stansiyası Səngəçaldə yerləşir. İkinci stansiya da ölkəmizin ərazisində, Yevlax rayonundadır. Daha iki stansiya Gürcüstanda fəaliyyət göstərir. Qalan dörd stansiya Türkiyənin payına düşür. BTC-nin səhmdarları bunlardır: BP (30,10 faiz), SOCAR (25 faiz), MOL (8,90 faiz), "Ekvino" (8,71 faiz), TPAO (6,53 faiz), "Eni" (5 faiz), "Total-Energies" (5 faiz), İTOÇU (3,40 faiz), İNPEKS (2,50 faiz), "EksMobil" (2,50 faiz) və ONGC-İndes (2,36 faiz) şirkətləri.

Hazırda kəmərlə əsasən Azərbaycanın "Azəri-Çıraq-Günəşli" nefti və "Şahdəniz" kondensatı daşınır. Bundan əlavə, xəttə Xəzərin digər regional xam neft və kondensat həcmləri (Qazaxıstan, Türkmənistan, SOCAR-ın AÇG-dən kənar hasilat həcmləri) də vurulur. Ümumilikdə indiyədək BTC vasitəsilə təqribən 576 milyon ton (4,3 milyard bareldən çox) xam neft nəql edilmişdir və Ceyhanda 5707 tankera yüklənərək dünya bazarlarına göndərilmişdir. Layihənin əməliyyatçıları olan BP-nin məlumatına görə, bu ilin birinci yarısında BTC ilə ixrac olunmuş təqribən 14 milyon ton (təxminən 110 milyon barel) xam neft və kondensat Ceyhan terminalında 150 tankerə yüklənib və dünya bazarlarına yola salınıb.

BTC fəaliyyətini fasiləsiz və təhlükəsiz davam etdirir.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

ƏMAS platformasında e-qaydada 270 mindən çox əmək müqaviləsi imzalanıb

Prezident İlham Əliyev tərəfindən 12 avqust 2024-cü il tarixdə imzalanmış qanunvericilik aktları əsasında tətbiq olunan innovativ yeniliklərdən biri olaraq işçi və işəgötürənlər arasında əmək müqavilələrinin bağlanması e-qaydada həyata keçirilir.

Ötən dövrdə Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin "Əmək və Məşğulluq" altisistemi (ƏMAS) platforması üzərindən artıq 270 mindən çox əmək müqaviləsi imzalanıb.

Əmək müqavilələrinin elektron sənəd formasında bağlanması, həmçinin əmək müqaviləsinin dəyişdirilməsi, ona xitam verilməsi işçi və işəgötürənlərin e-imzaları ("SİMA İmza", "ASAN İmza" və Elektron imza (SİMA Token) vasitəsilə həyata keçirilir.

Müqavilənin bağlanması, dəyişdirilməsi və ya ona xitam verilməsi yalnız ƏMAS üzərində imzalandıqdan sonra hüquqi qüvvəyə minir.

Hazırda proses davam edir və bu sahədə işçi və işəgötürənlərdə hor hansı sual yaranarsa, 142 - Çağrı Mərkəzinə müraciət edə bilərlər.

8 ayda DOST mərkəzləri 506 min vətəndaşa xidmət edib

Bu ilin yanvar-avqust aylarında DOST mərkəzlərində 506 min vətəndaşa xidmət göstərilib.

2019-cu ilin may ayında ölkəmizdə artıq 7 DOST mərkəzi açılıb. Həmin mərkəzlərdə 160 sosial xidmət "bir pəncərə"dən, müasir və çəvik, şoffaf mexanizmlərlə, vətəndaş məmnunluğuna uyğun təqdim edilir.

DOST xidmətlərindən vətəndaş məmnunluğu 98,3 faiz təşkil edir.

İnvestisiya şirkətlərinin nümayəndələri AMB-də topladılar

Azərbaycan Mərkəzi Bankı (AMB) ilə Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Monitorinqi Xidməti tərəfindən investisiya şirkətlərinin nümayəndələri üçün təlim keçirilib.

Təlimdə "Müştəri uyğunluğu və yeni texnologiyaların tətbiqi zamanı verifikasiya tədbirlərinə, risk faktorlarının müəyyənləşdirilməsinə və müştəri profilinin risk qruplarına aid edilməsinə dair Qaydalar"dən ətraflı bəhs olunub.

Sözügedən qaydaların praktiki məqamları ilə bağlı xüsusi təqdimat nümayiş etdirilib və bu istiqamət üzrə suallar cavablandırılıb.

Mübaligəsiz demək olar ki, 2002-ci il sentyabrın 18-i Azərbaycanın tarixinə qızıl hərfərlə yazılmış günlərdən biridir. Üçüncü minilliyin nəhəng mühəndis quruluşu olan, Azərbaycan beynəlxalq enerji ələminə qovuşdurmuş, ölkəmizin möhtəşəm neft-qaz ixracı marşrutlarının başlanğıcında dayanan bir boru xəttinin təməli məhz həmin gün qoyuldu.

1994-cü ildə imzalanmış "Əsrin müqaviləsi" çərçivəsində 1997-ci ildə neft hasilatına başlandı. Hasilat getdikcə artırdı və yaxın illərdə daha çox neft əldə olunacağına şübhə yox idi. Oudur ki, Bakı-Supsa və Bakı-Novorossiysk kəmərlərindən əlavə daha böyük bir ixrac marşrutuna ehtiyac yaranırdı. Belə bir şəraitdə müəllifi Ümummilli Lider Heydər Əliyev olan BTC-nin çəkilişi ideyası irəli sürüldü. 1998-ci ildə Ankarada kəmərin inşa edilməsi haqqında bəyannamə, 1999-cu ildə İstanbulda ATƏT-in Zirvə görüşü zamanı işə xəttin çəkilişi ilə bağlı sənəd imzalandı. Səziş Azərbaycanın, Gürcüstanın, Türkiyənin, Qazaxıstanın və Amerika Birlişmiş Ştatlarının ovahtkı prezidentlərinin imzaları ilə təsdiqləndi.

"Əsrin müqaviləsi"ndən doğan realıq

BTC-nin təməlinin qoyulduğu tarixdən 22 il keçir

Lakin vaxtilə "Əsrin müqaviləsi"ni xülya adlandırılanlar, müxtəlif bəhanələrlə və güclü söylərlə onun imzalanmasına mane olmaq istəyən-lər yenidən baş qaldırdılar. İndi hədəfdə BTC idi. Ulu Öndərin gərgin mübarizəsi və dünyadakı siyasi nüfuzu sayəsində bu maneələr də aradan götürüldü.

Kəmərin təməli qoyuldu. Tədbirdə Azərbaycanın, Gürcüstanın və Türkiyənin dövlət başçıları, ABŞ-nin energetika naziri, layihənin tərəfdaşları olan tanınmış xarici şirkətlərin səlahiyyətli nümayəndələri, neçə-neçə ölkənin jurnalistləri iştirak etdilər. Deməli, Bakı-Tbilisi-Ceyhan realığı çəvrilirdi. Artıq işə başlanmışdı, Azərbaycana və Gürcüstanına - tikinti aparılacaq ərazilərə xaricdən alınan borular gətirilirdi. Layihənin mühüm bir mərhələsində - maliyyələşmə məsələləri həll edilərək BTC-nin bədxahları yenidən səslərini qaldır-

dılar. Əvvəllər Azərbaycanda ki kəməri dolduraçaq qədar neftin olmadığı barədə əsassız fikir yayırdılar indi başqa uydurmaya əl atırdılar. Belə ki, bir sıra qeyri-hökumət təşkilatları kəmərin Gürcüstanın "Borjomu" minneral su mənbəyinə ekoloji cəhətdən gəy zərər vuraçağı fikrini ortaya atırdılar. Onlar tikintini maliyyələşdirəcək beynəlxalq qurumların ofisləri qarşısına toplaşaraq xəttin çəkilişinə etiraz edirdilər. Gürcüstan Respublikası dövlətinin və hökumətinin layihəni dəstəklədiyini, artıq işlərə start verdiyini bu məqamda sözügedən məsələ müəmma doğururdu. Demə, burada da erməni "əli" varmı.

O zaman AŞPA-nın sədr müavini olan İlham Əliyev məsələnin nədən və haradan qaynaqlandığını açıqladı. Belə ki, ermənilər BTC-nin reallaşma mərhələsinə qədəm qoyduğundan narahat olub internetdə sayt açmışdılar və Beynəlxalq Maliyyə

hərmət və nüfuzu ilə BTC-ni bu dəfə də çətinlikdən çıxardı.

BTC qalib gəldi! Azərbaycanın bədxahları yenə də məqsədlərinə çatmadılar. Ümummilli Liderin daha bir şah əsəri tarixdə özünə yer aldı. 2004-cü il fevralın 3-də Bakıda, "Gülüstən" sarayında Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə BTC layihəsinin maliyyələşdirilməsi ilə əlaqədar son sənədlər imzalandı.

Bu gün BTC təkə ölkəmizdə deyil, bütün regionun həyatında mühüm rol oynayır. Bu kəməz Azərbaycan və ərazisində keçədiyi ölkələrə birbaşa gəlirlər gətirməklə yanaşı, marşrut boyu yerləşən yaşayış məntəqələrinin icmalarnın həyatına sosial sormayeləri ilə də dəstək verir.

BTC-nin əhəmiyyəti həm də onun özündən sonra neçə-neçə nəhəng layihəyə yol açmasıdır. Başqa sözlə, Ümummilli Lider Hey-

Naxçivanda sahibkarlarla görüş keçirilib

Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli muxtar respublikada fəaliyyət göstərən sahibkarlarla görüş keçirib.

AZƏRTAC-ın Naxçıvan bürosu xəbər verir ki, səlahiyyətli nümayəndəsi sahibkarlarla 2023-cü il 9 fevral tarixli görüşü xatırladaraq, həmin görüşdə səsləndirilən təkliflər əsasında "Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafına dair 2023-2027-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın hazırlandığını qeyd edib. Vurğulanıb ki, dövlət proqramında logistikanın subsidiyalaşdırılması da Naxçıvanda həyata keçiriləcək iqtisadi islahatların tərkib hissəsi kimi nəzərdə tutulub. Bu istiqamətdə ötən dövrdə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən beynəlxalq konsaltinq şirkəti ilə müəyyən məsləhətləşmələr aparılıb.

Naxçıvanda gələcəkdə rəqabətədavamlı və ixracçıönümlü məhsul istehsalı üçün xüsusi gömrük, vergi güzəştlərinin tətbiq olunacağını diqqətə çatdıran Fuad Nəcəfli istehsal prosesində innovativ texnologiyalardan istifadənin, kadr potensialının gücləndirilməsinin, sənədləşmənin

qanunvericiliyə uyğun aparılması, tenderlərdə fəal iştirakın vacibliyini vurğulayıb. Bildirilib ki, digər sahələr kimi, sahibkarlıqda da kadr hazırlığı mühüm məsələdir. Kadrların formalaşdırılması, inkişafı üçün yeni yaradılan "Naxçıvan Təlim Mərkəzi" publik hüquqi şəxs imkanlarından istifadə olunmalıdır.

Görüşdə Naxçıvan Muxtar Respublikası iqtisadiyyat nazirinin müavini, nazir vəzifələrini müvəqqəti icra edən Abbas İsmayilov sahibkarların kredit, ixrac-idxal imkanları, Naxçıvan Baş Gömrük İdarəsinin rəisi Viqar Əliyev qanunvericiliyə uyğun gömrük prosedurları barədə məlumat veriblər.

Sonda sahibkarları maraqlandıran suallar cavablandırılıb, irəli sürülən təkliflər üzrə müzakirələr aparılıb.

Azərbaycan nefti cüzi ucuzlaşıb

Dünya bazarında "Azeri Light" markalı Azərbaycan neftinin 1 barelinin qiyməti 0,19 dollar, yaxud 0,25 faiz azalaraq 76,11 dollar olub.

Trend bildirib ki, hərracların nəticələrinə görə, "Brent" markalı neftin noyabr fyuçerslərinin qiyməti 73,07 dollar təşkil edib. Xatırladaq ki, Azərbaycanın bulki dövlət büdcəsində bir barel neftin orta qiyməti 75 ABŞ dollarından hesablanıb.

Azərbaycanın xidmət sektoru beynəlxalq platformaya çıxır

Bu gün çoxşaxəli iqtisadi siyasət kursuna malik olan Azərbaycan regionun lider ölkəsi olmaqla yanaşı, həm də müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində etibarlı ticarət tərəfdaşı kimi tanınır. Həmin tərəfdaşlıq nüfuzu beynəlxalq maliyyə qurumları ilə səmərəli, qarşılıqlı və faydalı əməkdaşlıq əlaqələrinin formalaşmasında böyük rol oynayır.

Sahib olduğu resurslardan səmərəli istifadə edən Azərbaycan həmçinin ayrı-ayrı əməkdaşlıq platformaları çərçivəsində öz mövqeyini qoruyub saxlayır. Məlumdur ki, beynəlxalq maliyyə təşkilatlarının əsas məqsədi ölkələr arasında əməkdaşlığı inkişaf etdirmək, azad bazar iqtisadiyyatına keçid məqsədilə inkişaf edən ölkələrdə iqtisadi inkişaf və yenidənqurmanı müdafiə etmək, maliyyə sabitliyini qorumaq, ticarət əlaqələrinin çox tərəfli, bərabərhüquqlu əsasda genişləndirilməkdir. İqtisadiyyatı zəif olan ölkələrə yardım əli uzatmaq, inkişaf etməkdə olan ölkələrdə isə tərəqqini və islahatları müdafiə etmək də həmin təşkilatların vəzifələri sırasındadır. Bundan başqa, dünya ticarətini çox tərəfli, bərabər hüquqlu əsasda genişləndirmək, maliyyə sabitliyini qorumaq, ticarət əlaqələrinin çox tərəfli, bərabərhüquqlu əsasda genişləndirilməkdir. İqtisadiyyatı zəif olan ölkələrə yardım əli uzatmaq, inkişaf etməkdə olan ölkələrdə isə tərəqqini və islahatları müdafiə etmək də həmin təşkilatların vəzifələri sırasındadır. Bundan başqa, dünya ticarətini çox tərəfli, bərabər hüquqlu əsasda genişləndirmək, maliyyə sabitliyini qorumaq, ticarət əlaqələrinin çox tərəfli, bərabərhüquqlu əsasda genişləndirilməkdir. İqtisadiyyatı zəif olan ölkələrə yardım əli uzatmaq, inkişaf etməkdə olan ölkələrdə isə tərəqqini və islahatları müdafiə etmək də həmin təşkilatların vəzifələri sırasındadır. Bundan başqa, dünya ticarətini çox tərəfli, bərabər hüquqlu əsasda genişləndirmək, maliyyə sabitliyini qorumaq, ticarət əlaqələrinin çox tərəfli, bərabərhüquqlu əsasda genişləndirilməkdir. İqtisadiyyatı zəif olan ölkələrə yardım əli uzatmaq, inkişaf etməkdə olan ölkələrdə isə tərəqqini və islahatları müdafiə etmək də həmin təşkilatların vəzifələri sırasındadır.

Son vaxtlar potensial ixrac bazarı ölkələrində Azərbaycanın Ticarət evlərinin yaradılması bu istiqamətdə görülən mühüm işlərin sırasındadır. Paralel olaraq Azərbaycan məhsulları xarici ölkələrdə təşkil olunan sərgilərdə də uğurla nümayiş etdirilib və böyük maraqla qarşılanıb. Həmin sərgilərdə nümayiş olunan məhsullar Azərbaycan qeyri-neft sektorunun inkişafından, bu sektorun tərkibində kənd təsərrüfatı və ərzaq məhsullarının payının artmasından soraq verir. Sərgilənən digər məhsullar isə sübut edir ki, ölkəmizdə qeyri-neft sənayesinin inkişafına da xüsusi fikir verilib, mövcud resursların istehsalı cəlb edilməsi, qabaqcıl texnologiyaların daha geniş tətbiqi üçün sistemli tədbirlər həyata keçirilib.

Bu fakt bir neçə gün əvvəl Pekində keçirilən Azərbaycanın da iştirak etdiyi Çin Beynəlxalq Xidmətlər Sərgisində (CIFTIS) bir daha təsdiqləndi. Məlumat əldən bildirək ki, 2012-ci ildən keçirilən CIFTIS-in əsas təşkilatçıları Çin Kommersiya Nazirliyi və Pekin meriyasıdır. Dünya Ticarət Təşkilatı, BMT-nin Ticarət və İnkişaf üzrə Konfransı, İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı isə CIFTIS-i daim dəstəkləyən qurumlardır. Sərgi Çin üçün açıq platforma rolunu oynayan, xid-

mələrin inkişafını təşviq edən əhəmiyyətli tədbir olmaqla yanaşı, beynəlxalq ticarət və iqtisadi inkişaf üçün mühüm bir platforma hesab olunur. Çin bu sərgi vasitəsilə global əməkdaşlığı dərinləşdirir və innovasiyaları təşviq edir. CIFTIS-in rolu, müxtəlif ölkələr arasında əlaqələri gücləndirmək və ticarət xidmətlərini genişləndirmək üçün vacib bir vasitədir. Bu platforma dünya-

ləri, nəqliyyat xidmətləri, turizm sektoru, kino çəkilişləri sahəsindəki imkanlar, eləcə də kosmik sənayə sahəsindəki imkanlar haqqında məlumatlar yer almışdı. Bununla yanaşı, stenddə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında, Ələt Azad İqtisadi Zonasında və sənaye parklarında investorlar üçün yaradılan müsbət şərait və təklif olunan imtiyazlar haq-

nın müxtəlif ölkələri üçün yeni imkanlar və əməkdaşlıq yolları açır. Azərbaycan belə mühüm platformada ardıcıl olaraq 6 ildir ki, iştirak edir və özünün xidmət sektorundakı uğurlarını və potensialını nümayiş etdirir.

Bu il sərgidə 80-dən çox ölkə və beynəlxalq təşkilat iştirak etdirdi. "Qlobal xidmətlər, ortaq rifah" mövzusu ilə keçirilən sərgidə 100-dən çox forum və tədbir təşkil olunmuşdu. Azərbaycan stendində investorlara göstərilən xidmətlər və dəstək mexanizmi-

Züleyxa ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Demokratiyanın iki üzünü - ədalətin ikili standartı

COP29-a kölgə salmaq cəhdi mənasızdır

Qərbi şvabələrdən istifadə edərək qarayaxma kampaniyasını genişləndirsə də, heç nəyə nail olmayacaq

"COP29 ərafəsində Azərbaycanla qarşı qarayaxma kampaniyalarının genişlənməsi gözənlənir. Bu, Azərbaycanın suverenliyinə göstərilən təhdid, dövlətimizin apardığı müstəqil siyasətə kölgə salmaq cəhdidir. Amma bu, mənasızdır. Azərbaycan bu gün inkişaf edən, xarici ölkələrlə sağlam münasibətlər yaratmağa çalışan, öz xalqının rifahı üçün əməli tədbirlər həyata keçirən bir dövlətdir. Azərbaycanın müstəqil siyasət yürütdüyü, heç bir dövlətin bizi diktəsinin işləməməsi, əlbəttə ki, Qərbi narahat edir".

"Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında siyasi şərhçi Tahir Rzaev bildirdi ki, bəzi dövlətlərə rəhbərlik edənlərə çaxnaşma, insanların qarşı-qarşısına qoyulması lazımdır. Ancaq Prezident İlham Əliyevin müstəqil siyasəti nəticəsində Ermənistan istisna olmaqla qonşu dövlətlərlə, eləcə də dünyanın aparıcı ölkələri ilə sağlam münasibətlərin yaradılması üçün bütün lazımı addımlar atılıb. Bu gün Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynayır. Dövlətimiz Avropanın qabaqçıl ölkələri ilə əlaqələrin möhkəmləndirilməsinə böyük önəm verir: "Bu sahədə dövlət başçısı heç bir ölkə ilə məsləhətləşməyib, o, xalqın milli mənafeyini, təhlükəsizliyini önə çəkir, inkişaf üçün lazım olan layihələrin həyata keçirilməsinə imza atır. Bu, Qərbi narahat etməyəcək bilməz, çünki burada ABŞ olmaqla bəzi Avropa ölkələri hazırda da xalqları öz müstəmləkəsində saxlamaq uğrunda mübarizə aparırlar. Onlar bu yolda AŞPA kimi qurumları, Şvabe kimi korrupsioner deputatların rolundan istifadə edir və Azərbaycanla qarşı qarayaxma kampaniyasını daha da genişləndirirlər".

Ekspert qeyd edib ki, dünyada seçilən, beynəlxalq tədbir olan COP29-a evsahibliyi etmək və onu yüksək səviyyədə keçirmək beşəriyyətin gələcəyi, dünyada əmin-amanlığın qorunması, atmosferin sağlamlaşdırılması baxımından çox əhəmiyyətlidir. Ölkəmiz bu tədbirə ciddi hazırlaşır. Azərbaycan bundan əvvəl də yüksək səviyyəli beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyi edib, təşkilatçılığını dünyaya nümunə olaraq. Konfrans ərafəsində ölkəmizə qarşı atılan məkrli addımlar onu göstərir ki, Qərbi insanların taleyi, gələcəyi deyil, öz marağı və mənafeyi daha çox düşündürür: "Bələ olmasaydı, COP29-un daha yüksək səviyyədə keçirilməsinə əhəmiyyət verərək, öz köməkliyini Azərbaycanı özirgəməzdilər. Təəssüf olursun ki, belə bir vaxtda Şvabe kimi tərxişəti siyasətdən istifadə edərək Azərbaycanla qarşı çirkin kampaniya aparılır. Azərbaycanı güya söz, mətbuat azadlığının möhdudlaşdırıldığı, siyasi məhbuslar olduğu, insanların siyasi baxışlarına görə təqib edildiyi iddia olunur. Şvabələr belə üsullardan istifadə edərək Azərbaycanın artan imicinə kölgə salmağa çalışırlar".

Onun sözlərinə görə, Avropa İttifaqı, AŞPA öz imicini belə saxtaq deputatlarına etibar edir. Əlbəttə, bu, həmin dövlətlər, beynəlxalq təşkilatların nüfuzuna heç bir təhifə vermir, əksinə, onları hörmətdən salır.

Şvabələrin uydurduqları böhtanların Qərbdən qaynaqlandığını deyən T.Rzaev bildirdi ki, bütün bunlar bir nəqətdən idarə olunur: "Çünki ABŞ-nin siyasətçilərinin və Aİ-nin müəyyən məsul dairələrinin dedikləri Şvabenin uydurduqları ilə üst-üstə düşür və ya onu təkrarlayır. Azərbaycan sülh, azadlıq, demokratiya yolunda inamlı addımlar atır. Prezidentin çıxışlarında bu, özünü aydın göstərir. Ölkə rəhbəri dəfələrlə xatırladı ki, Azərbaycan qalib dövlət olsa da, Ermənistanla sülh bağlamaq, məhrub qonşuluq şəraitinə yaşamaq fikrindədir. Təəssüf ki, Qərbin təkiydi, tapşırığı ilə sülh müqaviləsinin imzalanması gecikdirilir. Bu gün Ermənistan nəinki sülhə gəlmiş, həm də ABŞ, Fransa və digər ölkələrdən silah-sursat almaqla yenidən reванs götürmək fikrindədir. Bu, Şvabe kimi deputatların çağırışlarının nəticəsidir. Bu saxta oyunçular Qərbin dediklərini ifadə edirlər. Ancaq onlar bilməlidirlər ki, Azərbaycan qüdrətli dövlətdir, güclü orduya malikdir, xalq birldir, öz suverenliyini, müstəqilliyini qorumaq əzmindədir. Bunun üçün hər bir səfərbər olmağı bacarır".

Siyasi şərhçi qeyd edib ki, şvabələrin dedikləri sərbun köpiyünə bənəyir və belə boyanmalar çox verilir, bundan sonra da veriləcək. Azərbaycan xalqı, beşəriyyət belə çağırışlara artıq inanmır. Müstəqilliyi, demokratiyaya can atan xalqlar Azərbaycan haqq yolunda olduğunu bilir və yerli gələndə onu dəstəkləyirlər. COP29 kimi mötəbər, beşəriyyətin inkişafına, gələcəyinə xidmət edən tədbirə kölgə salmaq isə beşəriyyətə xəyanət, insanlığa zidd, beynəlxalq normaların ciddi şəkildə pozulmasıdır.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Qərbin Cənubi Qafqaz "sevda"sı

Regionda vəziyyəti nəzarətə almaq üçün Ermənistan silahlandırılır

"Qərb Ermənistanı alət kimi istifadə etməyə çalışır. Məqsəd odur ki, Ermənistan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatını türk etsin, sonra isə hansısa NATO blokuna qoşulsun və ya NATO dövlətləri ilə silah alqı-satqısı barədə əməkdaşlıq etsin".

Bu fikirləri "Azərbaycan" qəzetinə siyasi şərhçi Arzu Nəziyev deyib. O qeyd edib ki, Qərbin bugünkü davranışları Rusiyaya qarşı yönəlməmiş addımlardır. Qərb Cənubi Qafqazda mövqeyini möhkəmləndirməyə çalışır və bu istiqamətdə "səy"lərini davam etdirir. "Təbii ki, bütün bu addımlara Rusiya adekvat cavab verməlidir, çünki bu gün regionda silahların artması təhlükəli vəziyyət yaradır. Qərb bir sıra örazilərdə məkrli niyyətlərini həyata keçirməyə çalışır. Son olaraq Ukrayna nümunəsində bunu görə bilərik. İndi isə Cənubi Qafqazı öz nəzarətlərdə sax-

lamağa, ümumilikdə isə bütün proseslərə nəzarət etməyə çalışırlar. Bunun üçün isə Ermənistanı istifadə edirlər. Çünki

Azərbaycan və Gürcüstan onların diktəsini qəbul etmir. Azərbaycan Ermənistanla münasibətlərini normalaşdırmaq, sülh müqaviləsinin imzalanması da hansısa vəsiyyəti ehtiyac duymur. Bir müddət öncə bunun delimitasiya və demarkasiya məsələlərində də şahidi olduq", - deyərək əlavə edib.

A.Nəziyev bildirib ki, ən mühüm məsələlərdən biri də İranda buna reaksiya verməməsidir. Bu qədr NATO silahları regiona gətirildiyi halda İran hələ də susur. Azərbaycan bütün gedişləri izləyir. BMT, digər təşkilatlar başa düşməlidirlər ki, müstəqil daxili və xarici siyasət yürüdükdən Azərbaycan ona qarşı atılan addımlara adekvat cavab vermək imkanına malikdir. Regionda yaşanan hazırkı problemlər gələcəkdə alovlanacaq mü-

naqişə ocaqlarını söndürməyə imkan verməyəcək. Rusiyaya qarşı Cənubi Qafqazda ikinci cəbhə açmaq niyyəti, Azərbaycanın müstəqil siyasətini qəbul etməmək regionda vəziyyəti gərginləşdirəcək bəzi bələ.

Ekspert vurğulayıb ki, Ermənistan öz qücünə nə Yəponiyadan, nə də Koreyadan bu qədər silah almaq iqtidarında: "Bunun üçün mütləq şəkildə ciddi maliyyə dəstəyi lazımdır. Rəsmi İrəvanın tənzimlədiyi uğramış iqtisadiyyatı bərpa etməkdənsə, silah almada məqsədi nədir? Bütün bunlar Azərbaycanın suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə heç vaxt təsir edə bilməz. Ölkəmiz bütün təhdidlərin qarşısını almağa qadirdir, bu potensiala malikdir".

Ə.QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

XİN: "Niderland Azərbaycanla və postmünaqişə dövründə regiondakı vəziyyətə münasibətdə növbəti dəfə qərəzli yanaşma nümayiş etdirir"

"Təəssüf ki, Niderland tərəfi növbəti dəfə Azərbaycanla və postmünaqişə dövründə regiondakı mövcud vəziyyətə münasibətdə qərəzli yanaşma nümayiş etdirir".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayyan Hacıyev Niderland Krallığı tərəfindən sentyabrın 13-də dərc edilmiş hökumət qərarının "Beynəlxalq təhlükəsizlik" bölməsində yer alan iddialarla bağlı yerli mediada sualına cavabında bildirdi.

Mətbuat katibi həmçinin qeyd edib: "Əvvəla bu ölkənin Azərbaycanın işğal

olunmuş ərazilərinin azad olunmasını "Dağlıq Qarabağın ələ keçirilməsi" kimi qeyd etməsi qəbul edilməzdir. Qarabağ bölgəsi hər zaman ölkəmizin ayrılmaz hissəsi olub və 30 ilə yaxın Ermənistan tərəfindən işğal altında idi. Niderlandın Ermənistanın bu qanunsuz hərəkətlərini göz yumması təəssüf doğurur. Azərbaycanın bu ərazilərin azad edilməsi ilə bağlı tədbirləri beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə əsaslanaraq, habelə bu və ya digər şəkildə yanlış dəyərlandırılmalı bilməyəcək qədər ölkəmizin suveren hüququ olub.

Bununla yanaşı, biz Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinin qondarma "Dağlıq Qarabağ"

şəklində yanlış adlandırılmasını qətiyyətlə rədd edirik. Bu, Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddialarının daha bir bariz tozahüdür. Respublikamızda "Dağlıq Qarabağ" adlı inzibati və ya coğrafi vahid olmadığını, habelə hər bir dövlət və təşkilatın Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazilərində ölkəmizin müvafiq orqanları tərəfindən standartlaşdırılmış və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Coğrafi Adlar üzrə Ekspertlər Qrupu qərarı ilə qəbul edilmiş coğrafi adlara istinad etməli olduğunu bir daha təkrarlayırıq.

Biz Niderland tərəfini Azərbaycanla Niderland arasında iktirafı münasibətləri daha da sarsıdan, regionun beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə hörmət əsasında gələcək inkişafına mane olan bu cür boyanmalara son qoymağa çağırırıq".

XİN: "USAID rəsmilərinin Azərbaycan əleyhinə səsləndirdikləri iddialar separatizmin təşviqindən başqa bir şey deyil"

"Sentyabrın 16-da Ermənistanın ABŞ-dəki səfirliyində Müstəqillik Günü tədbirində ABŞ Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin administratoru müavini İzobel Koulmanın Azərbaycanla qarşı əlaqələrinin şiddətlə pisləyir və qətiyyətlə rədd edirik. Administrator müavininin son dərcə məsuliyyətsiz ifadələri Azərbaycanın suveren ərazilərində Ermənistan silah qüvvələrinin qanunsuz mövcudluğuna son qoymuş antiterror tədbirləri ilə bağlı faktları təhrif etmək məqsədi daşıyır".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayyan Hacıyev Niderlandın məsələ ilə bağlı şərhində yer alıb. A.Hacıyev həmçinin qeyd edib: "Azərbaycanın tədbirləri beynəlxalq hüquqa, o cümlədən beynəlxalq humanitar hüquqa tam uyğun olub və heç vaxt mülki əhalini hədəf almayıb.

Antiterror tədbirlərinə gətirib çıxaran Ermənistan silahlı

qüvvələrinin ərazilərimizdən geri çəkilməsi üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsinə, Ermənistan rəhbərliyi tərəfindən hərbi-siyasi tərxişətlərin tərxişətlərini, o cümlədən Ermənistanın baş nazirinin son 30 ilə belə ölkə tərəfindən dəstəklənən qondarma rejimə sentyabrın 2-də ünvanladığı məsuliyyətsiz tərxiş məsajını qanamaq əvəzinə ABŞ Beynəlxalq İnkişaf

Agentliyinin rəsmilərinin Azərbaycan əleyhinə səsləndirdikləri iddialar separatizmin və Ermənistanın daxilindəki revanşist qüvvələrin təşviqindən başqa bir şey deyil.

ABŞ Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin regionda sayı 10

dəfə çox olan azərbaycanlı qüvvə və məcburi köçkünlərə münasibətdə eyni həvəs nümayiş etdirməyə uzaqgörənlik siyasəti və mövcud realiaqlardan xəbərsizliyi ziyanlıdır, regionda sülh və təhlükəsizlik nəminə heç bir nəticə verməyəcək".

Mehmet PERİNÇEK: "İrana düşmən olan cəbhə Zəngəzur dəhlizinin əleyhinədir, Tehran bu tələyə düşməməlidir"

"Fransa, ABŞ və Qərbin təmsalında İranın düşmənlərinin toplaşdığı Atlantika cəbhəsi Zəngəzur dəhlizinin əleyhinə çıxış edir və Tehran bu tələyə düşməməlidir".

Bu fikirləri AZƏRTAC-la tanınmış türkiyəli tarixçi, M.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Asiya və Afrika Ölkələri İnstitutunun professoru Mehmet Perinçek bölüşüb.

Türkiyəli professor deyib: "Regional integrasiya daim bu və ya digər regionda sülhün və sabitliyin təminatdır. Zəngəzur dəhlizi və ya başqa logistika layihələri region ölkələrinə iqtisadiyyatı inkişaf etdirməyə və öz aralarında iqtisadi əlaqələr qurmağa imkan verir. Bu həmçinin bütün tərəflərə - təkəcə Azərbaycan, Türkiyə, Rusiyaya deyil, həm də İran və Ermənistanla faydalıdır. Bununla belə Qərb bu ölkələrin regional integrasiyasına mane olmaq istəyir, onların arasında, xüsusən də Azərbaycanla İran, Ermənistanla Azərbaycan, Ermənistanla Rusiya, Türkiyə ilə Ermənistan ara-

sında münaqişə yaratmağa, gərginliyi artırmağa çalışır ki, bu dövlətlər könər müdaxiləni aradan qaldırmaq üçün birləşməsin. Məhz Zəngəzur dəhlizi kimi layihələr region ölkələrinə Qərbin müdaxiləsinin təməlini möhüm etməyə kömək edir. İqtisadi inkişaf, sülh, sabitlik, güclü logistika, regional ölkələr arasında iqtisadi, siyasi əlaqələr olan yerdə Qərbin müdaxilə üçün heç bir aləti yoxdur".

Bu baxımdan ekspert əlavə edib ki, Zəngəzur dəhlizi və bu kimi layihələr

Qərb strategiyasının iflasi deməkdir. "Ona görə də Tehran başa düşməlidir ki, bu cür layihələr İran üçün faydalıdır. Rəziləşmə tələb edən detallar varsa, o zaman Türkiyə, Rusiya, İran, Azərbaycan bunları müzakirə edib ortaq dil tapıblarsın", - deyərək M.Perinçek bildirdi.

Onun sözlərinə görə, Zəngəzur dəhlizindən danışıqların aparılması lazımdır ki, bu layihə ətrafında iki cəbhə mövcuddur. "Bunlardan biri Atlantika, Qərb cəbhəsidir və bu, dəhlizə qarşıdır. Onlar İranın düşməni olan Qərb dövlətləri - ABŞ və Fransadır. Bu, Tehran üçün Qərbin tələsinə düşməməklə bağlı mühüm signaldır. İran öz düşmənlərinin cəbhəsini dəstəkləmə, bu, tamamilə montajdır. Düşünürəm ki, Ankara, Moskva və Tehran bu məsələ ilə bağlı danışıqlar masası arxasında əyləşsələr, ortaq dil tapıblarsın və Qərbin regionda yeni münaqişələr törətməsinə imkan verməyəcəklər", - deyərək türkiyəli tarixçi sözlərini yekunlaşdırıb.

İran nüvə programı ilə bağlı danışıqlara hazırdır

Avropa isə hələ ki, susmağa üstünlük verir

Ölkədə baş verən son hakimiyyət dəyişikliyinə son İrana Xarici İşlər Nazirliyinə rəhbərlik edən Abbas Əraqçı nüvə sazişinin - Birgə Hərtərəfli Fəaliyyət Planının (BHFP) bərpası ilə bağlı danışıqlara hazır olduğunu açıqlayıb. Dövlətin sözlərinə görə, planın bəzi hissələri artıq bərpa faydasını verir, bəziləri isə köhnəlib. Amma ümumilikdə əvvəlki düstura qayıtmaq - sanksiyaların ləğvi müqabilində etimad yaratmaq mümkündür.

2015-ci ildə nüvə sazişinin hazırlanmasında və imzalanmasında fəal iştirak etmiş Abbas Əraqçı bildirib ki, ABŞ-nin yaxın gələcəkdə BHFP-nin bərpası üzrə danışıqlara fəal qoşulacağını gözləyir, çünki amerikalıların seçkiqabağı dövrdə digər vacib işləri var. Bununla belə, İran tərəfi hələlik Avropanın vəsiyyəti ölkələri Fransa, Böyük Britaniya və Almaniya ilə bu mövzuda məsləhətləşmələrə başlamağa hazırdır: "Lazım gələrsə, avropalılarla danışıqlar da mümkündür. ABŞ-ni gözləmək lazım deyil. Amma maraqlarımızı təmin olunmayana qədər heç bir sazişə razılıq verməyəcəyik".

Sentyabrın əvvəlində MAQATE-nin baş direktoru Rafael Qrossi də qeyd edib ki, o, İranla nüvə sazişinin 2015-ci ildə bağlandıqı formada bərpa olunmasına mənə gürmür. "Əgər biz Birgə Hərtərəfli Fəaliyyət Planının dirçəldilməsindən danışıqlaşa, mənəcə, nəzərə almaq lazımdır ki, o, müəyyən mənada İrandaqı realiaqlarla əlaqədar aktuallığımı itirib"...

Digər məsələlər arasında, Rafael Qrossi uranın zənginləşdirilməsi üçün yeni növ sentrifüqalara işarə edib.

2015-ci ilin iyulunda İran və altı beynəlxalq vəsiyyəti (Böyük Britaniya, Almaniya, Çin, Rusiya, ABŞ və Fransa) ilə BHFP razılığa gəlmişdirlər. Razılaşmanın bir hissəsi olaraq Tehran ona qarşı beynəlxalq sanksiyaların ləğvi müqabilində nüvə programını möhdudlaşdırıb. Güman edildiyi ki, İranda maksimum 3,67 faiz zənginləşdirilmiş 300 kq uranın olması dən məqsədlər üçün kifayətdir. Lakin 2018-ci ildə ABŞ ovaxtı prezident Donald Trampın qərarı ilə İrana qarşı sanksiyaların qeyri-qararlıq BHFP-dən çıxıldı. Bir il gözlədikdən sonra Tehran plan qərarından sonra tərəflər sövdələşməni bərpa etmək üçün danışıqlara başladılar. Lakin 2022-ci ilin payızında proses faktiki olaraq iflic vəziyyətinə düşdü.

MAQATE-nin məlumatına görə, İran artıq 60 faiz zənginləşdirilmiş 165 kq urana malikdir. ABŞ rəsmiləri deyirlər ki, Tehran "bir neçə həftə ərzində" nüvə silahı istehsal etmək gücünə çata bilər. Buna görə Vaşinqton İrana qarşı (o cümlədən Rusiya ilə hərbi-texniki əməkdaşlığa görə) daha çox sanksiyalar tətbiq etməkdə davam edir.

MAQATE-nin baş direktoru Rafael Qrossi, son müsahibəsində BHFP-ni "boş bir qabıq", "heç kəsin riayət etməyəcəyi razılıqlar" adlandırıb. Agentlik rəhbərinin fikrinə, İran nüvə silahı yaratmaq qərarına gəlsə, regionun digər ölkələri də ondan nümunə götürəcəklər və bu, "nüvə silahının yayılması rejiminin eroziyasına" gətirib çıxaracaq. May ayında İranın ali dini lideri Əli Xameneinin müstəviri Kamal Xərrazi bildirmişdi ki, Tehran nüvə silahı yaratmaq istəməyini dair mövqeyinə yenidən baxa bilər. "İran üçün ekzistensial təhlükə yaranarsa, nüvə silahı olmaq bizim üçün daha vacibdir. 2021-ci ilin yazında Co Bayden Ağ Evə gəldikdən sonra tərəflər sövdələşməni bərpa etmək üçün danışıqlara başladılar. Lakin 2022-ci ilin payızında proses faktiki olaraq iflic vəziyyətinə düşdü.

MAQATE-nin məlumatına görə, İran artıq 60 faiz zənginləşdirilmiş 165 kq urana malikdir. ABŞ rəsmiləri deyirlər ki, Tehran "bir neçə həftə ərzində" nüvə silahı istehsal etmək gücünə çata bilər. Buna görə Vaşinqton İrana qarşı (o cümlədən Rusiya ilə hərbi-texniki əməkdaşlığa görə) daha çox sanksiyalar tətbiq etməkdə davam edir.

MAQATE-nin baş direktoru Rafael Qrossi, son müsahibəsində BHFP-ni "boş bir qabıq", "heç kəsin riayət etməyəcəyi razılıqlar" adlandırıb. Agentlik rəhbərinin fikrinə, İran nüvə silahı yaratmaq qərarına gəlsə, regionun digər ölkələri də ondan nümunə götürəcəklər və bu, "nüvə silahının yayılması rejiminin eroziyasına" gətirib çıxaracaq.

May ayında İranın ali dini lideri Əli Xameneinin müstəviri Kamal Xərrazi bildirmişdi ki, Tehran nüvə silahı yaratmaq istəməyini dair mövqeyinə yenidən baxa bilər. "İran üçün ekzistensial təhlükə yaranarsa, nüvə silahı olmaq bizim üçün daha vacibdir. 2021-ci ilin yazında Co Bayden Ağ Evə gəldikdən sonra tərəflər sövdələşməni bərpa etmək üçün danışıqlara başladılar. Lakin 2022-ci ilin payızında proses faktiki olaraq iflic vəziyyətinə düşdü.

MAQATE-nin məlumatına görə, İran artıq 60 faiz zənginləşdirilmiş 165 kq urana malikdir. ABŞ rəsmiləri deyirlər ki, Tehran "bir neçə həftə ərzində" nüvə silahı istehsal etmək gücünə çata bilər. Buna görə Vaşinqton İrana qarşı (o cümlədən Rusiya ilə hərbi-texniki əməkdaşlığa görə) daha çox sanksiyalar tətbiq etməkdə davam edir.

MAQATE-nin baş direktoru Rafael Qrossi, son müsahibəsində BHFP-ni "boş bir qabıq", "heç kəsin riayət etməyəcəyi razılıqlar" adlandırıb. Agentlik rəhbərinin fikrinə, İran nüvə silahı yaratmaq qərarına gəlsə, regionun digər ölkələri də ondan nümunə götürəcəklər və bu, "nüvə silahının yayılması rejiminin eroziyasına" gətirib çıxaracaq.

May ayında İranın ali dini lideri Əli Xameneinin müstəviri Kamal Xərrazi bildirmişdi ki, Tehran nüvə silahı yaratmaq istəməyini dair mövqeyinə yenidən baxa bilər. "İran üçün ekzistensial təhlükə yaranarsa, nüvə silahı olmaq bizim üçün daha vacibdir. 2021-ci ilin yazında Co Bayden Ağ Evə gəldikdən sonra tərəflər sövdələşməni bərpa etmək üçün danışıqlara başladılar. Lakin 2022-ci ilin payızında proses faktiki olaraq iflic vəziyyətinə düşdü.

MAQATE-nin məlumatına görə, İran artıq 60 faiz zənginləşdirilmiş 165 kq urana malikdir. ABŞ rəsmiləri deyirlər ki, Tehran "bir neçə həftə ərzində" nüvə silahı istehsal etmək gücünə çata bilər. Buna görə Vaşinqton İrana qarşı (o cümlədən Rusiya ilə hərbi-texniki əməkdaşlığa görə) daha çox sanksiyalar tətbiq etməkdə davam edir.

MAQATE-nin baş direktoru Rafael Qrossi, son müsahibəsində BHFP-ni "boş bir qabıq", "heç kəsin riayət etməyəcəyi razılıqlar" adlandırıb. Agentlik rəhbərinin fikrinə, İran nüvə silahı yaratmaq qərarına gəlsə, regionun digər ölkələri də ondan nümunə götürəcəklər və bu, "nüvə silahının yayılması rejiminin eroziyasına" gətirib çıxaracaq.

May ayında İranın ali dini lideri Əli Xameneinin müstəviri Kamal Xərrazi bildirmişdi ki, Tehran nüvə silahı yaratmaq istəməyini dair mövqeyinə yenidən baxa bilər. "İran üçün ekzistensial təhlükə yaranarsa, nüvə silahı olmaq bizim üçün daha vacibdir. 2021-ci ilin yazında Co Bayden Ağ Evə gəldikdən sonra tərəflər sövdələşməni bərpa etmək üçün danışıqlara başladılar. Lakin 2022-ci ilin payızında proses faktiki olaraq iflic vəziyyətinə düşdü.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Muxtar Babayev Dünya Bankının nümayəndələri ilə COP29-a hazırlıq məsələlərini müzakirə edib

Bakıda keçiriləcək BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) prezidenti, ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev Dünya Bankının Avropa və Mər-

kezi Asiya üzrə Davamlı İnkişaf üzrə Regional Direktoru Sameh Naguib Vahba və Cənubi Qafqaz üzrə regional direktoru xanım Rolande Prays ilə görüşüb. "Report" xəbər verir ki, müzakirələr zamanı Dünya

Bankının Azərbaycanda, xüsusilə su və kənd təsərrüfatı sektorlarında davam edən və planlaşdırılan proqramları müzakirə olunub. Həmçinin COP29-a hazırlıq barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Dünya Bankı ilə Ölkə Tərəfdaşlıq Çərçivə sənədi və COP29-la bağlı fikir mübadiləsi aparılıb

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov Dünya Bankının Avropa və Mərkəzi Asiya üçün dayanıqlı inkişaf üzrə regional direktoru Sameh Naquib Vahba ilə görüşüb.

İqtisadiyyat Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə Azərbaycan və Dünya Bankı arasında əməkdaşlığın inkişafından məmnunluq ifadə olunub. Birgə layihələrin ölkəmizdə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, özəl sektorun inkişafı, infrastruktur, bərk məişət tullantılarının idarə edilməsi, kənd təsərrüfatı və digər sahələrdə töhfə verdiyi vurğulanıb. Bankla potensial əməkdaşlıq sahələri, növbəti illər üzrə prioritet layihələr, ölkəmizdə həyata keçirilən bərpə olunan enerji layihələri,

məşğulluğa dəstək istiqamətində atılan addımlar, eləcə də dövlətə məxsus müəssisələrin dəstəklənməsi istiqamətində bank tərəfindən aparılan araşdırmalar barədə məlumat verilib, COP29 çərçivəsində tərəfdaşlıq imkanları müzakirə edilib.

Tərəflər "Yaşıl və dayanıqlı şəhərlər" layihəsi çərçivəsində birgə fəaliyyət, Bakının su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin bərpası, kənd təsərrüfatı və irriqasiya sistemlərinin smart həllər, həmçinin 2025-2029-cu illəri əhatə edən Ölkə Tərəfdaşlıq Çərçivə sənədi barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Sənəd milli prioritetlərə uyğunlaşdırılmış investisiya proqramları və texniki yardım əhatə edir.

Azərbaycanda günəş enerjisi istehsalı artıb

"Azərbaycanda günəş enerjisi istehsalı bu ilin yanvar-avqust aylarında 9 dəfə artaraq 424,5 milyon kVt.sta çatıb. Bütövlükdə isə, "yaşıl enerji" mənbələri üzrə elektrik enerjisi istehsalı ötən ilin müvafiq dövrünə (1 531,1 mln. kVt st) nisbətən 1 240,7 mln. kVt st artaraq 2 771,8 mln. kVt st təşkil edib".

eləcə də "yaşıl iqtisadiyyat"ın güclənməsi ilə bağlı global və regional hədəflərə töhfəsidir.

Əksər inkişaf etmiş ölkələrdə ev təsərrüfatları və eləcə də icmalar bərpəolunan enerji mənbələrindən, o cümlədən külək və günəş enerjisi istehsal edərək həm öz istehlaklarını ödəyirlər, həm də artıq hissəni dövlətə satırlar. Bu ev təsərrüfatlarının enerji satışından gəlir əldə etməsinə də imkan yarada bilər. Oxsar praktikamın Azərbaycanda tətbiq olunması elektrik enerjisi istehsalını artırmaqla yanaşı, vətəndaşların daha ucuz enerji almaşına gətirib çıxara bilər. Bu enerji isteh-

salı və satışına yeni yanaşmanın tətbiqinə imkan yaratmaqla yanaşı, enerji xərclərini azalda bilər. Bunun üçün icma əsaslı inteqrasiya olunmuş infrastrukturun formalaşdırılması da vacibdir", - deyə o qeyd edib.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın bərpəolunan enerji mənbələri üzrə potensialı 27000 Mvt dəyərləndirilib. Bunun 23000 Mvt-ı günəş, 3000 Mvt-i isə külək enerjisinin payına düşür. Günəş enerjisi üzrə, demək olar, bütün ölkə ərazisində istehsalın təşkili mümkündür. Külək enerjisi üçün isə Bakı şəhəri, Abşeron və Xızı rayonları daha əlverişli hesab olunurlar.

ABŞ-dən Azərbaycana dəstək

Noyabrda BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) Azərbaycanda keçirilməsi barədə qərar ölkəmizin nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərin mərkəzinə çevrilməsinin daha bir təsdiqidir.

COP29 kimi mötəbər tədbirin respublikamızda keçirilməsi qərarı ölkəmizə göstərilən etimad və hörmətin təzahürü olmaqla yanaşı, həm də Azərbaycanın iqlim dəyişmələrinin qarşısını almaq üçün verdiyi töhfələrin global səviyyədə təqdir olunması deməkdir.

COP29 fonunda dünyanın diqqət mərkəzinə çevrilən Azərbaycana beynəlxalq dəstək də böyükdür. Ötən bazar ertəsi Prezident İlham Əliyevə zəng vuran ABŞ Dövlət katibi Entoni Blinken COP29-un uğurla keçirilməsi üçün ölkəmizin Azərbaycana dəstək göstərdiyini qeyd edərək Azərbaycanla ABŞ-nin COP komandalarının və heyətlərinin yaxından əməkdaşlıq etdiklərini vurğulayıb.

Bu əməkdaşlıqdan məmnunluğunu ifadə edən Prezident İlham Əliyev COP çərçivəsində iqlim maliyyələşdirilməsi ilə əlaqədar mühüm qərarların qəbul edilməsi ilə bağlı xüsusilə inkişaf etmiş dövlətlər tərəfindən konsensusun əldə edilməsinə ümidvar olduğunu deyib.

Ölkəmizin töhfəsi

İndiyədək respublikamız çoxsaylı mötəbər siyasi, iqtisadi, mədəni beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyi edib. Xüsusi vurğulayaraq ki, Azərbaycan global əhəmiyyətli tədbirlərə evsahibliyi etməklə yanaşı, həm də bu toplantılarda aktual problemləri qaldıraraq onların həllinə töhfələr verir. Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə məhz ölkəmizin təşəbbüsü ilə BMT Baş Assambleyasının liderlər səviyyəsində xüsusi sessiyasının keçirilməsi və burada beynəlxalq həmrəyliyin artırılmasının zəruriliyinin vurğulanması da buna nümunədir.

Bu mənada dünyanın mötəbər tədbirlərindən olan COP29-un da Bakının global miqyaslı çağırışları ilə zəngin olacağı şübhəsizdir. Beynəlxalq ictimaiyyətin etibarlı və nüfuzlu üzvü olan Azərbaycan iqlim dəyişmələrinin fəsadlarının aradan qaldırılması üçün öz layiqli töhfəsini verir. Təsədüfi deyil ki, 2030-cu ilə qədər sosial-iqtisadi inkişafa dair beş milli prioritetdən biri "Təmiz ətraf mühit və yaşıl artım ölkəsi" kimi müəyyənləşdirilib.

COP29 sədrliyi iqlim dəyişmələri ilə mübarizəni sürətləndirmək məqsədilə öz "Fəaliyyət Proqramı" çərçivəsində yeni təşəbbüsləri təqdim edib. "Trend" xəbər verir ki, bu barədə COP29 prezidenti Muxtar Babayev tərəfindən bütün iştirakçı ölkələrə və maraqlı tərəflərə göndərilən məktubda məlumat verilib.

Məktubda COP29 sədrliyinin ambisiyalarını artırmaq və iqlim fəaliyyətlərini gücləndirmək məqsədilə təqdim etdiyi tədbirlər paketi və global maraqlı tərəflərin bu təşəbbüsləri necə dəstəkləyə biləcəyi açıqlanıb.

COP29-nun Fəaliyyət Proqramı iqlim dəyişmələri ilə mübarizədə geniş iştirakçı dairəsini əhatə edir.

Fəaliyyət Proqramı ən kəskin iqlim problemlərinə diqqət yetirərək, unudulmuş prioritetlərə yenidən baxmağı və geniş iştirakçı dairəsini cəlb etməyi məqsəd qoyur. Bu proqram, ilk dəfə olaraq Kafkaz bölgəsində keçirilən COP konfransının Azərbaycan üçün imkanlarını və ölkəmizin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə töhfəsini əks etdirir. Proqram, enerji, maliyyə, kənd təsərrüfatı, şəhərlər, insan kapitalı və iqlimin dünyadakı əlaqəsi kimi əsas sahələrdə əhatə edən iddialı təşəbbüsləri təqdim edir.

Proqram çərçivəsində bezi təşəbbüslər, məsələn, Bakı İqlim Maliyyələşdirmə və İnvestisiya Təşəbbüsü (BICFIT) və Dayanıqlı Şəhərlər üçün Sektorlararası Fəaliyyət Proqramı (MAP), müxtəlif sahələrdə sinerji yaradır.

COP29-da hökumətlər və qeyri-hökumət təşkilatları iqlim böhranına cavab olaraq kollektiv fəaliyyətlərin ambisiyalarını artırmaq üçün addımları müzakirə edəcəklər. COP29 sədrliyi, sənəd layihələrini tanışlıq və rəylər üçün təqdim edəcək, beləliklə, şəffaf və geniş bir proses təmin ediləcəkdir. Son mətnlər konfransın rəsmi saytında dərc ediləcək.

COP29 sədrliyi, bu təşəbbüslər vasitəsilə tədbirdən əvvəl, tədbir zamanı və tədbirdən sonra fəal hərəkət üçün platformalar, tərəfdaşlıqlar və proqramlar yaradacaq. İqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə əsas elementlərdən biri olan maliyyələşdirmə, bu konsepsiyanın mərkəzində yer alır və iqlim tədbirlərinin həyata keçirilməsi üçün maliyyə təminatına xüsusi diqqət yetirilir.

COP29-un Fəaliyyət Proqramı, beynəlxalq təşkilatlar, milli hökumətlər və qeyri-hökumət təşkilatları ilə, o cümlədən BMT-nin COP29-u həyata keçirmək üzrə Təqdimat Qrupu ilə əməkdaşlıqda hazırlanmışdır.

dər sosial-iqtisadi inkişafa dair beş milli prioritetdən biri "Təmiz ətraf mühit və yaşıl artım ölkəsi" kimi müəyyənləşdirilib. İşğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur, eləcə də Naxçıvan Muxtar Respublikası "yaşıl enerji" zonası elan olunub. Azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirilən genişmiqyaslı bərpə və yenidənqurma prosesində ətraf mühitin qorunması prioritetdir. Həmin ərazilərdə "ağıllı şəhər", "ağıllı kənd" kimi innovativ yanaşmalar tətbiq edilir, ekosistem bərpə olunur. Azərbaycan dünyada "yaşıl enerji"nin inkişaf etməsinə birbaşa töhfələr verir, bunun üçün mühüm təşəbbüslərlə çıxış edir.

Prezidentin sərəncamı ilə Azərbaycanda 2024-cü ilin "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilməsi də təsədüfi deyil.

COP29 - sülhə çağırış

"Yaşıl dünya naminə" bütün səfərləri nəzərdə tutan Azərbaycanın hədəfi, həm də dünyada barışa nail olmaqdır. Bu baxımdan COP29-u sülh çağırışı tədbiri kimi də xarakterizə etsək, yanlışdır.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, cari il ərzində sülh prosesi istiqamətində Azərbaycanla Ermənistan arasında müəyyən müsbət addımlar atılıb. İkitərəfli danışıqlar aparılıb, sərhədlərin delimitasiya və demarkasiyasına start verilib.

Bu ilin martında Prezident İlham Əliyev Münxen Təhlükəsizlik Konfransı Fondunun prezidenti Volqanqan İşingeri qəbul edən zaman bildirmişdi ki, COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi ilə əlaqədar əldə olunan razılaşmalar məhz sülh gündəliyi əsasında meydana çıxan məqamlardır: "Azərbaycan da bu xüsusda regionda COP29 kontekstində sülh gündəliyinin irəliləməsi üçün səylərini göstərəcək".

ABŞ Dövlət katibi ilə yuxarıda sözügedən telefon danışıqları zamanı regionda artıq sülhün mövcud olduğunu deyən dövlətimizin başçısı da vurğulayıb ki, məhz Azərbaycanın səyləri nəticəsində bölgəmizdə ədalətə və beynəlxalq hüquqa əsaslanan yeni reallıqlar və status-quo yaranıb.

COP29 isə bir daha Azərbaycanın sülhpərvər dövlət olduğunu dünyaya bəyan edəcək. Eyni zamanda bu global tədbir iqlim dəyişmələrinin qarşısını almaq üçün beynəlxalq səylərin birlişdirilməsinə böyük töhfə verəcək.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

COP29 sədrliyi iqlim dəyişmələri ilə mübarizəni sürətləndirmək üçün yeni təşəbbüslər təqdim edirlər

COP29 sədrliyi iqlim dəyişmələri ilə mübarizəni sürətləndirmək məqsədilə öz "Fəaliyyət Proqramı" çərçivəsində yeni təşəbbüsləri təqdim edib. "Trend" xəbər verir ki, bu barədə COP29 prezidenti Muxtar Babayev tərəfindən bütün iştirakçı ölkələrə və maraqlı tərəflərə göndərilən məktubda məlumat verilib.

Məktubda COP29 sədrliyinin ambisiyalarını artırmaq və iqlim fəaliyyətlərini gücləndirmək məqsədilə təqdim etdiyi tədbirlər paketi və global maraqlı tərəflərin bu təşəbbüsləri necə dəstəkləyə biləcəyi açıqlanıb.

COP29-nun Fəaliyyət Proqramı iqlim dəyişmələri ilə mübarizədə geniş iştirakçı dairəsini əhatə edir.

Fəaliyyət Proqramı ən kəskin iqlim problemlərinə diqqət yetirərək, unudulmuş prioritetlərə yenidən baxmağı və geniş iştirakçı dairəsini cəlb etməyi məqsəd qoyur. Bu proqram, ilk dəfə olaraq Kafkaz bölgəsində keçirilən COP konfransının Azərbaycan üçün imkanlarını və ölkəmizin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə töhfəsini əks etdirir. Proqram, enerji, maliyyə, kənd təsərrüfatı, şəhərlər, insan kapitalı və iqlimin dünyadakı əlaqəsi kimi əsas sahələrdə əhatə edən iddialı təşəbbüsləri təqdim edir.

Proqram çərçivəsində bezi təşəbbüslər, məsələn, Bakı İqlim Maliyyələşdirmə və İnvestisiya Təşəbbüsü (BICFIT) və Dayanıqlı Şəhərlər üçün Sektorlararası Fəaliyyət Proqramı (MAP), müxtəlif sahələrdə sinerji yaradır.

COP29-da hökumətlər və qeyri-hökumət təşkilatları iqlim böhranına cavab olaraq kollektiv fəaliyyətlərin ambisiyalarını artırmaq üçün addımları müzakirə edəcəklər. COP29 sədrliyi, sənəd layihələrini tanışlıq və rəylər üçün təqdim edəcək, beləliklə, şəffaf və geniş bir proses təmin ediləcəkdir. Son mətnlər konfransın rəsmi saytında dərc ediləcək.

COP29 sədrliyi, bu təşəbbüslər vasitəsilə tədbirdən əvvəl, tədbir zamanı və tədbirdən sonra fəal hərəkət üçün platformalar, tərəfdaşlıqlar və proqramlar yaradacaq. İqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə əsas elementlərdən biri olan maliyyələşdirmə, bu konsepsiyanın mərkəzində yer alır və iqlim tədbirlərinin həyata keçirilməsi üçün maliyyə təminatına xüsusi diqqət yetirilir.

COP29-un Fəaliyyət Proqramı, beynəlxalq təşkilatlar, milli hökumətlər və qeyri-hökumət təşkilatları ilə, o cümlədən BMT-nin COP29-u həyata keçirmək üzrə Təqdimat Qrupu ilə əməkdaşlıqda hazırlanmışdır.

Proqram çərçivəsində bezi təşəbbüslər, məsələn, Bakı İqlim Maliyyələşdirmə və İnvestisiya Təşəbbüsü (BICFIT) və Dayanıqlı Şəhərlər üçün Sektorlararası Fəaliyyət Proqramı (MAP), müxtəlif sahələrdə sinerji yaradır.

COP29-da hökumətlər və qeyri-hökumət təşkilatları iqlim böhranına cavab olaraq kollektiv fəaliyyətlərin ambisiyalarını artırmaq üçün addımları müzakirə edəcəklər. COP29 sədrliyi, sənəd layihələrini tanışlıq və rəylər üçün təqdim edəcək, beləliklə, şəffaf və geniş bir proses təmin ediləcəkdir. Son mətnlər konfransın rəsmi saytında dərc ediləcək.

COP29 sədrliyi, bu təşəbbüslər vasitəsilə tədbirdən əvvəl, tədbir zamanı və tədbirdən sonra fəal hərəkət üçün platformalar, tərəfdaşlıqlar və proqramlar yaradacaq. İqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə əsas elementlərdən biri olan maliyyələşdirmə, bu konsepsiyanın mərkəzində yer alır və iqlim tədbirlərinin həyata keçirilməsi üçün maliyyə təminatına xüsusi diqqət yetirilir.

COP29-un Fəaliyyət Proqramı, beynəlxalq təşkilatlar, milli hökumətlər və qeyri-hökumət təşkilatları ilə, o cümlədən BMT-nin COP29-u həyata keçirmək üzrə Təqdimat Qrupu ilə əməkdaşlıqda hazırlanmışdır.

Fəaliyyət Proqramının açılışı ilə çıxış edən Babayev qeyd edib ki, Azərbaycan COP29-un keçirilməsində dünya birliyinin ölkəyə göstərdiyi etimadla fəxr edir.

"Ona görə də iqlim böhranını təkbaşına həll etmək mümkün deyil. Biz hər bir iştirakçıya hərəkətə keçməyə çağırırıq və xatırladıq ki, ən kiçik töhfə belə əhəmiyyətlidir", - o əlavə edib.

BMT-nin iqlim üzrə yüksək səviyyəli nümayəndəsi Nigar Arpadaralı, iqlim prosesində iştirak edən bütün tərəflərin fəallığı üçün vaxtın gəldiyini vurğulayıb. "Bu, COP29-da öz töhfənizi vermək şansınızdır", - o qeyd edib.

COP29 sədrliyinin əsas təşəbbüsləri aşağıdakılardır: İqlim Maliyyələşdirmə üzrə Fəaliyyət Fondu (CFAF): İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə təsirləri yüngülləşdirmək, uyğunlaşma, tədqiqatlar və fəvqəladə hallara operativ cavab üçün investisiyaların stimullaşdırılması.

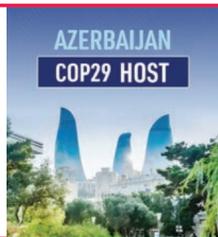
Bakı İqlim Maliyyələşdirmə və Ticarət Təşəbbüsü (BICFIT): Yaşıl iqtisadiyyatı və investisiyaları dəstəkləmək üçün platforma.

Yaşıl Enerji Zonaları və Korridorlarının yaradılması: Davamlı enerji infrastrukturuna investisiyaların cəlb edilməsi.

COP29 Hidrogen Deklarasiyası: Qlobal təmiz hidrogen bazasının inkişafı.

Kənd Təsərrüfatçıları üçün Bakı Harmoniyası İqlim Təşəbbüsü: Kənd təsərrüfatında əməkdaşlığın gücləndirilməsi və icmaların dəstəklənməsi.

Bakı Qlobal İqlim Şəffaflığı Platforması (BTP): İnkişaf etməkdə olan ölkələrə iqlim tədbirlərinin şəffaflığı barədə hesabatların hazırlanmasında kömək etmək.

AZƏRBAYCAN COP29

Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili 2024

"Rhenus Group" şirkəti COP29-un tərəfdaşı olacaq

Baş ofisi Almaniya yerləşən global logistika təchizatçısı "Rhenus Group" şirkəti Azərbaycanada keçiriləcək COP29 tədbirinin rəsmi logistika üzrə tərəfdaşı olacaq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə COP29 Azərbaycan Əməliyyat Şirkətinin (ƏŞ) mətbuat ofisindən məlumat verilib. Bildirilib ki, bu, "Rhenus Group" şirkətinin dayanıqlı təcrübə və global iqlim məqsədləri ilə bağlı əməkdaşlığını nümayiş etdirir.

Logistika sahəsində dünya üzrə aparıcı şirkətlərdən biri olan "Rhenus Group" Bakıda keçiriləcək COP29 tədbirinin logistika məsələləri üzrə rəsmi tərəfdaşı təyin edilib. Şirkət bütün təchizat proseslərinin, yəni malların müxtəlif nəqliyyat növləri ilə qitələrarası daşınması, gömrük rəsmiləşdirilməsi, eləcə də anbar və təyinat məntəqələrinə çatdırılması üzrə əməliyyatların maneəsiz, prosedurları isə effektiv olmasını təmin etmək üçün öz təcrübəsi və global şəbəkəsi ilə yanaşı, yerli tərəfdaşlardan da istifadə edəcək. Genişmiqyaslı tədbirlərin logistika məsələlərinin idarə edilməsi üzrə zəngin təcrübəyə malik "Rhenus Group" şirkəti təchizat əməliyyatlarının problemsiz olmasını təmin edəcək. İştirakçıların logistika

COP29-un rəhbəri rəsmi tərəfdaşı

ehtiyaclarını övvəldən axıra kimi qarşılamaq üçün şirkətin əməliyyatları yerində xidmət göstərən mütəxəssislər qrupu tərəfindən dəstəklənəcək.

Yaradılan bu imkandan istifadə etməklə COP29-un tərəfdaşları global iqlim siyasəti ilə bağlı fəaliyyətlərini genişləndirəcək, dayanıqlılıq üzrə səylərini ön plana çıxaracaq və öz əsas biznes sahələrində iqlim fəaliyyətinə keçidi dəstəkləyəcəklər. Bakıda keçiriləcək COP29 tədbirinin tərəfdaşı olmaqla bu şirkətlər ekoloji siyasətlərinin təkmilləşdirilməsində və 1,50C hədəfi baxımından global icmalara dəstək göstərilməsində oynadıqları mühüm, həlledici rolunu nümayiş etdirəcəklər.

Yaşıl Zonada COP29 tərəfdaşlarına builki sərgilərdə iştirak edən global şirkətlərdən də qoşulacaq. Bu şirkətlər arasında iqlim baxımından təmiz məhsul və müvafiq həll variantlarını nümayiş etdirən müxtəlif təşkilatlar da yer alırlar.

Tərəfdaşların birgə səyləri sayəsində Yaşıl Zonada iqlim fəaliyyətlərini təşviq etmək üçün bütün maraqlı tərəflərin bir araya gələrkə təcrübə və bilik mübadiləsi aparıqları platformaya çevriləcək. Özlərinin məhsul və xidmətlərini sığdırayacaq əsas beynəlxalq təşkilatlarla yanaşı, Yaşıl Zonada, həmçinin müxtəlif təqdimatlar, seminarlar, brifinqlər, qarşılıqlı əlaqələrin qurulması imkanları və musiqi tədbirləri kimi geniş fəaliyyətləri ehtiva edən məqsədyönlü proqramlar da keçiriləcək.

Tədbirə qatılan şirkətlər üçün yaradılmış imkanlar arasında daha rahat vizual təmas və daha çox fiziki iştirakın təmin olunmasına xidmət edən teatral auditoriya zallarında tədbir keçirmək üçün rezervasiya variantları da mövcuddur. Bundan başqa, ikitərəfli və çoxtərəfli görüş otaqları da əməkdaşlıq, bilik mübadiləsi və qarşılıqlı əlaqələrin inkişafı üçün imkanları təklif edir.

COP29 Azərbaycan Əməliyyat Şirkətinin İdarə Heyətinin sədri və Əməliyyatlar üzrə baş icraçı Nərin Çarçalova tərəfdaşların elan edilməsi ilə bağlı deyib: "Böyük məmnunluqla bildirim ki, "Rhenus Group" şirkəti Azərbaycanada keçiriləcək COP29 tədbirinin rəsmi logistika tərəfdaşı təyin edilib. Bu şirkətin uzunmüddətli təcrübəsi və dayanıqlılıq əzmi, eləcə də elektrikli yük və anbar maşınları tədbir üçün səmərəli və ekoloji təmiz logistikasını təmin edəcək. İqlim fəaliyyətini və global əməkdaşlığı inkişaf etdirmək üçün "Rhenus Group" şirkəti ilə əməkdaşlıq edəcəyimizi səbirsizliklə gözləyirik".

"Rhenus Group" şirkətinin baş icraçı direktoru Tobias Bartz COP29-un tərəfdaşı olduqlarını böyan edərkən deyib: "Biz öz geniş təcrübəmizlə belə əlamətdar tədbirə töhfə verməkdən qürur duyuruq. COP29 tədbiri iqlim baxımından neytral comiyətin və beləliklə, növbəti nəsillər üçün "yaşıl gələcək" in formalaşdırılmasında mühüm rol oynayır".

Ölkəmiz global çağırışlardan irəli gələn təşəbbüslərə böyük həvəslə qoşulur

Braziliyanın Kuyaba şəhərində "Böyük iyirmilik" (G20) ölkələrinin Kənd Təsərrüfatı Nazirlərinin Toplantısı keçirilib. Tədbirdə 23 ölkədən kənd təsərrüfatı naziri iştirak edib.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr və informasiya təminatı şöbəsinin rəhbəri AZƏRTAC-a bildirilib ki, beynəlxalq tədbirdə Azərbaycanı kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti təmsil edib. Toplantıya müxtəlif ölkələrin dövlət qurumları, özəl sektor, beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri, aqrar sahədə çalışan mütəxəssislər və ekspertlər də qatılıb.

Braziliyanın ilk dəfə evsahibliyi etdiyi tədbirin əsas məqsədi dəyənli kənd təsərrüfatının qurulması, orzaq təhlükəsizliyinin tə-

min edilməsi və aqlıq mübarizə tədbirlərini müzakirə etməkdir.

Tədbirdə çıxış edən Braziliyanın kənd təsərrüfatı və heyvandarlıq naziri Karlos Favaro bildirdi ki, global iqlim dəyişikliyi fonunda kənd təsərrüfatının inklüziv və dayanıqlı inkişafının təmin olunması əsas hədəflərdən birinə çevrilib. O qeyd edib ki, aqrar sahədə istehsalın artırılması və aqlıq effektiv mübarizə tədbirləri global səviyyədə mütəmadi əməkdaşlığı zəruri edir.

Çıxış edən Azərbaycanın kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov bütün dünyada bio-

müxtəlifliyin itirilməsi, iqlim dəyişikliyi, torpaqların degradasiyası və su qıtlığının aqrar-örzaq sistemlərinə böyük təhdidlər yaratdığını deyib. Nazir müasir çağırışlar fonunda dayanıqlı inkişafa nail olmaq üçün kənd təsərrüfatının rəqəmsal transformasiyası, bu sahədə texnologiya transferi, qabaqcıl təcrübələrin bölüşülməsi sahələrində əməkdaşlığın zəruri olduğunu diqqətə çatdırıb.

Avrasiya regionunda mühüm tranzit və logistika mərkəzi olan Azərbaycanda həyata keçirilən layihələrin "Şorq-Qorb" və "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizləri arasında mühüm ticarət körpüsü rolunu oynadığını deyən nazir Məcnun Məmmədov əlavə edib

ki, bu dəhlizlər ticarət əlaqələrinin inkişafına böyük fayda verə bilər.

Məcnun Məmmədov Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) Azərbaycanda keçirilməsinin əhəmiyyətinə toxunub, ölkəmizin global çağırışlardan irəli gələn təşəbbüslərə böyük həvəslə qoşulduğunu, beynəlxalq tərəfdaşlarla səmərəli əməkdaşlığa önəm verdiyini vurğulayıb.

Nazirlər Toplantısında əhalinin sürətli artımı, dəyişən istehlak tələbləri, iqlim dəyişikliyi və təbii ehtiyatların tükənməsi, yeni çağırışlara uyğun dayanıqlı kənd təsərrüfatı sistemlərinin yaradılması, ətraf mühiti qorumaqla məhsuldarlığın artırılması yolu ilə orzaq və qida təhlükəsizliyinin təmin olunması məsələlərinə toxunulub.

İki gün davam edən tədbirin sonunda G20 ölkələrinin Kənd Təsərrüfatı Nazirlərinin Bəyannaməsi qəbul olunub. Bəyannamədə dayanıqlı aqrar-örzaq sistemlərinin qurulması, aqrar sahədə ailə-kəndli təsərrüfatlarının rolunun gücləndirilməsi və fəaliyyətinin genişləndirilməsinə dəstək, balıqçılıq və akvakulturanın yerli və global dəyər zəncirlərinə inteqrasiyasının təşviqi edilməsi, aqlıq və yoxsulluğa qarşı mübarizə tədbirləri ilə bağlı çoxtərəfli əməkdaşlığın gücləndirilməsinin zəruriliyi öz əksini tapıb.

"Yaşıl taksonomiya"nın hazırlanması üzrə Dünya Bankının dəstək imkanları müzakirə olunub

Azərbaycan Mərkəzi Bankının (AMB) sədri Taleh Kazımov Dünya Bankının (DB) Cənubi Qafqaz üzrə regional direktoru Roland Prayns rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

AMB-dən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüş zamanı DB-nin 2025-2029-cu illəri əhatə edəcək Azərbaycan üzrə yeni Ölkə Tərəfdaşlıq Çərçivə Sənədinin mühim istiqamətləri, davam edən investisiya layihələrinin cari statusu, eləcə də Dünya Bankı tərəfindən COP29 çərçivəsində göstəriləcək dəstəklə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşdə həmçinin qurumlar arasında mövcud əlaqələrin daha da genişləndirilməsi perspektivləri və "yaşıl taksonomiya"nın hazırlanması üzrə DB-nin dəstək imkanları müzakirə olunub.

Azərbaycanın evsahibliyi edəcəyi COP29 global iqlim siyasətində yeni dönüş nöqtəsi yarada bilər

"Global iqlim siyasətinin əsas sütunu olan Paris İqlim Sazişi global istiləşməni sonayədən əvvəlki səviyyədən 1,5°C-ya qədər məhdudlaşdırmaq məqsədi daşıyır. İqlim dəyişikliyinə qarşı bu ambisiyalı hədəf, insanların və planetimizin gələcəyi üçün çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Hədəfə çatmaq üçün dünya ölkələri iqlim tədbirlərini gücləndirmək, karbon emissiyalarını azaltmaq və davamlı inkişaf məqsədlərinə uyğun olaraq yeni siyasətlər tətbiq etmək üçün bir araya gəlməli və əlaqəli şəkildə fəaliyyət göstərməlidir. Buna görə də COP sammitləri kimi global iqlim platformaları vasitəsilə qəbul edilən qərarlar və bu qərarların həyata keçirilməsi olduqca əhəmiyyətlidir".

Bunu AZƏRTAC-a açıqlamasında "Qadın, İnkişaf, Gələcək" İctimai Birliyinin sədri, COP29 Təşkilat Komitəsinin üzvü Gülşən Axundova deyib.

COP29-da müzakirə olunan yeni iqlim maliyyəsi mexanizmləri kimi mövzuların global səviyyədə iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizədə əsas addımlar olduğunu qeyd edən G.Axundova bu sahədəki irəliləyişlərin dünya ölkələrinin davamlı inkişaf istiqamətindəki mövqeyini gücləndirəcəyinə diqqət çəkib: "Paris İqlim Sazişi 2015-ci ildə imzalanmış global iqlim müqaviləsi olaraq, dünyanı iqlim dəyişikliyinə ən ağır təsirləndirən qorumağı hədəfləyir. Bu sazişin əsas məqsədi global istiləşməni sonayədən əvvəlki ki dövrə müqayisədə 1,5°C səviyyəsində saxlamaqdır. İqlim alimləri hesab edirlər ki, bu səviyyəni keçdikdə dünyamızda çox daha ciddi iqlim fəlakətləri baş verəcək. Dəniz səviyyəsinin artması, quraqlıq, sel və ekstremal hava hadisələri isə daha da güclənəcək. Bütün bunlar Paris İqlim Sazişini global istiləşmənin qarşısını almaq üçün əməkdaşlıq platformasına çevirir.

Hazırda 1,5°C hədəfinə çatmaq üçün ölkələr Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Təhdidlər (NDC) vasitəsilə öz iqlim tədbirlərini həyata keçirirlər. Hər bir ölkə bu çərçivədə emissiyalarını azaltmaq və daha davamlı enerji mənbələrinə keçid etmək üçün milli səviyyədə fəaliyyət planları hazırlayırlar. Lakin göstərilən səylər kifayət deyil və global iqlim dəyişikliyinə səvirlə-

ri artmaqda davam edir. İndi daha çox ambisiya və güclü iqlim tədbirləri tələb olunur. Paris İqlim Sazişinin tələb etdiyi 1,5°C hədəfi, xüsusilə həssas və inkişaf etməkdə olan ölkələr üçün həyati əhəmiyyət daşıyır. Kiçik ada dövlətləri və inkişaf etməkdə olan ölkələr iqlim dəyişikliyinə ən ciddi təsirləri hiss edirlər. Burada əsas məqsəd hər bir ölkənin bu mübarizədən konarda qalmaması üçün şərait yaratmaqdır. İqlim tədbirləri hər bir ölkə üçün xüsusi olaraq nəzərdə tutulmalı və fərqli ehtiyaclarla uyğunlaşdırılmalıdır".

COP sammitlərinin Paris İqlim Sazişinin müddəalarını yerinə yetirmək üçün global səviyyədə ölkələrin bir araya gəldiyi ən vacib platforma olduğunu bildirdən G.Axundova deyib: "Sammitlər vasitəsilə dövlətlər iqlim tədbirləri ilə bağlı müzakirələr aparır, razılaşmalar əldə edir və iqlim dəyişikliyi ilə bağlı global siyasətləri müəyyənləşdirirlər. Azərbaycanın evsahibliyi edəcəyi COP29 global iqlim siyasətində yeni dönüş nöqtəsi ola bilər.

COP sammitlərinə evsahibliyi edən ölkələr arasında əlaqələri gücləndirmək üçün "COP Sədrlikləri Üçlüyü" formatı yaradılıb. Bu format BƏƏ (COP28), Azərbaycan (COP29) və Braziliya (COP30) kimi COP sammitlərinə evsahibliyi edən ölkələrin birgə əməkdaşlığına, iqlim tədbirlərini əlaqələndirməsinə və davamlı irəliləyiş əldə etməsinə imkan yaradır. Bu üçlü tərəfdaşlıq iqlim dəyişikliyi ilə bağlı global səylərin koordinasiyasını gücləndirmək

və NDC-lərin icrasını sürətləndirmək üçün də xüsusi əhəmiyyətə malikdir.

COP29 çərçivəsində Azərbaycan liderliyi ilə "COP Sədrlikləri Üçlüyü" iqlim tədbirləri üzrə daha iddialı planların həyata keçirilməsi üçün NDC-lərə yönəlməli yol xəritəsini hazırlamaq və bu yol xəritəsini hər bir ölkənin öz milli hədəflərini daha da inkişaf etdirməsi və ambisiyalarını artırması üçün bir platforma təmin edəcək.

Bu çərçivədə ən vacib məsələlərdən biri, ölkələrin iqlim tədbirlərini sürətləndirmək üçün əlavə maliyyə resurslarına ehtiyacının olmasındır. İnkişaf etməkdə olan ölkələr ABŞ və Avropa İttifaqı kimi böyük iqtisadi güclər, iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizədə daha çox maliyyə dəstəyi təmin etməlidir.

İqlim dəyişikliyinə qarşı global mübarizədə ən böyük çətinliklərdən biri iqlim tədbirlərini həyata keçirmək üçün tələb olunan maliyyə resurslarının qeyri-bərabər paylanmasıdır. İnkişaf etməmiş ölkələr texnoloji infrastruktur və maliyyə resurslarına sahib olsalar da, inkişaf etməkdə olan ölkələr iqlim tədbirlərini həyata keçirmək üçün çətinliklərlə üzləşir. İqlim dəyişikliyinə ən çox məruz qalan və ən az məsuliyyət daşıyan inkişaf etməkdə olan ölkələrə daha çox maliyyə dəstəyi verilməsi mübarizədə ədalətli təmin edilməsi istiqamətində vacib addımdır".

G.Axundova COP29-da əsas müzakirə mövzularından birinin iqlim maliyyəsi olacağına diqqət çəkib: "Bu sahədə yenilikçi maliyyə mexanizmlərinin yaradılması və global səviyyədə maliyyə axınlarının ədalətli şəkildə paylanması məsələləri ön plandadır. İqlim dəyişikliyinə qarşı global səviyyədə mübarizə aparmaq üçün böyük miqdarda maliyyə resurslarının səfərbər edilməsi vacibdir. Xüsusilə inkişaf etməkdə olan ölkələrin iqlim dəyişikliyinə uyğunlaşdırılmasına dəstək göstərmək üçün iqlim maliyyəsi mexanizmləri gücləndirilməlidir.

COP29 çərçivəsində yeni iqlim maliyyəsi mexanizmlərinin yaradılması ilə bağlı bir sıra təkliflər təqdim ediləcək. Bu təkliflər arasında Yaşıl İqlim Fondunun gücləndirilməsi və global iqlim maliyyəsi axınlarının artırılması əsas prioritetdir. Yaşıl İqlim Fondu inkişaf etməkdə olan ölkələrə iqlim tədbirlərini həyata keçirmək üçün maliyyə dəstəyi göstərən global mexanizmdir. Bu fondun maliyyə resurslarının artırılması və yeni donor ölkələrin cəlb edilməsi iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizədə daha çox təsirli addımlar atmağa imkan yaradacaq.

Bundan əlavə, COP29-da digər bir yenilikçi maliyyə mexanizmi olaraq Zərərlər və Tələfat Fondunun yaradılması müzakirə ediləcək. Fondun məqsədi iqlim dəyişikliyinə ağır təsirləndirən məhsul qalan ölkələrə kompensasiya və maliyyə dəstəyi göstərməkdir.

COP29 çərçivəsində iqlim maliyyəsinin ədalətli şəkildə bölüşdürülməsi, maliyyə resurslarının inkişaf etməkdə olan ölkələrə yönəldilməsi və global səviyyədə iqlim dəyişikliyinə uyğunlaşdırılmasının maliyyə təminatını istiqamətində mühüm qərarlar qəbul ediləcək. Bu qərarlar, global iqlim siyasətində ədalətli və davamlı bir sistemin qurulmasına mühüm töhfə verəcəkdir".

COP29 zamanı Bakıda optimallaşdırılmış nəqliyyat sxemi tətbiq ediləcək

Bu il noyabrın 11-22-də Bakıda keçiriləcək COP29 konfransına müxtəlif ölkələrdən minlərlə ziyarətçinin səfər edəcəyi nəzərə alınaraq, COP29 Azərbaycan Əməliyyat Şirkəti, Azərbaycan Yəstü Nəqliyyat Agentliyi və Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsi tərəfindən optimallaşdırılmış nəqliyyat sxeminin tətbiqi üzrə müvafiq işlər davam etdirilir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə COP29 Azərbaycan Əməliyyat Şirkətinin (ƏŞ) mətbuat ofisindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, böyük ziyarətçi axımının effektiv şəkildə idarə edilməsi, eləcə də konfrans tarixlərində paytaxtda qonaqların və səhər sakinlərinin rahat hərəkətinin təmin edilməsi məqsədilə icrası planlaşdırılan tədbirlər çərçivəsində Bakı şəhərinin bir sıra mərkəzi küçələrində xüsusi COP29 nəqliyyat zolaqlarının salınmasına başlanılıb. COP29 loqosu əks etdirməklə işarələnməyən zolaqlar sürətli və fasiləsiz hərəkətin təmin edilməsi məqsədilə tədbir nəqliyyatı üçün ayrılıb. Konfrans zamanı həmin zolaqlarda yalnız icması nəqliyyat vasitələri və tədbirlə əlaqədar xüsusi icazələrlə sahib olan nəqliyyat vasitələri istifadə ediləcək. Konfrans qədər müvafiq yol nişanları quraşdırılmayan zolaqlardan bütün nəqliyyat vasitələri istifadə edə bilər.

Bundan əlavə, konfrans zamanı səhər iqlim müxtəlif əsas hissələrində ümumilikdə 14 nəqliyyat qovşağının təşkil edilməsi planlaşdırılıb. Tədbirin məkanı olan Bakı Stadionunun yerləşməsi, səhər metro stansiyalarının xəritəsi, hotel, yaşayış komplekslərinin sıx yerləşdiyi ərazilər və digər amillər nəzərə alınaraq planlaşdırılan nəqliyyat qovşaqları şəbəkəsi müxtəlif marşrut və nəqliyyat sxemlərini özündə ehtiva edəcək. Sxemlər barədə hərəkət iştirakçıları davamlı olaraq məlumatlandırılacaq. Belə ki, bu qovşaqların strateji yerləşməsi istər qonaqların, istərsə də şəhər sakinlərinin müxtəlif növ nəqliyyat vasitələrinə rahat və maneəsiz çıxışı və təyinat nöqtəsinə rahat çatmaları üçün sərf edilən zamanı minimallaşdıracaq. Təyinat olunancaq əhatəli nəqliyyat marşrutları üzrə tədbir əməliyyatlarının səmərəli təşkili üçün yüzlərlə taksilə və 400-ə yaxın avtobus, o cümlədən ekspres icması avtobusları, xüsusi "konfrans avtobusları" və "hava limanı avtobusları"nın hərəkəti təşkil edilərək müntəzəm sərnişindəşmə xidməti icra olunacaq. Nəqliyyat sxeminin tətbiqində əsas amillərdən biri də tədbirin keçiriləcəyi tarixlərdə vətəndaşların şəxsi avtomobillərindən istifadəni minimuma endirilməsi məqsədilə ölçətan və rahat alternativlərin təmin edilməsidir.

Mədəniyyət

Ömürlər, talelər

O, Azərbaycan xalqının yetirdiyi və adını hər zaman qürurla çəkdiyimiz böyük sənətkardır: Əbdülmüslüm Məhəmməd oğlu Maqomayev. Onun operaları, simfonik əsərləri, mahnıları, kino və dram teatrları üçün yazdığı musiqilər milli bədii irsimizin parlaq səhifələrini təşkil edir. Bostekar ömrünün 30 ildən çoxunu Azərbaycan musiqi sənətinin inkişafına həsr etmişdir.

Qabaqcıl fikirlərlə yaşayan bu böyük sənətkar həmişə zamanəsi ilə bağlı olmuş, xalqın həyatını, mübarizəsini əks etdirməyə çalışmışdır. O, daim güclü və düşüncə qəhrəmanları axtarırdı. Elə qəhrəmanlar ki, bu insanlar həqiqət, yüksək ideal, saf məhəbbət naminə amansız mühtilə, qəddar cəmiyyətlə mübarizəyə girməkdən qorxmamış, ölüm qarşısında belə diz çökməmiş, əqidə və düşüncələrində güzgü belə getməmişdilər.

Müslüm Maqomayev bostekar, dirijor, pedaqoq, folklorşünas, ictimai xadim, Azərbaycan klassik musiqisinin təsisçilərindən biri, milli musiqimizdə Avropa üslubunda ilk operanın - 1935-ci ildə yazılmış "Nərgiz" operasının müəllifi, Əməkdar incəsənət xadimi idi. O, professional musiqiyə dostu və qohumu dahi bostekar Üzeyir bəy Hacıbəyli ilə birlikdə XX əsrin əvvəllərində

Ailədə musiqiyə çox böyük maraq vardı. Əbdülmüslümlənin böyük qardaşı da musiqi ilə məşğul olardı. Kiçik qardaş ilk musiqi dərslərini mehər ondan almışdı. M.Maqomayev 1900-cü ildə məktəbi bitirib Qori Müəllimlər Seminariyasına qəbul olmuşdu. Yollar və arzulər eyni məkənda birləşmişdi onları, burada dostlaşmış, bir-birinə inanmış, fikir və əqidə qaradlaşmalarını təməli də burada qoyulmuşdu. Yollar və arzulər eyni məkənda birləşmişdi onları, burada dostlaşmış, bir-birinə inanmış, fikir və əqidə qaradlaşmalarını təməli də burada qoyulmuşdu.

yində dayanan Müslüm Maqomayev bostekar, dirijor, şəxsiyyət, fərd, insan kimi - yaşadığı illər, dövrün məhsuludur, bəhrəsidir. Həm də bu dövr - uqurumla aralanmış iki parçaya bölünüb - inqiləbdən əvvəlki və sonrakı illər. Müslüm Maqomayev ömrünün inqiləbdən qabaqcıl səhifələri - Qori Seminariyası, Üzeyir bəy Hacıbəyli ilə tanışlıq, dostluq, Əyalətə müəllimlik, Bakıya gəlib qəti surətdə musiqi aləminə daxil olması, dirijorluq fəaliyyəti və nəhayət, bir bostekar kimi başlıca debütü - "Şah İsmayıl". "Şah İsmayıl"

dər uzaqlaşaraq bura xor ifaları, ariyalar, rəqlər əlavə edirdi. Bu da onun bir daha klassik opera formasına uyğunlaşmasına imkan yaradırdı.

"Şah İsmayıl" operası 1919-cu ildən bəri təqribən 400 dəfə oynanılıb.

Əsl mücadilə

Böyük sənətkar həmişə mücadilənin öndə idi, daha ciddi əzmkarlıqla çalışırdı. "Şah İsmayıl" operasının mərhələli şəkildə təxminən on ildək çəkən redaktəsi dövründə Müslüm Maqomayev Üzeyir bəy Hacıbəyli və Zülfiqar Hacıbəyovla birlikdə bir sıra Azərbaycan xalq mahnılarının nota salınaraq işlənməsi ilə məşğul olur. 1927-ci ildə Maqomayevin redaktəsi ilə "Talış xalq mahnıları"nın ilk məcmuəsi çıxır. Bu məcmuəni Üzeyir bəy Hacıbəyli tərtib etmişdi. Üç yüzdən artıq Azərbaycan xalq mahnı və rəqlsinin simfonik işlənməsi isə Müslümə aiddir.

1920-1930-cu illərdə görkəmli musiqi xadimi "Azərbaycan incəsənəti", "Raport veririk" kinofilmlərinə, Cəlil Məmmədquluzadənin "Ölümlər", Cəfər Cəbbarlının "1905-ci ildə" dram tama-

şası bu əsərinə görə Azərbaycanın Əməkdar incəsənət xadimi fəxri adına layiq görüldü. Xalq artisti Kərim Kərimov yazırdı ki, "Nərgiz" operasının musiqisi parlaq melodiyaların sonsuz axınıdır. Bütün əngəllərə baxmayaraq, "Nərgiz" səhnədəydi, səsi, sədası çox uzaqlara yayılırdı. Tədqiqatçıların yazdığına görə, o, milli operanın inkişafında yeni dövrə keçidə işarə vermiş, ümumiyyətlə, milli musiqinin artan kamilliyini, bostekar yaradıcılığının on mürəkkəb formalarını mənimsəmək iqtidarında olmasını təsdiq etmişdir...

"Nərgiz" operası ümumi təkamül yoluna cəlb olunmuşdur. Belə ki, Maqomayevin niyyətlərinin varislik aracı F.Əmirovun "Sevil" operasına aparıb çıxarır.

Müslüm Maqomayevin ən böyük arzulərindən biri isə görkəmli şairimiz Hüseyn Cavidin "İblis" faciəsinə opera yazmaq idi. Əfsus ki, bu arzulərini reallaşdırma bilmədi. M.Maqomayevin "Məhəbbət" operasından başqa, sona çatmamış "Dəli Muxtar"

baleti və "Xoruz bəy" adlı musiqili komediyası da var.

Görkəmli musiqi xadimi ictimai işlərdə kifayət qədər fəal idi. 1920-ci ildə o, Azərbaycan SSR Təhsil İşçiləri Birliyinin sədri seçilmişdi. 1921-ci ildə isə Azərbaycan Xalq Təhsil Komissarlığının incəsənət şöbəsinin müdiri vəzifəsinə təyin edilmişdi. Sonralar Azərbaycan Dram Teatrının bədii rəhbəri, Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının baş dirijoru vəzifəsində çalışmış, 1929-cu ildən 1931-ci ilə qədər Azərbaycan Radio Komitəsinin musiqi şöbəsinin rəhbəri olmuşdu.

Ömrü vida... son akkordlar

O, 1937-ci ildə 52 yaşında əbədiyyətə qovuşdu. Əzəl onun yaşının, təcrübəsinin yaradıcılıq üçün ən gözəl dövründə apardı, nə qədər istəkləri, arzulər, ideyaları yarıncıq qaldı. Müslüm Maqomayev Nalçıde vəfat etdi.

Badigülcəm xanımın evliliklərindən onların Cəmaləddin və Məhəmməd adında iki oğlu dünyaya gəlmişdi. Böyük oğlu Cəmaləddin Maqomayev sonralar Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti sədrinin müavini, Azərbaycan KP Bakı vilayət komitəsinin ikinci katibi olmuş, 1953-1957-ci illərdə Azərbaycan SSR-in sənaye naziri vəzifəsində çalışmışdı.

Dünyaşöhrətli müğənnimiz Müslüm Maqomayevin atası Məhəmməd Maqomayev isə rəssam idi. Əfsus ki, o, ikinci Dünya müharibəsi zamanı 1945-ci ildə Berlin yaxınlığında qəhrəmancasına həlak olmuşdu.

Müslüm Maqomayevin Fəxri xiyabandakı məzarı, adını daşıyan Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası, filarmoniyamız qarşısındakı büstü milyonlarla azərbaycanlının qürur yeridir. Dahi bostekar Üzeyir bəy Hacıbəyli yaxın dostu, silahdaşı, həmkarı Müslüm Maqomayevin yaradıcılığına böyük dəyər verərək yazırdı: "Bəşər tarixində ələ şəxsiyyətlər var ki, onlar tək özləri üçün yox, bütün xalqın, bəlkə də bütün bəşəriyyətin xoşbəxtliyi naminə həyata gəliblər. Belə insanlar xalqa nəinki sağlığında, hətta ölmündən sonra da xeyir gətirirlər. Müslüm Maqomayev əsl realist xalq bostekarı idi, Azərbaycan musiqi incəsənəti yolunda duran bütün sədləri amansızcasına vurub dağıdan cəsərotli novator idi".

İradə ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Üzeyir bəy Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalı musiqi sənətimizin inkişafının parlaq təcəssümüdür

Azərbaycanda musiqi mədəniyyətimizin inkişafı və təbliği baxımından diqqətə layiq olan daha bir tədbir - Üzeyir bəy Hacıbəyli XVI Beynəlxalq Musiqi Festivalının başlamasına sayılı günlər qalıb. Belə ki, Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Milli Musiqi Günü münasibətilə sentyabrın 18-dən 28-dək Üzeyir bəy Hacıbəyli XVI Beynəlxalq Musiqi Festivalı keçiriləcək.

Ölkəmizin mədəni həyatında mühüm hadisə olan festivalda dünyanın bir çox ölkələrindən tanınmış səhncilər iştirak edəcək. Üzeyir bəy Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının Elmi-tədqiqat laboratoriyasının elmi işçisi Fidan Nəzirova-Əhmədovanın sözlərinə görə, 2009-cu ildən keçirilən festivalın əhatə dairəsi ötən müddət ərzində xeyli genişləndi: "İldən-ildə festivalda iştirak edən ölkələrin də, musiqi kollektivlərinin də sayı artmaqdadır. Bu il bu mötəbər musiqi bayramında Azərbaycanla yanaşı, ABŞ, Rusiya, Almaniya, İspaniya, Avstriya, Koreya Respublikası, Türkiyə, Braziliya, Hindistan və digər ölkələrdən tanınmış ifaçı və kollektivlər iştirak edəcəklər. Festival çərçivəsində Bakı ilə yanaşı, Şuşa, Gəncə və bir sıra şəhərlərdə açıq və qapalı məkənlərdə konsertlər, tamaşalar, sərgilər, elmi konfrans və ustad dərsləri təqdim olunacaq.

Musiqişünas deyib ki, Üzeyir bəy Hacıbəylinin doğum gününün musiqi günü kimi qeyd olunması ənənəsinə görkəmli bostekar və dirijor Niyazi qoyub.

Festival çərçivəsində təqdim olunan proqrama əsasən, M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında, Kamera və Orqan Musiqisi Zalında, Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrında, Azərbaycan Bostekarlar İttifaqında, Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında, bostekaların ev-muzeyində, Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyində Üzeyir bəy Hacıbəylinin, Azərbaycan klassik musiqisinin digər nümayəndələrinin, dünyaşöhrətli bostekaların əsərləri yerli və xarici ölkələrin musiqiçilərinin ifasında musiqişünlərə təqdim olunur.

Qonaqpərvər Azərbaycan xalqı bu il də bir çox dünyaca tanınmış musiqiçilərin yolunu səbirsizliklə gözləyir: "Ümumiyyətlə, Beynəlxalq Üzeyir bəy Hacıbəyli Festivalında xaricdən gələn musiqiçilərin çıxışları daim diqqət mərkəzində olub. Əminəm ki, builki festivalda da iştirak edən xarici ifaçıların, musiqi kollektivlərinin çıxışları maraqla qarşılanıb, yadda qalacaq".

Gəncə Dövlət Milli Dram Teatrı Bakıda çıxış edəcək

Gəncə Dövlət Milli Dram Teatrı yeni mövsümdə geniş qastrol proqramı planlaşdırır. Yaradıcı heyət oktyabrın 30-da Bakıda səfərdə olacaq.

Kollektiv paytaxt teatrsevdələri qarşısına Dövlət Milli Gənc Tamaşaçılar Teatrının səhnəsində "Toros canavarı" tamaşası ilə çıxacaq. Teatrın son premiyalarından olan tamaşa Türkiyə yazıçısı Əziz Nesinin

"Toros canavarı" əsəri əsasında ərsəyə gəlib. Moişet mövzulu "qara komediya"nın quruluşçu rejissoru İstanbulun Maltəpə Bələdiyyə Teatrının baş rejissoru, Avriasiya Teatrlar Birliyinin (ATB) baş katibi Kubilay Ederlikara, rejissoru ATB-nin Azərbaycan təmsilçisi Yusif Cəfərova, quruluşçu rəssamı Mustafa Mustafayevdir.

Rolları Əməkdar artistlər İlham Hüseynov, Sevdə Orucova, Novruz Cəfərov, Ramiz Vəliyev, aktyorlar Günay Cəbbarova, Samir Abbasov, Akif Səfərov, Emil Salmanov, Elmir Məmmədov və Həsən Cəfərov ifa edəcəklər.

Türk dünyasının gənc yazarlarının Bakı forumu keçiriləcək

Oktyabrın 5-də Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyinin dəstəyi ilə Dünya Gənc Türk Yazarlar Birliyinin (DGYB) təşkilatçılığı ilə Türk dünyasının gənc yazarlarının I Bakı forumu keçiriləcək.

Tədbirdə Azərbaycan, Türkiyə, Özbəkistan, Qazaxıstan və Qırğız Respublikasından olan nümayəndələr iştirak edəcəklər. Dünya Gənc Türk Yazarlar Birliyinin sədri İntiqam Yaşar bildirib ki, layihənin məqsədi türk dünyasının tarixi ənənəsi olan orta qədəbi-mədəni əlaqələrin bu gün və gələcəyinə yeni nəsil yazarların verəcəyi töhfələrin müzakirəsi, orta qədəbi və birgə fəaliyyətlərin artırılmasıdır.

Onun sözlərinə görə, həmçinin oktyabrın 4-də Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu və Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin də tərəfdaşı olduğu layihə çərçivəsində "Türk dünyası seir günü - Dünya Gənc Türk Yazarlar Birliyinin 25 illik yubiley təorəni" adlı tədbir reallaşacaq.

Klassik musiqimizin Müslüm zirvəsi

Yılın daşdan çıxan, daha doğrusu, yağıncın odundan - alovundan çıxan, sonralarsa Ərəblinskinin ölüm günü ilə qovuşan premyerası...

Tamaşanın premyerası loğv edilmişdir... Premyera başlar-başlamaz bir nəfər səhnəyə çıxıb deyir: "Ağalar, rica edirəm ayağa qalxıb böyük aktyorumuz Hüseyn Ərəblinskinin xatirəsini bərdəqiqətlik sükküta yad edək".

Akademik Rafael Hüseynov "Yaşıl yarpaq" əsərində yazır ki, bütün salon məktəblərində müəllimlik etmək hüququ alır. İki il sonra Bakıya köçərək 1911-ci ildə Sabuncudakı şöhrət kollecinə işə başlayır. Bakı həyatı ona həmin vaxtlarda Üzeyir bəy Hacıbəylinin rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərən müsəlman opera truppası ilə əməkdaşlıq imkanını verir. Azərbaycan musiqili teatrının orkestrində skripkada ifa etməyə başlayır.

Hacıbəyovun, Müslüm Maqomayevin, mənim və bir sıra başqa yoldaşlarımızın xüsusi xoşuna gəlirdi. Biz təkə skripkada ilə kifayətlənmişdik, nəfəs alətlərində də çalmaq istəyirdik qərarına gəlmişdik. Üzeyir baritonu seçdi, Müslüm klarneti. Bizim məşğələlərimiz müvəffəqiyyətlə keçdi. Altı-yeddi aydan sonra bizi seminariyanın orkestrinə qəbul etdilər".

1909-cu ildə Müslüm Maqomayev Tiflis Pedaqoji İnstitutunda müvəffəqiyyətlə imtahan verərək şöhrət məktəblərində müəllimlik etmək hüququ alır. İki il sonra Bakıya köçərək 1911-ci ildə Sabuncudakı şöhrət kollecinə işə başlayır. Bakı həyatı ona həmin vaxtlarda Üzeyir bəy Hacıbəylinin rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərən müsəlman opera truppası ilə əməkdaşlıq imkanını verir. Azərbaycan musiqili teatrının orkestrində skripkada ifa etməyə başlayır.

"Şah İsmayıl"

1913-cü ildə Müslüm Maqomayev "Məhəbbət" və "Şah İsmayıl" operalarını yazmağa başlayır. "Məhəbbət" operası bitməmiş qaldığından 1916-cı ildə tamamlandıqı "Şah İsmayıl" operası görkəmli bostekarın ilk səhnə əsəri sayılır.

Belə bir əsərin yazılmasının da maraqlı tarixçəsi var. Sabuncuda müəllim işləyərkən qayını Hənəfi Terequlov ona Mikayıl Müşfiqin ara-sıra şeirlər yazan atası Mirzə Qədir İsmayilzadənin opera yazmaq həvəsindən danışır. Mirzə Qədir Bakıdakı "Saadet" məktəbinin müəllimi idi. "Vüsaqi" toxallısı ilə gözəl şeirlər yazırdı. Hənəfi Terequlov Mirzə Qədirə Müslüm Maqomayevi tanış edir və bostekar "Şah İsmayıl" operasını Mirzə Qədirin eyni adlı poeması əsasında yazdırır. Amma əsərin səhnə taleyi o qədər də rəvan olmur. Operanın premyerası ərəfosində Tağıyev teatrı yandırılır. Bundan bir müddət sonra təşkil edilən ikinci premyerada isə rejissor Hüseyn Ərəblinski öldürülür.

Xalq yazıçısı Anar yazır: "Musiqi tariximizin görkəmli xadimi mövqə-

Yılın daşdan çıxan, daha doğrusu, yağıncın odundan - alovundan çıxan, sonralarsa Ərəblinskinin ölüm günü ilə qovuşan premyerası... Premyera başlar-başlamaz bir nəfər səhnəyə çıxıb deyir: "Ağalar, rica edirəm ayağa qalxıb böyük aktyorumuz Hüseyn Ərəblinskinin xatirəsini bərdəqiqətlik sükküta yad edək". Akademik Rafael Hüseynov "Yaşıl yarpaq" əsərində yazır ki, bütün salon məktəblərində müəllimlik etmək hüququ alır. İki il sonra Bakıya köçərək 1911-ci ildə Sabuncudakı şöhrət kollecinə işə başlayır. Bakı həyatı ona həmin vaxtlarda Üzeyir bəy Hacıbəylinin rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərən müsəlman opera truppası ilə əməkdaşlıq imkanını verir. Azərbaycan musiqili teatrının orkestrində skripkada ifa etməyə başlayır.

saxlanmışdı. Nəhayət, Maqomayev və M.S.Ordubadı Dövlət Opera teatri üçün türk dilində "Nərgiz" operası yazmaq öhdələrinə götürmüşlər.

"Nərgiz" operası

O, bu əsəri Hüseyn Cavidin "Çobanlar" radiopyesinin süjeti əsasında yazır. Librettounun müəllifi Məmməd Səid Ordubadidir. Bostekar "Nərgiz" operasında improvizasiya üsulundan mümkün qədər uzaqlaşır. Operanın melodik quruluşunda milli musiqi nümunələrinə intensiv müraciət etməklə yanaşı, çoxsəslili xora da üstünlük verir. Bu operanın uğurlunda Müslüm Maqomayevlə yanaşı, tanınmış bostekar həmkarı R.M.Qliyerin də müəyyən rolu olur.

Müəllif əsəri 1935-ci ildə yazsa da, ağır xəstəliyinə görə opera üzərində işləri tam başa çatdırma bilmir. Bunu R.M.Qliyer öz üzərinə götürür, onu səhnə həlli üçün hazırlayır. 1935-ci ildə 24 dekabrda A.Tuqanovun rejissorluğu və dirijorluğu ilə "Nərgiz" operasının premyerası olur. Opera elə böyük rəğbət qazanır ki, Müslüm Maqoma-

Üzeyir Musiqi Günü

Evlər də sahiblərinə bənzər. Bəzən böyük saraylarda duymadığın istiliyi sada bir evdə hiss edirsən. Bu ev də sahibi kimi işıqlıdır, doğmadır...

Azərbaycanın dahi oğlu Üzeyir bəy Hacıbəylinin ocağıdır bura. Dünyaya gəldiyi gün ölkəsində önənəvi Üzeyir bəy Musiqi Günü kimi tənəto ilə bayram edilən böyük bəstəkarın 63 illik ömrünün 27 ilinə şahidlik edib bu ev. Üzeyir bəy 1915-1942-ci illərdə burada yaşayıb. 1975-ci ildən bəri isə muzey kimi fəaliyyət göstərir. Yerləşdiyi küçünün adı keçmişdə Verxnyaya Priyutskaya, sonralar Ketsoveli olub. İndi akademik Şamil Əzizbəyov küçəsi adlanır.

Xatirələr "danışan" şəkillər

Kiçik həyəti keçib Üzeyir bəy Hacıbəylinin ev-muzeyinə daxil oluruq. Ev dəhliz, 4 otaq və şüşəbəndən ibarətdir. Dəhlizdə bizi Üzeyir bəy "qarşılayır". Üzeyir bəy Hacıbəylinin burada yerləşdirilmiş büstü heykəltar Şəhəddət Salıqov tərəfindən hazırlanıb.

Muzeyə tanışlığa birinci otaqdan - iş otağında başlayırıq. Böldürücü Üzeyir bəy Hacıbəylinin ev-muzeyinin elmi katibi Nərgiz Qədirova.

dan daha açıqışıldır, şəkil çəkməyi və kitab oxumağı sevər, könüllü olaraq tatar (türk) dilinə və əksinə məqalələr tərcümə edir. Xasiyyətcə şəndir, ayıqdır, il boyu oxlaqı 5 (ola)".

Poeziyaya və musiqiyə məhəbbət ruhunda tərbiyə almış gənc Üzeyir bəy gözəl səsi vardı. Xalq mahnılarını, muğamları məharətlə ifa edirdi. Divardan oxuduğumuz bu sətirlər bəstəkarın özünün fikirləridir: "İlk musiqi təhsilimi uşaqlıqda Şuşada məşhur xanəndə və tarzenlər arasında almışam. Mənim səsim onlara çox xoş gəlirdi. Onlar mənə muğam və təsnifləri öyrədirdilər".

Sahibi kimi işıqlıdır, doğmadır

Şuşa şəhərində Hacıbəylilər ailəsinə məxsus olmuş, 1885-ci il sentyabrın 18-də dünyaya gələn Üzeyir bəyin uşaqlıq və ilk gənclik illərini keçirdiyi evin maketi qarşısında dayanırıq. Dövrünün sayılıb-seçilən ziyalılarından biri - Mirzə Əbdülhüseyn bəy Qarabağın məşhur nəsil-lərindən olan Əliyevləyovların qızı Şirinbəylin xanım beş övlad - üç oğlan və iki qız böyüdüb, tərbiyə ediblər o evdə. 1959-cu ildən isə muzey kimi fəaliyyət göstərib. 1992-ci il mayın 8-də Şuşa şəhərini təcavüzkar ermənilər işğal ediblər. Bir ay qabaq Üzeyir bəy Hacıbəylinin ev-muzeyindəki oşaların çoxunu Şuşadan Bakıdakı ev-muzeyinə gətirmək mümkün olub. Ancaq qalan oşaları işğalçılar qarət ediblər, evi dağıdıb-lar. Təsəllimə odur ki, müəffər Azərbaycan Ordusu Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun digər əraziləri kimi Şuşanı da Ermənistan silahlı qüvələrinin işğalından azad edib. 2020-ci il noyabrın 8-də düşmənlər əsarətdən qurtulmuş qala şəhərində də tikinti-quruculuq, bərpası işləri həyata keçirilir. Üzeyir bəy Hacıbəylinin Şuşadakı ev-muzeyi də fəaliyyətinə davam etdirəcək. Muzeyin yaxın vaxtlarda açılışı gözlənilir.

İş otağında divara vurulmuş şəkillərdən birində balaca Üzeyir bəy atası Əbdülhüseyn Hacıbəyovla birlikdədir. Şəkildə 1890-cı il göstərilir. Nərgiz Qədirova xatırladı ki, Üzeyir bəyin atası Mirzə Əbdülhüseyn Hacıbəyov Xurşidbanu Natəvanın şəxsi mirzası olub. O, övladlarının öz dövrlərinə görə yaxşı təhsil almalarına çalışıb. Üzeyir bəy də ilk təhsilini mədrəsədə alıb, sonra ikillik rus-tatar məktəbində oxuyub. 1899-cu ildə Qori Müəllimlər Seminariyasına daxil olub. Seminariya 1904-cü ildə bitirib, bir il Hadrut kənd məktəbində, 1905-ci ildən isə Bakıda Bibiheybət, sonra Bayıl "Səadət" Xeyriyyə Cəmiyyətinin məktəbində dərslər deyib. Riyaziyyat, coğrafiya, tarix, rus dili, ana dili, musiqi fənlərini tədris edib. Nərgiz Qədirova diqqətə çatdırır ki, Üzeyir bəy Hacıbəyli türk, fars, rus, tatar, gürcü dillərini mükəmməl bilirdi.

Həmin illərə aid şəkillərin birində Üzeyir bəyi seminariyaya qəbul etmişdirlər. Digərində Üzeyir bəy seminariyada təhsil alan qarabəyli tələbələr (1900), Qori Seminariyasının tələbələri (1904), Bibiheybət məktəbinin şagirdləri (1905-1906), "Səadət" məktəbi şagirdləri (1908), "Nicat" mədəni-maarif xeyriyyə cəmiyyətinin üzvləri arasında.

Şəkillər arasında Üzeyir bəy Qori Seminariyası sinif rəhbərinin verdiyi xasiyyətmənadan bu sətirlər çərçivələnib: "Qabilirdi, yoldaşların-

dan daha açıqışıldır, şəkil çəkməyi və kitab oxumağı sevər, könüllü olaraq tatar (türk) dilinə və əksinə məqalələr tərcümə edir. Xasiyyətcə şəndir, ayıqdır, il boyu oxlaqı 5 (ola)".

Poeziyaya və musiqiyə məhəbbət ruhunda tərbiyə almış gənc Üzeyir bəy gözəl səsi vardı. Xalq mahnılarını, muğamları məharətlə ifa edirdi. Divardan oxuduğumuz bu sətirlər bəstəkarın özünün fikirləridir: "İlk musiqi təhsilimi uşaqlıqda Şuşada məşhur xanəndə və tarzenlər arasında almışam. Mənim səsim onlara çox xoş gəlirdi. Onlar mənə muğam və təsnifləri öyrədirdilər".

yan bu otaqdakı büstünün müəllifi heykəltar Fərid Əbdürəhmanovdur.

İş otağının interyerini bəstəkarın yadigar qalan yumşaq mebel dostu və təvədan asılmış dörd lampalı qədim çıraq tamamlayır.

Muzeyin ikinci otağı - Yataq otağıdır. Burada yataq otağına məxsus ev oşaları yerləşdirilib. Divarlarda ailə fotosəkilləri, rəsm əsərləri asılıb. Şəkillər dahi şəxsiyyətin qayğısız ailə başçısı olmasından, himayədarlığından xəbər verir. Bəstəkar anasını, bacılarını, dul qalmış bacılarının uşaqlarını öz evində saxlayıb.

liyətə öks etdirilir. Rəssam Vəcihə Səmədovanın 1952-ci ildə çəkdiyi "Ü.Hacıbəyli tələbələri ilə" əsərində professor Üzeyir bəy Hacıbəyli istedadlı tələbələri Fikrət Əmirov, Cahangir Cahangirov, Süleyman Ələsgərov, Ədil Hüseynzadə ilə birlikdə pianoçu Elmira Nəzirovanın ifasını dinləyir.

Müxtəlif şəkillərdə Üzeyir bəy istedadlı tələbələri ilə görünür. Üzeyir bəy Hacıbəyli öz tələbələrini ata qayğısı göstərib. İstedadlı olanları ömər çəkib. Afaq Kərimovun Patika üzərində çəkdiyi rəsmdə Üzeyir bəy qocaman palıd ağacına bənzədilib.

1926-cı ilin xatirəsi olan şəkildə isə o, konservatoriyanın müəllimləri arasında. Başqa bir şəkildə Elmlər Akademiyasının akademikləri ilə birlikdədir.

Burada Üzeyir bəyin əsərlərindən ibarət stend görünür. Otaqda bəstəkarın müxtəlif əsərləri əsasında hazırlanmış tamaşalardan şəkillər nümayiş etdirilib. İpək parça üzərində əski əlifba ilə toxunmuş "Leyli və Məcnun" operasının afişası 1909-cu ildə hazırlanıb.

Üzeyir bəy Hacıbəyli Azərbaycan ilk musiqi məktəbləri, musiqi texnikumları təşkil edib, 1921-ci ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının əsasını qoyub. Radionun musiqi şöbəsinə rəhbərlik edib, xalq çalğı alətlərinin notlu orkestrinin, simfonik orkestrin, Dövlət xorunun, simli kvartetin, bir sözlə, Azərbaycan professional musiqisinin banisidir. O, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, Bəstəkarlar İttifaqının sədri olub. Bu otaqdakı oşalar Üzeyir bəyin bu misilsiz xidmətləri barədə muzeyə gələnlərə dolğun məlumat verir.

Bəstəkarın Musiqi nəzəriyyəsi kafedrasının professorluq attestatı, deputat mandatı və nişanı, Lenin ordeni, "Qırmızı Əmək Bayrağı" ordeni, "II Dünya müharibəsi illərində fədakar əməyi gözləyən" medalı və həmin medalın nüsxə vitridində. Bu eksponatların yanında onun tank qüvvələrinə maddi köməyinə görə İosif Stalinin adını daşıdığı ordeni, "II Dünya müharibəsi illərində fədakar əməyi gözləyən" medalı və həmin medalın nüsxə vitridində. Bu eksponatların yanında onun tank qüvvələrinə maddi köməyinə görə İosif Stalinin adını daşıdığı ordeni, "II Dünya müharibəsi illərində fədakar əməyi gözləyən" medalı və həmin medalın nüsxə vitridində.

Dördüncü otaq yemək otağıdır. Bu otaqda nümayiş etdirilən şəkillər, afişalar, programlar, bəstəkarın operetallarındır. Şərəfərinə çəkilmiş "Molla Nəsrəddin" məcmuəsi ilə başladı. Günlərin birində müştərək yazılmış bir məktub aldım. O məktubda Üzeyir bəy yazırdı: "Səid! Təvəccib edirəm ki, nə üçün Ordubadda qapanıb qalmısan. Son yığış Bakıya gəlmiş, öz yazlarına çox geniş səhifələr tapa bilmiş, sənəmlə yaxından tanış olmaq. Mən 20-ci ildə Həştərxandan Bakıya gəlmişdim. O zaman Bakı ziyalıları və yazıçıları ilə hələ tanış olmamışdım. Bir az sonra mərhum C.Cabbarlı ilə "Əxbar" qəzeti idarəsində görüşdüm. Üzeyiri görə bilməmişdim. Bir neçə gündən sonra mən "Əxbar" qəzetində müdir müavini təyin etdim. Bu rəzlərdə Üzeyir bəy birinci dəfə üz-üzə gəldim və tanış oldum. Bu görüş də yadımdadır, Üzeyir ölümünə qədər gülməyəyərk dedi: "Daha qorxmursankı!..." Üzeyir bəyin əsas xasiyyətlərindən biri də sadə yaşayışı sevməkdən ibarət idi. Mən əvvəlcə, bir çox opera və operetla müəllifli olan bu məhər bəstəkarın çox dəbdəbəli və təntənəli həyat keçirdiyini zənn edirdim. Amma "Koroğlu" operasını yazdıqımız bir neçə ilin ərzində fikrimin yanlış olduğunu anladım.

Üzeyir bəy müəllim olsaydı, mən də olmazdım", bunu xatirələrində Şərif Əxundovla həmişə qeyd edirdi: "Bugünkü varlığım, bugünkü müvəffəqiyyətlərimlə mən müəllimimə borcluyam. 1939-cu ildə Üzeyir müəllimin yanına gələrkən məktəbli qız idim, heç bir musiqi təhsilim yox idi. Üzeyir müəllimin konservatoriyaya aldığı hazırlıq kursunda oxumağa başladım. Üzeyir müəllim çox mehriban, səmimi, qayğıkeş, böyük ürəkli bir insan idi.

...1943-cü il. Maddi vəziyyətimiz ağırlaşdıqından ailəyə kömək etmək üçün mən işə girməli idim. Bu barədə Üzeyir müəllimin müjəzi etdim və o, mənə M.F.Axundov adına Opera və Balet Teatrına sifuyorluğa işə düzəltdi. 1944-cü ildə Üzeyir müəllimin müəlliflik göstərişi və təklifi ilə filarmoniyada hökumət baxışında ilk dəfə mən oxumuşam. Azərbaycan hmininin ilk ifaçısı olduğum üçün özümü xoşbəxt hesab edirdim. Müharibə illərində Üzeyir müəllim öz qonularından mənimlə Ağabacı Rzaevaya maddi yardım kəsdirirdi. Üzeyir müəllim haqqında çox danışmaq olar. O, əsl insan, mərəd adam idi. Onun xatirəsi qəlbimizdə silinməzdir".

Milli Ensiklopediyanın texniki redaktoru Səlim Əhmədovun da Üzeyir bəy haqqında xoş xatirələri var: "Üzeyir bəy musiqimizin təəsübkeşi ilə bərabər qayğıkeş insan idi. Babamgilin müllərində yaşayan Üzeyir bəyin böyük bacısının nəvəsi Kamal Paşayevlə yaxın dost idik. Üzeyir bəy bəy tanışlığım da bu dostluq nəticəsində yaranmışdı. Kamalla tez-tez onların evinə gedər, Üzeyir bəyin maraqlı söhbətlərinə qulaq asar, hətta onunla "Leyli və Məcnun"un "Koroğlu"nun məşqlərinə də gedərdik. Heç yadımdan çıxmaz, Üzeyir bəyin dəfn mərasimində Qori Akademiyasının əsas binası qarşısındakı insan səlinin qarşısını almaq mümkün deyildi. Bütün Üzeyirsevərlər bu ölüm sənətkarın son mənzilə yola salırdı. Bülbülün yanıqlı səslə oxuduğu "Sensiz" romans isə o gündən Üzeyir zəngin irsi, əvəzsiz sənət abidələri ilə birgə ölməzliyə qovuşdurdu..."

Üzeyir bəy Hacıbəyli xatirələrdə

Azərbaycan musiqi sənətinin banisi, Şərqdə ilk operanı yaratmış dahi bəstəkar Üzeyir bəy Hacıbəylinin dünyaya gəldiyi gün 18 sentyabr tarixi 1995-ci ildə önənəvi olaraq Milli Musiqi Günü kimi qeyd edilir.

Ruhunun işığı daima dünyamızı nurlandıran o dahi şəxsiyyətin Üzeyir bəy Hacıbəylinin bu günlərdə 139 illik yubileyidir. Üzeyir bəy Azərbaycan mədəniyyəti tarixində opera, operetta, balet janrının bünövrəsini yaratmağa nail oldu.

Gənc milli kadrlar hazırlamaq məqsədilə musiqi məktəblərini, musiqi texnikumunu, Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını ərəsayo getirdi. Bütün musiqi kollektivlərinin Xalq çalğı alətləri notlu orkestrini, Dövlət xorunu, simli kvarteti, simfonik orkestri, mahnı və rəqs ansamblını, sazçı qızlar dəstəsini təşkil etdi. Azərbaycan bəstəkarlığı məktəbinin əsasını qoyaraq, çox sayda bəstəkar və musiqişünaslar nəslə yetişdirdi. Tələbələrindən Qara Qarayev, Fikrət Əmirov, Asof Zeynallı, Niyazi, Tofiq Quliyev, Süleyman Ələsgərov və digərləri görkəmli bəstəkar və musiqişünas oldular.

Dahi bəstəkar Üzeyir bəy Hacıbəyli gözəl operalar, musiqili komediyalar, xor və xalq çalğı alətləri orkestri üçün yazılmış əsərlər, romans və mahnılar müəllifdir.

Vokal sənətinin zirvəsi sayılan Bülbül Üzeyir bəy Hacıbəyli ilə tanış oldu: "Mən bu böyük bəstəkarla Əbdürəhim bəy Haqverdiyev tanış etmişdim. "Əsli və Kərm" operasında Kərm rolunda çıxışının ikinci günü öz iş otağında mənə Üzeyir bəylə tanış etdi. Günlər keçdi, Üzeyir bəyin əsərlərinin qəhrəmanı oldum. Üzeyir bəylə mənə dostluğumun səbəbi onun əsərlərini oxumağım və operalarında baş qəhrəmanı roluna oynamağımı deyirdi. Bizim dostluğumuzun əsası ideya birliyidir, vətənimizə, xalqımıza olan məhəbbətimizin əks-sədasıdır".

M.S.Orudubadi böyük sənətkar bəsinədə xatirələrində qeyd edirdi: "Üzeyir ilə tanışlığım birinci dəfə "Molla Nəsrəddin" məcmuəsi ilə başladı. Günlərin birində müştərək yazılmış bir məktub aldım. O məktubda Üzeyir bəy yazırdı: "Səid! Təvəccib edirəm ki, nə üçün Ordubadda qapanıb qalmısan. Son yığış Bakıya gəlmiş, öz yazlarına çox geniş səhifələr tapa bilmiş, sənəmlə yaxından tanış olmaq. Mən 20-ci ildə Həştərxandan Bakıya gəlmişdim. O zaman Bakı ziyalıları və yazıçıları ilə hələ tanış olmamışdım. Bir az sonra mərhum C.Cabbarlı ilə "Əxbar" qəzeti idarəsində görüşdüm. Üzeyiri görə bilməmişdim. Bir neçə gündən sonra mən "Əxbar" qəzetində müdir müavini təyin etdim. Bu rəzlərdə Üzeyir bəy birinci dəfə üz-üzə gəldim və tanış oldum. Bu görüş də yadımdadır, Üzeyir ölümünə qədər gülməyəyərk dedi: "Daha qorxmursankı!..." Üzeyir bəyin əsas xasiyyətlərindən biri də sadə yaşayışı sevməkdən ibarət idi. Mən əvvəlcə, bir çox opera və operetla müəllifli olan bu məhər bəstəkarın çox dəbdəbəli və təntənəli həyat keçirdiyini zənn edirdim. Amma "Koroğlu" operasını yazdıqımız bir neçə ilin ərzində fikrimin yanlış olduğunu anladım.

Fikrət Əmirov isə öz xatirələrində qeyd edirdi: "Dahi bəstəkar mənim fikrimdə elə ilk görüşümdən mehriban, qayğıkeş, təvəzökar bir insan kimi qalibirdi. Bu unudulmaz müəllif bəstəkar böyük müəllimimiz Bülbül oldu. 1938-ci ildə Bülbül məni konservatoriyaya, bəstəkarın iş otağına aparıb təqdim etdi: "Üzeyir bəy, Moşədi Cəmilin yadigarıdır, kompozitor olmaq istəyir". Üzeyir məni özünə xas təmkinlə, çox mehriban bir münasibətlə qarşıladı. O gündən başlayaraq, ömrünün axırına qədər ölüm sənətkarın hərarətli münasibətini duyduq. Yeri gəlmişkən deyim ki, mənə Üzeyir musiqisinin yetirməsi adlandırılan var. Bu adla yalnız faxr edirəm. Mən Üzeyir müəllimdən xalq musiqisinin paklığını mənimsəmişəm. Üzeyir musiqisini nə qədər dinləsəm, mənə elə gəlir ki, ilk dəfədir eşidirəm. Hər dəfə o mənə təzə görünür. Yaşadığımız dərk etmişəm ki, nə yaxşı böyük sənətkarla durub-oturmaq səadəti mənə də nəşib olub, onun unudulmaz məsləhətlərini eşitməmişəm.

Şəvket Məmmədova öz xatirələrində yazırdı: "Onunla ilk görüşümü xatırlayıram -"

kən, Üzeyirün öz xalqını sonsuz məhəbbətlə sevən və bütün həyatını ona həsr edən vətənpərvər insanın unudulmaz obrazı qarşısında bir daha baş əyirəm. "Mənim Üzeyir qəlbimdə dərin iz salmış ilk görüşüm 1912-ci ildə olmuşdur. Bakıda olduğumdan xəbər tutub, o, mənim tələyimdə yaxından iştirakı etdi. Vəsəit olmadığı üçün musiqi təhsilimi yarımtü qoyduğumu eşidən kimi o, dərhal təklif etdi ki, tamaşa təşkil edib, toplanan pulla mənə yenidən oxumağa göndərsinlər. Bu səmimi dəqiqələr uzun illər qəlbimdə kök saldılar. Tale bizi bir daha görüşdürdü. Bakıdakı qadınlar klubunda "Arşın mal alan"dakı Gülcəhr rolunda ilk dəfə çıxış edəndən zaman yenidən Üzeyirlə görüşdüm. Burada mən onun oyunum haqqında ilk xoş rəylər eşitdim. Onun səmimi tərifləri mənə həvəsi verdi, gələcək fəaliyyətim üçün mənə böyük ruh verdi. Müəllimim, həssas və xeyirxah Üzeyir dostluğum bu andan başladı".

Tələbələrindən olan Ağabacı Rzaevaya Üzeyir bəylə bağlı xatirələrindən danışarkən qeyd edirdi: "Mənə müharibə illərində Ü.Hacıbəylinin sinfində oxumaq nəşib olmuşdur. Onun öz təhsil üsulu vardı: biza, musiqi məktəbi və konservatoriyanın tələbələrini həyatı dinləməyi, duy-malı bir xüsusiyyəti də qeyd etmək istəyirdim. O, bizim nəinki yaradıcılıq inkişafımıza nəzər yetirir, həmçinin həyatımızla, səhətimizlə də maraqlanırdı. Sinfə girəndə hamını nəzərdən keçirir, bir narahatlıq hiss edən kimi hökum soruşurdu. Müəllimimiz, dostumuz, gözəl insan çoxdandır ki, yoxdur. Ancaq onun xatirəsi qəlbimizdə daim yaşayır".

"Üzeyir müəllim olmasa idi, mən də olmazdım", bunu xatirələrində Şərif Əxundovla həmişə qeyd edirdi: "Bugünkü varlığım, bugünkü müvəffəqiyyətlərimlə mən müəllimimə borcluyam. 1939-cu ildə Üzeyir müəllimin yanına gələrkən məktəbli qız idim, heç bir musiqi təhsilim yox idi. Üzeyir müəllimin konservatoriyaya aldığı hazırlıq kursunda oxumağa başladım. Üzeyir müəllim çox mehriban, səmimi, qayğıkeş, böyük ürəkli bir insan idi.

...1943-cü il. Maddi vəziyyətimiz ağırlaşdıqından ailəyə kömək etmək üçün mən işə girməli idim. Bu barədə Üzeyir müəllimin müjəzi etdim və o, mənə M.F.Axundov adına Opera və Balet Teatrına sifuyorluğa işə düzəltdi. 1944-cü ildə Üzeyir müəllimin müəlliflik göstərişi və təklifi ilə filarmoniyada hökumət baxışında ilk dəfə mən oxumuşam. Azərbaycan hmininin ilk ifaçısı olduğum üçün özümü xoşbəxt hesab edirdim. Müharibə illərində Üzeyir müəllim öz qonularından mənimlə Ağabacı Rzaevaya maddi yardım kəsdirirdi. Üzeyir müəllim haqqında çox danışmaq olar. O, əsl insan, mərəd adam idi. Onun xatirəsi qəlbimizdə silinməzdir".

Milli Ensiklopediyanın texniki redaktoru Səlim Əhmədovun da Üzeyir bəy haqqında xoş xatirələri var: "Üzeyir bəy musiqimizin təəsübkeşi ilə bərabər qayğıkeş insan idi. Babamgilin müllərində yaşayan Üzeyir bəyin böyük bacısının nəvəsi Kamal Paşayevlə yaxın dost idik. Üzeyir bəy bəy tanışlığım da bu dostluq nəticəsində yaranmışdı. Kamalla tez-tez onların evinə gedər, Üzeyir bəyin maraqlı söhbətlərinə qulaq asar, hətta onunla "Leyli və Məcnun"un "Koroğlu"nun məşqlərinə də gedərdik. Heç yadımdan çıxmaz, Üzeyir bəyin dəfn mərasimində Qori Akademiyasının əsas binası qarşısındakı insan səlinin qarşısını almaq mümkün deyildi. Bütün Üzeyirsevərlər bu ölüm sənətkarın son mənzilə yola salırdı. Bülbülün yanıqlı səslə oxuduğu "Sensiz" romans isə o gündən Üzeyir zəngin irsi, əvəzsiz sənət abidələri ilə birgə ölməzliyə qovuşdurdu..."

Bayım DADAŞOVA,
Üzeyir bəy Hacıbəylinin ev-muzeyinin kiçik elmi işçisi

Üzeyir bəy və ailə üzvləri çox qonarpərvər olublar. Bu evin sayızsız-hesabsız qonaqlarından biri olmuş rus bəstəkarı Sergey Raxmaninovun şəkili muzeydə nümayiş etdirilib. Digər şəkili Peterburq konservatoriyasının rektoru Aleksandr Qlazunovundur. Üzeyir bəy Hacıbəyli 1913-cü ildə Peterburq Konservatoriyasına daxil olub. "Arşın mal alan" operasını konservatoriyada oxuyarkən tamamlayıb. Əsərlər təmsil olan Peterburq Konservatoriyasının rektoru Qlazunov gənc tələbənin istedadı heyrtə salıb.

Bəstəkarın iş zamanı çəkilən şəkildəki "Bekker" markalı royları da buradadır. Bir çox ölüm əsərləri ni bu otaqda, bu royaldə bəstələyib. Muzeyin elmi katibi danışır: "Üzeyir bəy Qori Seminariyasında oxuyanda simli alətlərdə çalması öyrəni. Royalin üzərindəki bu skripka da onun ilk skripkasıdır. Bəstəkar bu musiqi alətinin Tiflisin dükənlərindən birində alıb. O, Şərqdə ilk operanı - "Leyli və Məcnun" operasını yazanda həm bizim milli üçlükdən - tar, kamança və dəfdən, həm də skripka və alt kimi xarici musiqi alətlərindən istifadə edib".

Royalın üzərindəki büllür güldən isə Azərbaycan-Kanada federasiyasının prezidenti, doktor Səid Kazminin muzeyə hədiyyəsidir. Güldən üzərində Üzeyir bəyin əksi həkk olunub.

Otaqda bəstəkarın şəxsi kitabxanasının bir hissəsi düzülüşü iki kitab dolabı var. Kitablər Üzeyir bəyin mütləq dairəsinin çox geniş olduğunu göstərir. Üzeyir bəy Azərbaycan Dövlət Musiqi Akademiyasının öndəri, heykəltar Tokay Məmmədov tərəfindən düzəldilmiş heykəlinin maketi kitab dolabının üstündədir.

Üzeyir bəyin yazı masası pəncərə önündədir. Nərgiz Qədirova bildirir ki, sağlığında olduğu kimi nümayiş olunur. Divara vurulmuş Üzeyir bəy Hacıbəylinin yazı masasının arxasında iş zamanı çəkilmiş şəkli deyilən təsdiq edir: "Muzey təsis olunanda Üzeyir bəyin vəfalı ömür-gün

gilis tənəkə çubuğu, "Koroğlu" siqaret qutusunu, qol saatı, gümbüş qaçaqlı 2 şüşə pürəkəbəqabı, mərmər pərspeyye, dirijor çubuğu, gümbüş poçt bığcaqları, not, səmāndlər sanki sahibini gözləyir...

Bəstəkara 1945-ci ildə 60 illik yubileyi münasibətilə radiomikto işçilərinin hədiyyə etdiyi radioqəbulədicisi də iş otağında. Divardan asılmış portreti, "Leyli və Məcnun", "Koroğlu" operalarının fraqmentlərə toxunmuş xalça isə onun 60 illik yubileyinə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının alimlərinin hədiyyəsidir.

Divardan kəfkilli saat asılıb. Bir dəfə də vaxtı səhv göstərmədiyə görə ona Üzeyir bəy "ağillii saatım" deyərmiş. Dahi bəstəkarın 1948-ci il noyabrın 22-dən 23-nə keçən gecə, saat 2-də ürəyi dayanıb. Bu saat üçün də zaman o an bitib. Üzeyir bəyin bacısı uşaqları saatı dayandırblar.

Üzeyir bəyin son anında qalan zaman...

Muzeyin elmi katibi Üzeyir bəy Hacıbəylinin 1943-cü ildə naturadan çəkilmiş rəsmini göstərərək məlumat verir: "Rəssam Mikayıl Abdullayevun ilk işlərindən biridir. Cəfər Cabbarlı adına Teatr Muzeyi açılanda ora Üzeyir bəyin də portretini qoymaq istəyiblər. Rəssam çox sadə, təvəzökar insan olan Üzeyir bəy bəy xahiş edib və nəhayət, onun razılığı ilə. Konservatoriyamız otaqlarından birində kətan üzərində kömürle bəstəkarın portretini çəkməyə başlayıb. İş qırsı. Üzeyir bəy kətan üzərində özünün seluctini görüb, boynub. Rəssam Üzeyir bəyini iki portretini çəkib. Birini bəstəkarın özüne hədiyyə edib".

İş otağında Üzeyir bəyin "Azərbaycan" qəzetində çaldığı illəri öks etdirən şəkli, yaxın dostu və bacanı bəstəkar Müslüm Maqoməyevin portreti, bəstəkarın xatirə muzeyinə hədiyyə edilmiş portreti var. Üzeyir bəy

Yataq otağında Üzeyir bəy, Məleykə xanım, bəstəkarın ilk musiqi müəllimi olmuş dayısı Ağalar bəy Əliyevləyovun, anası Şirinbəy xanım, bacıları Abuhəyat xanım və Sayad xanım, bacısı uşaqları, qardaşları - Əməkdar incəsənət xadimi Zülfüqar Hacıbəyov və ictimai-siyasi xadim, publisist, redaktor Ceyhun Hacıbəyli, onların həyat yoldaşları və övladlarının şəkilləri divarı bəzəyir.

Bəstəkarın anası Şirinbəy xanımın rəsmini Mikayıl Abdullayev, atası Əbdülhüseyn bəyin rəsmini Oqtay Sadıqzadə, "Koroğlu" bəy Hacıbəyov və Məleykə xanım Peterburqda rəsmini Ənvər Əliyev çəkib. Üzeyir bəy Hacıbəylinin iş zamanı təsvir edilən irihəcmli rəsmlər sənətinin müəllifi Tahir Salahovdur. Məleykə xanımın büstünü heykəltar Fərik Əzamətov hazırlayıb.

Bu otaqda dahi bəstəkarın öz əsərlərinə dirijorluq edərkən geyindiği frakı nümayiş etdirilib. Otağın künçündəki kiçik dolabın üstündəki ağ çini külləbə, fil fiquru, ağ kətan dəsmal və elektrik əlşənqi, işarısında kiçik çəhray güldən var.

Otaqda yerləşdirilmiş metal çarpayılardan üstündə ipək səpərlə işlənmiş fransız qobeleni asılıb. Şərq bazarından bir səhnəni öks etdirən bu zərif əl işi Üzeyir bəy Məleykə xanımın hədiyyəsidir.

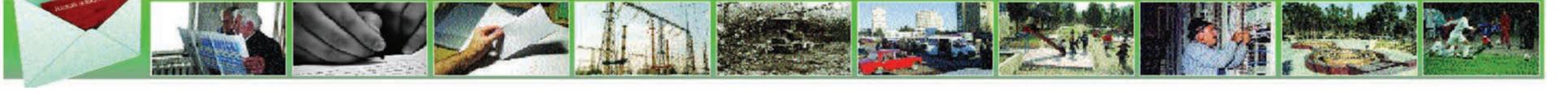
Yataq otağında iri güzgüli paltar dolabı var. Otağın aşağı hissəsində qoyulmuş komodun üstündə Almaniyanın "EHRICH&QRAET" firmasında istehsal edilmiş lampa, tərəş dostu, bəstəkarın eynəsi, masaüstü güzgü var. Döşəməyə Hacıbəylilər ailəsinə məxsus kiçik yun xalça salınıb. Təvədan bir lampalı qədim qəndil asılıb.

Qocaman palıd ağacına bənzəyən dahi

Memorial üslubda bəzədilmiş ilə digər otaqlardan fərqlənən üçüncü otaq Yaradıcılıq otağıdır. Burada ev sahibinin pədaçq, alim, ictimai xadim, dramaturq, bəstəkar kimi fə-

Məktublar: problemlər, rəylər, təkliflər...

● NÜMUNƏ Qəsəbəmizi evimiz, gəncləri övladlarımız hesab edirik

lir, yaşıllıqlar salınır. "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində yeni yaşıllıq zolaqları salınacaq və ağaclar ekiləcək. Həmçinin parklarda yaşıllıqlar genişləndiriləcək.

Bütün bu proseslərdə qəsəbə əhalisi də yaxından iştirak edir. Qəsəbədə vaxtaşırı bir sıra ədəbi-bədii tədbirlər - "Sumqayıt şəhərinin 75 illiyi" və "Sumqayıt sairlərimizin şeirlərində", "Narkomaniyaya yox deyək", "Ekologiyamızı qoruyaq" kimi tədbirlər və şahmat, dama yarışları keçirilir. Sumqayıtın qurucuları ilə yeni nəslin nümayəndələri arasında da görüşlər təşkil edirik. Bu günlər qəsəbədəki musiqi məktəbinin nəzdində olan rəsm dərnlərinin üzvləri ilə birlikdə şəhərimizin yubileyinə rəsm müsabiqələri təşkil etmişdik.

Ağsaqqallarımız Sumqayıtın 75 yaşını qeyd etməyə hazırlaşır. Qəsəbəmizin əvvəlki illərini və indiki həyatını əks etdirən sərgilər, qocaman tağıyevçilərin ziyarəti və digər tədbirlər yer alacaqdır.

Bu gün qəsəbənin qarşılaşdığı problemlər də şüurumuz tərəfindən araşdırılır, onların həlli üçün əlaqədar idarələr qarşısında məsələ qaldırılır. Bu qəsəbə bizədirsə, böyük-küçük hamımız onun inkişafı üçün çalışmalıyıq. Odu ki, ağsaqqallar həm də gənclər arasında tərbiyəvi işlərin aparılmasında yaxından iştirak edirlər. Ona görə ki, son illər qəsəbədə cinayət hallarının sayı azalıb.

Əsas məsələlərdən biri gənclərimizin təhsilidir. Son illər ali məktəblərə qəbulda artım müşahidə olunur. Hamı yaxşı başa düşür ki, gələcək elmin yüksəlişinə söykənir. Əminlik ki, qəsəbə sakinlərinin illərin sınağından keçən əzmkarlığı, sağlamlıq ruhu və gələcəyə inamı bizi nurlu sabahlara aparacaq.

Arif QAFAROV,
Sumqayıt şəhəri, Hacı Zeynalabdin Tağıyev qəsəbəsi
Ağsaqqallar Şurasının sədri

● TƏŞƏKKÜR Əmək yarmarkasında özümə daimi iş yeri tapdım

Ölkəmizdə yürüdülmüş sosial siyasətin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır və hər bir vətəndaşın sosial durumu, rifahı, məşğulluğunun təminatı dövlətimiz üçün hər zaman vacib məsələ hesab edilir.

Dövlət başçısının vətəndaşların məşğulluğunun təminatı üçün verdiyi tapşırıq və tövsiyələr Daşkəsən rayonunda da ardıcıl icra olunur və həyata keçirilən əmək yarmarkaları bu sahədəki silsilə tədbirlərdən biridir. Bu günlərdə rayonda keçirilən əmək yarmarkası buna misal ola bilər. Yarmarkada Dövlət Məşğulluq Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Sadiq Əliyev çıxış edərək agentliyin həyata keçirdiyi layihələri, nəzərdə tutulan işləri, karyera planlamasını, eyni zamanda əmək bazarına keçid etməyə hazırlaşanlar üçün yaradılan bərabər imkanları, texnoloji yenilikləri iştirakçıların nəzərinə çatdırdı.

Tədbirdə 27 işəgötürən tərəfindən 200 vakansiya təqdim edilmişdi. Gəncə-Daşkəsən Regional Məşğulluq filialının Daşkəsən rayon xidmət şöbəsi tərəfindən işsiz kimi qeydiyyatdan alınmış 189 nəfər əmək yarmarkasında iştirak etdi. Mən də yarmarkada özümə müvafiq iş tapdım. Artıq bir neçə gündür ki, rayon Kommunal Təsərrüfatı İdarəsində işə başlamışam. İşimdən çox razıyam. Alacağım əməkhaqqı da mənə qane edir.

Ailəməz adından bu cür tədbirləri keçirən qurumlara təşəkkür edirəm.

Səkinə İBRAHİMOVA,
Daşkəsən rayon sakini

Rəsmi məlumat verilmişdir

"Azərbaycan" qəzetinin 6 avqust 2024-cü il tarixli sayında dərc edilmiş "Yollar təmir olunarsa..." sərəlvhəli oxucu məktubunda qaldırılmış məsələ ilə əlaqədar bildirik ki, son vaxtlar yaşın güclü yağışlar səbəbindən Xızı rayonu ərazisində olan avtomobil yollarına, o cümlədən Baxışlı-Altağac yolunun bir neçə hissəsinə asfalt çökmələri nəticəsində ciddi zərər dəymiş, Altağac qəsəbəsində Ataçay çayı üzərində quraşdırılmış metal konstruksiyalı körpülər yararsız vəziyyətə düşmüşdür.

Qeyd olunanları nəzərə alaraq yarana biləcək hər hansı bir təhlükənin qarşısını almaq üçün qəzalı vəziyyətə düşmüş yolların təmir olunması ilə bağlı 5 avqust 2024-cü il tarixdə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi "1 nömrəli Yol İstismarı" MMC-yə Xızı Rayon İcra Hakimiyyətinin rəsmi məktubu ilə məlumat verilmişdir.

Ceyhan İSGƏNDƏROV,
Xızı RİH Sənədlərlə və vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinin müdiri

Binəqədi qəsəbəsinin elektrik şəbəkəsi mərhələli şəkildə yenidən qurulacaq

"Azərbaycan" qəzetinin 18 iyul 2024-cü il tarixli sayında dərc edilmiş "Qəsəbə sakinləri problemin həllini gözləyir" sərəlvhəli oxucu məktubunda qaldırılmış problemin həlli istiqamətində tədbir görülməsi barədə müraciətə "Azərişiq" ASC-də baxılmışdır.

Bununla əlaqədar olaraq bildirik ki, Binəqədi rayonu Binəqədi qəsəbəsinin elektrik şəbəkəsində "Azərişiq" ASC tərəfindən mütəmadi olaraq təmir-bərpa işləri aparılır və qəsəbə sakinləri qəza halları istisna olmaqla fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin olunur.

Qeyd edək ki, Binəqədi qəsəbəsində sakinlərin fasiləsiz və keyfiyyətli elektrik enerjisi ilə təmin olunması məqsədilə əhalinin sıx məskunlaşdığı hissələrdə tərəfimizdən 5 yeni güc mərkəzi quraşdırılmış, yüklənməsi çox olan komplekt transformator məntəqələrində (KTM) transformatorlar 630 və 1000 kVA gücündə transformatorlarla dəyişdirilmiş, 6000 metrden çox kiçik en kəsikli özünlüdaşıyan izolyasiyalı naqillər (ÖİN) böyük en kəsikli ÖİN-lə əvəz olunmuş, ehtiyac yaranan yerlərdə yeni ÖİN tipli naqillər quraşdırılmışdır.

Məlumat üçün bildirik ki, Binəqədi qəsəbəsində yenidənqurma işlərinin aparılması üçün elektrik şəbəkəsinin layihələndirilərək bu istiqamətdə işlərin mərhələli şəkildə yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Vüsal QURBANOV,
"Azərişiq" ASC-nin Texniki Departamentinin direktoru

● LAQEYDLİK Unutmayaq ki, ziyarətqahlar həm də tariximizdir

Azərbaycanda Beşbarmaq pirini tanımayan adam az olar. Gün ərzində həm Quba-Qusar, həm də əks istiqamətdə minlərlə avtomobilin əksəriyyəti həmin ziyarətqahın qarşısından keçir. Dayanb ziyarət edənlər də az olmur.

Mən uzun illərdir ki, həmin ərəzidən keçəndə çoxlarının söhbətinin şahidi olmuşam. Əgər 10 il əvvəl burada ziyarət məqsədi ilə dayanırdılarsa, bu gün onların əksəriyyəti bu məkana ticarət yeri kimi yanaşırlar, çünki ziyarətqahın ərəzindəki obyektlərin hamısı ticarətyönlüdür. Özü də qiymətli başqa yerdəkindən bir neçə dəfə baha. İkincisi, burada antisənitarlığa hökm sürür.

Hər tərəf siqaret kötlükləri, qarğıdalı cecəkləri, zibillə dolu sellofan torbalarla doludur. Yoldan keçənlərə əl-üzlərini yumaq üçün 15 su kranı quraşdırılıb ki, onun da yarıdan çoxu işləmir. Sahibsiz küçə heyvanları isə bir başqa mövzunun söhbətidir.

Həmin ərəzidə asfalt dağıldığından, yağışlı havada gölməçələr yaranır. Xeyli vaxtdır burada təmir işləri aparılmayıb. Unutmayaq ki, ziyarətqahlar təkcə inam yerimiz deyil, həm də tariximizdir. İnanc yerinə və tarixə isə belə laqeyd münasibət heç kimə başcalığı gətirmir.

İsmayıl MURADZADƏ,
Siyəzən rayon sakini

● Foto

COP29-a evsahibliyi edəcək Bakıda global tədbirə hazırlıq işləri daha da sürətlənib. Paytaxtın hər yerində abadlıq işləri görülür. Şəhərin bir çox küçə və prospektlərində təmir-bərpa işləri aparılır, o cümlədən yollara yeni asfalt döşənir, beynəlxalq standartlara uyğun yol nişanları quraşdırılır, binaların fasadları yenilənir. Ölkəmizə göstərilən etimadı doğrultmaq üçün hər kəs öhdəsinə düşən vəzifəni yüksək səviyyədə yerinə yetirməyə çalışır.

Fotolar İlham BABAYEVİNDİR

● RAZILIQ Məhəlləmizdə aparılan yenidənqurma işləri bizi rahatlığa çıxarıb

Son illər Ağstafa şəhərində əhalinin rahatlığını təmin etmək məqsədilə icra olunan tədbirlər çərçivəsində bir sıra küçələrdə əsaslı təmir və abadlıq işləri həyata keçirilmişdir.

Bizim yaşayış ərazisində Əhmədov küçəsi də tanınmaz dərəcədə yenidən qurulmuşdur. Piyada səkili və avtomobil yollarına asfalt örtük salınmış, elektrik təsərrüfatı yenilənmiş, sakinlər internetlə təmin edilmişdir.

Hörmətli redaksiya! Ağstafada görülən yenidənqurma işləri söz yox ki, ayrı-ayrı qurumların diqqət və qayğısı sayəsində mümkün olur. Odu ki, bu işdə əməyi olan hər kəsə küçəmizin sakinləri adından minnətdarlığımızı bildiririk.

Salman ABBASOV,
Ağstafa şəhər Əhmədov küçəsinin sakini

● GİLEY Kürdəmir-Şamaxı yolunun əsaslı təmirə ehtiyacı var

Neçə ildir taksidən fəaliyyəti ilə məşğulam. Demək olar ki, respublikamızın bütün bölgələrində olmuşam. Sürücü üçün ən vacibi rahat yol, bir də maraqlı müstəvidir. Yollarımızın böyük hissəsi təmir edililib. İkinci işə bəxt işidir.

Amma bəzən həmişə getdiyim yolu bir aydan sonra dağılmış görəndə qanım qaralır. Bakı-Qazax magistralının Kürdəmir rayonu ərazisindən Şamaxıya yol ayrılır. El arasında ona "çöl yolu" deyirlər. Oradan Şamaxı, Ağsu, İsmayıllı və Göyçay rayonlarına keçmək olur. Həm də həmin yolla gedəndə magistraldan yaxın düşür.

Mən bir neçə ay əvvəl həmin yolla gedib-gəlmişdim. Problem yox idi. Bir neçə gün öncə yenə oradan keçməli oldum. Ağsunun Bağırılı kəndində olan məsafə o qədər də pis deyil. Amma oradan rayon mərkəzinə yolda yaranan çalalar, dağıntılar sürücülərin və maşınların, necə deyirlər, atasını ağladır. Bico kəndindən Ağsu istiqamətində bir neçə yerdə təmir işləri aparılıb. Lakin bu kifayət etmir. Həmin yolda əsaslı təmir işləri görülməlidir. 5 rayon üçün keçid rolu oynayan bu yolun əhəmiyyəti böyükdür. Unutmayaq ki, rahat yolla məsafə də kiçilir.

Həm də indi havalar yaxşıdır. Payız və qış aylarında Şamaxı və Ağsu aşırımları bağlananda hamı yəqin ki, bu yolu seçəcək. Əgər burada təmir aparılmasa, sürücülər böyük çətinliklə üzləşəcəklər.

Ramiz İBRAHİMOV,
Ağsu rayon sakini

Heydər Əliyev Fondundan uşaqlara daha bir hədiyyə

Heydər Əliyev Fondunun məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin inkişafı sahəsindəki fəaliyyəti çərçivəsində növbəti layihəsi sentyabrın 17-də Qaradağ rayonunda həyata keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, rayondakı 286 saylı körpələr evi-uşaq bağçası 1980-ci illərdə inşa olunub. Uzunmüddətli istismar nəticəsində binanın yuxarıdaşyan konstruksiyaları köhnəlib və istifadəyə yararsız vəziyyətə düşüb.

şüb. Heydər Əliyev Fondu tərəfindən binada təmir-bərpa işləri həyata keçirilib və bağçanın 120 yerlik yeni binası artıq istifadəyə verilib. Burada uşaqlar üçün yataq və oyun otaqları, akt zalı, mətbəx, tibb otağı və digər inzi-bati və texniki otaqlar mövcuddur. Müəssisə zəruri mebel və avadanlıqlarla tam təchiz edilib. Bağçanın həyətini ərazisində yenidənqurma və yaşıllaşdırma işləri aparılıb, uşaq oylonca qurğuları yaradılıb, qruplar üçün söhbətgahlar quraşdırılıb.

Gəncə Dövlət Universitetində yenidən qurulan tədris binası istifadəyə verilmişdir

Gəncə Dövlət Universitetində (GDU) 2024-2025-ci tədris ilinin başlanması və Bilik Gününə həsr edilən tədbir keçirilmişdir. Öncə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilmiş, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canından keçən şəhidlərimizin xatirəsi bərdəqiqətlik sükutla yad edilmişdir.

Tədbiri giriş sözü ilə açan GDU-nun rektoru Yusif Yusibov yeni tədris ilinin başlanması münasibəti ilə universitetin əməkdaşlarını və tələbələrini təbrik etmiş, birinci kurs tələbələrinə uğurlar arzulamışdır.

Rektor çıxışında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təhsilin inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğısından bəhs edərək dövlət başçısı İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təhsil sahəsinin inkişafı istiqamətindəki əvəzsiz xidmətlərindən danışıb, son illər ərzində universitetdə əldə olunan nailiyyətlər, ali təhsil ocağının yüksək nüfuzu, kadr hazırlığı, tələbələr üçün yaradılan yeni imkanlar haqqında söhbət açmışdır. Rektor son, illər universitetə qəbul olunan tələbələr arasında yüksək bal toplayanların sayının artdığını vurğulayaraq demişdir ki, bu tədris ilində də ali təhsil müəssisələrinə keçirilən qəbul imtahanlarında Gəncə Dövlət Universitetinin bakalavriat səviyyəsində 600 və daha çox bal toplayaraq qəbul olunan tələbələrə payız semestri ərzində aldıkları təqaüddən əlavə hər ay 200 manat məbləğində həvəsləndirici təqaüd veriləcək.

Növbəti semestrlərdə isə ÜOMG-si 91-100 bal aralığında olduğu və universitetin ictimai həyatında fəal iştirak etdiyi halda onlara təqaüdü verilmiş davam etdiriləcək.

Sonra Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Adil Tağıyev çıxış edərək universitet rəhbərliyini, professor-müəllim heyətini və tələbələrini təbrik etmiş, gənclərin biliklərlə yiyələnməsi üçün ölkəmizdə yaradılan imkanlardan danışıb.

Tədbirdə 645 bal ilə universitetin Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliliyi ixtisasına qəbul olunan Tovuz Hüseynova ali təhsilini Gəncə Dövlət Universitetində alacağı üçün fəxr etdiyini demişdir. Sonra valideynlərdən Türkan Cəlilova çıxış edərək gənclər üçün yaradılan şərait və imkanlara görə universitet rəhbərliyinə minnətdarlığını bildirmişdir.

Tədbirin davamında GDU-ya yüksək balla qəbul olunan gənclərə hədiyyələr təqdim edilmişdir.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUATYAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2024-cü il üçün abunə yazılış davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatyayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmətbuatyayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat
6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat
3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat
1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzlənsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

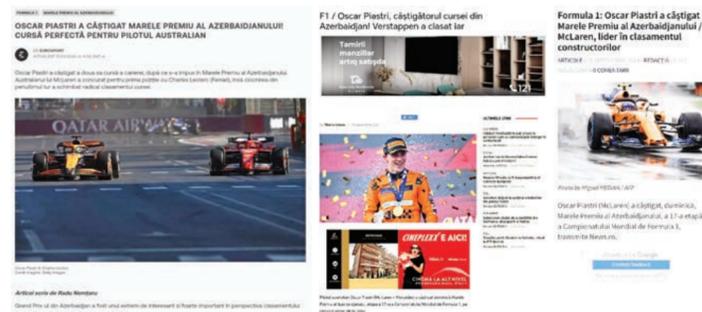
Azercell abunəçilərinin nəzərinə!

"Azercell Telekom" MMC tərəfindən göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin daha da artırılması məqsədilə aparılacaq təkmilləşdirmə işləri ilə əlaqədar 19.09.2024-cü il tarixi gecə saatları ərzində bəzi xidmətlərin istifadəsində müvəqqəti çətinliklərin yaranması mümkündür. Təkmilləşdirmə işləri yekunlaşdıqdan sonra xidmətlərdən tam normal əsaslarla istifadə edilməsi imkanı təmin ediləcəkdir.

Rumıniya mediası "Formula-1" Azərbaycan Qran-prisini geniş işıqlandırır

Rumıniyanın önəmli xəbər agentlikləri Bakıda keçirilən "Formula-1" Azərbaycan Qran-prisini geniş şəkildə işıqlandırdılar.

AZƏRTAC-ın məlumatına görə, "GSP", "G4media", "Pitstop", AGERPRES xəbər agentlikləri paytaxtımızın 2016-cı ildən "Formula-1" yarışlarına evsahibliyi etdiyini və pilotların Bakı Şəhər Halqasında iki saat ərzində 51 dövrə vurdğunu yazıb. Bildirilib ki, "McLaren" komandasının avstraliyalı pilotu Oskar Piastri bu yarışda birinci yeri tutub, Şarl Lekler ("Ferrari") ikinci, Corc Russell ("Mercedes") isə üçüncü olub.

Həmçinin 13 sentyabrda keçirilmiş ikinci sərbəst yürüşdə "Ferrari" ilə yarışan monakolu Şarl Leklerin finiş xəttinə digər pilotlardan əvvəl çatdığı bildirilib. Leklerin bir gün əvvəlki sıralamada turunda da ən yaxşı nəticəni əldə etdiyi qeyd edilib. Azərbaycanın bu il səkkizinci dəfə "Formula-1" yarışlarına evsahibliyi etdiyi və Bakı Şəhər Halqasının 2026-cı ilə qədər təqvimdə qalacağı vurğulanıb.

vəl çatdığı bildirilib. Leklerin bir gün əvvəlki sıralamada turunda da ən yaxşı nəticəni əldə etdiyi qeyd edilib. Azərbaycanın bu il səkkizinci dəfə "Formula-1" yarışlarına evsahibliyi etdiyi və Bakı Şəhər Halqasının 2026-cı ilə qədər təqvimdə qalacağı vurğulanıb.

ci dəfə "Formula-1" yarışlarına evsahibliyi etdiyi və Bakı Şəhər Halqasının 2026-cı ilə qədər təqvimdə qalacağı vurğulanıb.

Dünya çempionları Vətənə dönüblər

Portuqaliyanın Qımarayş şəhərində keçirilmiş dünya yaş qrupları yarışları və gənclər arasında dünya çempionatında qızıl medal qazanan Azərbaycanın akrobatika gimnastları Vətənə dönüblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, yığma üzvlərini Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının nümayəndələri, azarkeşlər, idmançıların yaxınları və media mənsubları qarşılayıblar.

13-19 yaş kateqoriyasında çıxış edən Nəzrin Zeyniyeva, Zəhra Rəşidova və Anahita Bəşiridən ibarət qadın qrupu İsrail və Portuqaliyadan olan rəqiblərini qabaqlayaraq fəxri kürsünün ən yüksək pilləsində yer alıb. Yarışda həmçinin milli komandanın üzvlərindən Dinara İbadova, Qəşəng Ağamoğlanlı, Ceyla Əlizadə, Diana Məmmədova, Safiya Babayeva, Firuzə Qasımlı, Ayan Hacı, Aylin Məmmədova və Jəsmın Əliyeva da mübarizə aparıblar.

Dənizkənarı Bulvar İdarəsinin sabiq vəzifəli şəxsi barəsində cinayət işi başlanıb

Dənizkənarı Bulvar İdarəsi publik hüquqi şəxsin vəzifəli şəxslərinin qanunsuz əməlləri barədə Azərbaycan Respublikası Hesablaşma Palatasından daxil olmuş material əsasında Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanıb.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə,

ibtidai istintaqla həmin idarənin İdarə Heyətinin sabiq sədri Mustafayev İlqar Əziz oğlunun 2021-2023-cü illər ərzində idarənin fəaliyyəti istiqamətləri üzrə ayrılmış xüsusilə külli miqdarda pul vəsaitini mənimsəmə və israf etmə yolu ilə talamasına, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməsinə və vəzifə saxtakarlığı törətməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Toplanan ilkin sübutlar əsasında İlqar Mustafayevə Cinayət Məcəlləsinin 179.4

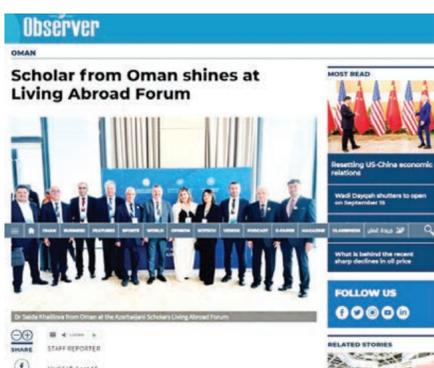
(xüsusilə külli miqdarda ziyan vurmaqla mənimsəmə), 308.2 (ağır nəticələrə səbəb olan vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) və 313-cü (vəzifə saxtakarlığı) maddələri ilə ittiham elan edilməklə müstəntiqin vəsətəti və ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorun təqdimatı əsasında Binəqədi Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə həbs qətimkanı tədbiri seçilib.

Hazırda cinayət işi üzrə ibtidai istintaq davam etdirilir.

Oman mətbuatında Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlı Alimlərin Forumu haqqında məqalə dərc olunub

Oman Sultanlığında geniş oxucu kütləsinə malik olan "omanobserver.com" saytında Bakıda baş tutan Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlı Alimlərin Forumu haqqında məqalə dərc edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin, Elm və Təhsil Nazirliyinin və Dünya Azərbaycanlı Alimlər Birliyinin təşkilatlığı ilə keçirilən forumun Omandan olan iştirakçısı, "Royal Conservatory of Music and Art"ın həmtəsisçisi Dr. Səidə Xəlilovanın tədbirlə bağlı təəssüratları məqalədə əks olunub.

Qeyd edilib ki, forumun əsas məqsədi Azərbaycanın təhsil sektorunda inkişafı üzrə potensial təşəbbüslərin öyrənilməsi üçün aparıcı elm adamlarını bir araya gətirmək, eyni zamanda xaricdə yaşayan alim və akademiklər, təhsil alan tələbələr arasında əlaqələri gücləndirməkdir. Sentyabrın 9-dan başlayaraq 3 gün davam edən forum çərçivəsində alimlərin Azərbaycanın işğaldan azad olmuş şəhərlərinə səfərləri xüsusilə vurğulanıb. Yeni fəaliyyətə başlamış Qaradağ Universiteti ilə gələcək əməkdaşlığın perspektivləri də məqalədə şərh olunub.

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti ASCO-nun Bibiheybət Gəmi Təmiri Zavoduna tələb olunan dekorativ plastik satın alınması məqsədilə müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az səhifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Mübarizə üçün son müddət 25 sentyabr 2024-cü il saat 17:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan sənədlər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Ünvan: Bakı şəhəri, Mikayıl Useynov, 2.
Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1263.

Tender komissiyası

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi
	434-63-30, 539-72-39	- 539-63-82, 432-37-68
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai siyasət şöbəsi
	539-44-91,	- 538-56-60, 434-55-58
Məsəl katib müavinləri	- 539-84-41, 539-21-00,	İctimai əlaqələr şöbəsi
Parlament və siyasət şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	- 539-49-20, 538-31-11,
İqtisadiyyat şöbəsi		Fototilləstrasiya şöbəsi
		- 538-84-73,
		Kompüter mərkəzi
		- 538-20-87,
		Mühəssisatlıq
		- 539-59-33,

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə
contact@azerbaijan-news.az
azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 4204
Sifariş 2114

Qiyməti 60 qəpik